

13894

4956

059

u-52

U. 8

2010

Fr 2001

13894

Յ. ԱՄԻՐԵՆՅ

ԱՆԿՈՒՏԻՒՆ
ԶՈՒԱՐՃԱԼԻ ՏԱՐԵԳԻՐՔԸ

1926

Տրդ ՏԱՐԻ

Թ Ո Ւ Ր Ք Ի Ո Յ Մ Է Ջ

ԳԼԵԱՐԿԱՒՈՐԸ. — Սձեռն մտադ իր գլուխը փակեց, դուրս ինչո՞ւ համար էին գլուխ մնացել եւ աչքալեռ.
ՅԷՍՍԻՈՐԸ. — Անկաշխարհեմ.
— Ս,ն տեսնես քոց գլխով պատ... բայց ոչ էին գլխով:

Q-52

Handwritten signatures and stamps at the top right.

3-3-3. ԱՄԻՐԵՆՅ (ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԱՄԻՐԵԱՆ)

ԱՆԿՈՒՏԻՒՆ

ԶՈՒԱՐՃԱԼԻ ՏԱՐԵԳԻՐՔԸ

ՏՐ. ՏԱՐԻ

1926

Եկայ՝ առ ին ամենայն հոգով ծառայեալի եւ շնոր
ծանարեղեղեալի, զի եւ զուարթացուցից զմեզ :
ՆՈՐ ԱԷՏԱՐԱՆ

Կը դարձաւ ին կոսրած սր-
տեր : եւ . . . խախտած ու-
ղեղներ :

ՀԱՍՑԷ, ԹԻԼԷՅՈՆ 000

ԱՅՅԵԳԻՆ 2 մեկիս ոչ-արժար

ԾԱՆՈԹ. Վկայեալ անկու-
սիները, որբերը եւ մանա-
ւանդ այրիները . . կը դար-
մանէ՝ Զրի :

Տօք.
Յ. ԱՄԻՐԵՆՅ
ԲԵԿԱՐՈՅԺ

3894

Handwritten text and stamps at the bottom right.

ՅԱՌԱՋԱԲԱՆԻ ՏԵՂ... ԳԼԻՇԷ ԽՕՍՔԵՐ

ՈՒԶՈՂԸ ԿԸ ԿԱՐԴԱՅ

Կրնան չգիտցողներ ալ գտնուիլ թէ
օրը 24 ժամերէ կը բաղկանայ եւ այդ 24
ժամերն ալ 1440 վայրկեաններէ. օրուան
իւրաքանչիւր մայրամուտին մարդիկ ի-
րենց շահագործած վայրկեանները կը վա-
յելեն՝ ոմանք տրցակներով թղթադրամ
վատնելով եւ ոմանք ալ չոր հացի մը շերտը
կըծելով: Մարդիկ ապրուելու պէտքը կը
զգան ու կ'ապրին բաղդաւորները լօրա-
մարգիով, վարագի գիւթով, պատուական
գինիով ու շամբանետով սնանելով. իսկ
բաղդազուրկները կը գոհանան երբ ցամաք
հացին հետ իբր գաթիգ ունենան խաշուած
չոր լուբիան՝ առանց իւղի, փոխանակ
միսի. եւ ձիթապտուղը փոխան սեւ խավ-
եարի. յաճախ այս վերջինը Սումաէի եւ
կամ Համիսիի ջուրն ալ չունենար իր սե-
ղանին վրայ ու կը բաւականանայ Տէր-
քօղի պղտոր ջրովը զովացնելու ստա-

Տպագրութիւն ԱՐԵՒ

4. Պոլիս, Պապր Ալի Ճաւսսկի, Թիւ 73

№ 12

92318-42

450-2002

մոքսը՝ փոխան փրփրուն ու սառնորակ
գարեջուրին ու պատուական հին գինիին :

Մարդկային ընկերութեան անհաւա-
սար այս երկու դասակարգերը՝ որոնց կու-
սաւոր և անկուսի անունը տրուած է, կը
նային մէկգմէկու այնպէս՝ ինչպէս ուղտը
պայտագործին . կուտաւորը շատ բնակա-
նօրէն գէրօի հաւասար կը նկատէ անկու-
տին, իսկ այս վերջինը նկատած ունի
զայն նախախնամութեան կողմէ առանձ-
նաշնոհեալ մը . հին օրերու անկուտին կը
փաղաքէր զայն՝ եթէ նոյն իսկ անկէ կուս
մը խեր չունենար . իսկ նոր օրերու ար-
դիական անկուտին նախանձէն կ'ընդվզի :
Բարենախանձ անկուտին կը բաղձայ ու
կը ճգնի անոր հասնելու . ան երբեմն կը
յաջողի՝ եթէ ուղէ բաղդը ժպտիլ . իսկ
երբեմն ալ կը պատահի որ կուտաւոր կար-
ծուածներ հիմերնին խախուտ ըլլալով
բաղդին անողոք մէկ հարուածովը յանկալ ծ
կ'անցնին անկուտիներու շարքերուն մէջ .
ինչպէս Պօրսաին մէջ գրամներու ու ար-
ժեթուղթերու գինը, այնպէս ալ բաղդը
ունի իր ելեւէջը . այս ալ աշխարհի ան-
յեղի օրէնքներէն մին է՝ որ պիտի տեւէ
մինչեւ աշխարհի վախճանը :

ԱՆԿՈՒՏԻՆ ՏԱՐԵԳԻՐՔԸ ԻՆ հեղինա-
կը եղող մեծ ԱՆԿՈՒՏԻՆ հաւասարապէս
յարգելով թէ անկուսին և թէ կուսաւորը,
այս վերջիններուն համար ոչ կը շոյլէ
կեղծ ու պատիւ փաղաքշանք մը և ոչ ալ
նախանձի— ոչ բարի— զգացում մը կը սնու-
ցանէ իր մէջ, հաւատալով թէ՝ «կու-
տաւորութիւնը մայր է ամենայն բար-
եաց, և անկուտիութիւնը ամենայն չար-
եաց» :

Զէ՞ որ կուտաւորներ և կէս-կու-
տաւորներ պիտի ուզեն գնել ներ-
կայ տարեգրքէն մէն մի օրինակ, ու
այդ առիթով պիտի կրնայ կուտաւոր-
ուիլ? գրքիս անկուտի հեղինակը . մինչ-
դեռ անկուտիներու ստուար մասը շիշ մը
յոռեգոյն օղիին սիրով կը վճարէ գրքիս
փոխարժէքն եղող գումարին կրկինը, ինչ
որ աւելի աժան է և միանգամայն արժան
— ըստ իր տրամաբանութեան—, քան զը-
լարթացուցիչ գիրք մը . ոչ միայն ըմբռ-
նումներ այլ և ախորժակներ զանազան են .
մին հաճոյք կ'զգայ խմելէն՝ ուրիշ մը հա-
ճոյք կ'զգայ կարդալէն . ասոր իբր օրինակ
կ'արժէ մէջ բերել հետեւեալ անէքօսը .
Ակնայ մէջ իբր կէս դար առաջ կ'ապրէր

Գալոս (Գալուստ) Պապա (*) անուն
անձը . սա օրը օրին ապրուող մսագործ
մը եղած է նախապէս՝ և ճանչցուած
իբր համբաւաւոր խման մը . ան օր մը
ոչխար մորթած պահուն իր տղողմէն մին
յանկարծ տունէն գալով կը յայտարարէ
թէ՝ — Թան եկած է ծախու , հարսան
(մայրիկը) կ'ըսէ թէ առնե՞մ . Գալոս
Պապաին պատասխանը կ'ըլլայ հետեւեալը՝
— Մանչուկ , գնա՛ հարսաիդ ըսէ թը ,
էկէր թը ուր Թանեն ըրախի կ'ելլէ նը
թող առնէ . . .

Մեծաքանակ Թան (ալբան) կը գնէին
անցեալին մէջ Ակնայ քաղաքացիք՝ ամ-
րան եղանակին և խաշուած ցորենի (կոր-
կոտ) հետ մեծ կաթսայի մը մէջ եփելէ
զկնի անօթներու մէջ լեցնելով կը դնէին
տանիքներու վրայ որ կը չորնար , ան
ձմրան պաշարին մաս կը կազմէր . անով
կը պատրաստուէր Թան ապուրը և իւղով
եփուած Թանէ Թարխանան : Գալոս Պա-
պան իրեններով սնունդ պիտի առնէր
Թանէն ու Թարխանաէն , բայց հակառակ

(*) Յիւեալ անձը մեծ հայրն է Պոլսեցեակ Ակնեցի
Պ. Սերովբէ Գալուսեանի : Այս տղերք ստորագրողը
կը լիւի Գալոս Պապաին ջրի գաւաթով օղի խմելը :

ողջմտութեան ու բանականութեան օղին
աւելի նախամեծար սեպած էր քան մար-
մինը դիեցնող սնունդը . թրքական
առած մը կ'ըսէ « քապիյէքէն պահս օլմագ » «
Ոգելից ըմպելի գործածողներ կ'ըսեն թէ
իրենք օրուան խօնջէնքն առնելու , տաղ-
տուկը փարատելու , վիշտը մոռնալու և
զուարթ վայրկեաններ ապրելու համար կը
խմեն . հակառակը պնդող չկայ և սակայն
ամենայն իրաւամբ կարելի է առարկել թէ՝
երգիծական սրամիտ տողեր պարունակող
զուարճալի գիրք մը նոյն հանգամանք-
ները լրացնելով հանդերձ ունի շատ աւելի
մեծ առաւելութիւններ . ան գոնէ կը
զուարթացնէ ու կը զուարճացնէ առանց
առողջութիւններ խանգարելու և բարոյա-
կաններ խաթարելու . անոր բարոյական
դասաւանդութիւնն ալ նապա :

Ընդհանուրէն անցնելով մասնաւորին ,
կը հանդիպինք երբեմն զարտուղութիւն-
ներու . կը պատահի յաճախ որ ազնուա-
շուք կուտաւոր մը ոչ-քաղաքավարօրէն կը
մերժէ իր համար աննշան գին մը ներկա-
յացող հեղինակին կողմէ ղրկուած գիրքը ,
ու կը վերադարձնէ շաբաթ մը վերջ՝ կար-
դացուած , աղտոտած և երբեմն նաեւ . . .

թուղթերը թափած . դեռ խօսքը չենք ընել մեր այն յարգելի գնորդներուն՝ որոնք մէկ տարեգիրքը առնուազն տասը տուն շրջան ընել կուտան : Մինչ հակառակն ըլլալով գտնուած են իրապէս անկուտիներ , որոնք իրենց բերնին հացէն կտրելով ինքնաբերաբար փնտռած ու գնած են իրենց հաճոյալի եղող գրքէն . նոյն իսկ այս դասակարգէն հետաքրքրուողներ կան՝ դեռ գիրքը հրապարակ չելած :

Մենք կտտարեալ ու անթերի գործ մը արտադրած ըլլալու հաւակնութիւնը չունինք բնաւ , ու ի հարկէ չենք կրնար պարտադրել հասարակութիւնը որ անպատճառ գնէ ու կարգայ մեր տարեգիրքը . բայց կը կարծուի թէ չկրնար ալ ներուիլ որ կարգալէ ու կարգացնելէ վերջ վերադարձուի . մեծ սխալ մըն է նաեւ տքնաջան աշխատութիւնով ու — ըստ չափու — ծայրահեղ զոհողութիւնով հրատարակուած գիրք մը գնելէ յետոյ ամբողջ թաղը շրջան ընել տալ . երբ մանաւանդ նկատի առնուի գնոյն անօրինակ աժանութիւնը :

Շատ դիւրամբոնելի է թէ առանց նիւթական ակնկալութեան լոկ ծառայութիւն մըն է մեր այս տարեգրքին տարին մի

անգամ հրատարակութիւնը . . . ծառայութիւն մը՝ զորս մատուցանողը պէտք չէ վրայ տայ զրպանէն . այս կը պահանջէ արդարութիւնը . . . հակառակը անխղճութիւն է :

Եւրոպայի մէջ ու է գիրքի մը հեղինակը էհեա կ'ըլլայ , իսկ մեր մէջ հեղինակի մը՝ անօթութենէն բերանը կը հոտի :

Արգեօք իրաւունք չունինք գոնէ տարին անգամ մը եթէ ոչ յօրամարգի, գոնէ աղտոտ հետոյքով հաւու մը լանջքը կրծելու . — Ո՛հ , ո՛չ , ո՛չ . . .

Կայ երրորդութիւն մը , երեք կրթիչ ազդակներ . ուսուցիչ , դերասան և գրող . ատոնց երեքն ալ կրողը տանի . . . մեր այս միջավայրին համար անոնք յաւիտենապէս անկուտի մնալու դատապարտուած են :

Համմէ . . .

3. ԱՄԻՐԵՆՑ

ՊԱՐՍԻՑ ԳԱԶԱՐ ՀԱՐՍՏՈՒԹԵԱՆ ՀԻՄՆԱԴԻՐԸ ԱՆԴԵՆԱԿԱՆԻՆ ՄԷՋ

— Վա՛խ Գանար Շաներու գանին. ., անճան ճան մը, գերդասանիս Շանութիւնը կարսնցուց, հեյ վա՛խ. . .

ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆԻ ՈԳԻՆ — . . : Ի՛նչ անուշ կը բուրեխաղաղութեան ծուխը :

ԱՆԿՈՒՏԻՒՆ... ՀԱՅՐ ՄԵՐԸ

Հայր մեր կլօրիկ որ ամենուրեք ես, սուրբ եղիցի անուն քո՛, եկեցէ ի վերա Անկուսեացս զքառաս ողորմութիւն քո՛. եղիցին բացարձակ կամք քո՛, որպէս կամիս միլիարատէր առնել զայլս, նոյնպէս արա եւ մեզ: Զոր հաց մեր հանապազօրդ զոր տուեր երէկ եւ այսօր՝ կըծկըսեցոյց ստամոքսն մեր եւ չորացոյց զաղիքսն մեր. զՏօլարս, զՍթեռլինս եւ զկարմուկ Լիրայս բիրաւոր՝ տուր մեր այսօր. եւ եթէ ոչ՝ բողմեզ զպարսիս մեր չհասուցանել, որպէս սնանկն որ ոչ հասուցանէ՝ պարսիս իւր: Մի՛ սանիր զմեզ ի փռճութիւն՝ զացայս խորսակեցելոյ եւ զըզրոցըս պարպելոյ, այլ արա՛ մարդավարի մարդս՝ որ ֆրամբ կերիցէ զհաց իւր — ոչ չփի չոր — . մեղոք, կարագօք եւ որ ի կարգին... զի քո է արքայութիւն եւ զօրութիւն եւ փառք յաւիտեանս յաւիտեանից. ամէն:

ԺԱՄԱՍԱՑՈՒԹԻՒՆ

Ի ԴԵՄՈ ԱՄԵՆԱՍՈՒՐԲ... ՄԱՄՈՆԱՅԻՆ

Skr nqurmk' skr nqurmk', jmr skr ta nqurmk'

ՔԱՐՈԶ

Փառաւորեացուք զամենակալն ոսկի, զհայր թըղ-
թաղրամի, արծաթոյ, նիզելի և այլ ազգի ազգի դրա-
մոց. զոհանամք զնմանէ որ պահեացէ զմեզ ի գիշերի
և ի տուրնջեան և առաջնորդեացէ մեզ ի խաւարէ ի լոյս
— անկուտիութենէ ի կուտաւորութիւն — ի տխրու-
թենէ յուրախութիւն, ի կենդանի մեռելութենէ ի
կեանս յաւիտենականս. ի դժոխային կենցաղէ ի բաղ-
ձալի յերջանկութիւն. յանօթութենէ ի փարթամու-
թիւն. յանասնական կեանքէ ի մարդկային կեանս
զուարճալիս: Աղաչեացուք և խնդրեացուք ի նմանէ զի
յարատեւ եկեացէ և լցցի զգրպանս մեր, զի նովաւ
գնեացուք ձործս փառայեղս, նստեցարուք յերիվարս
պատուականս, իւքս յօթօմօպիւս, ի կառս լաստիկ-
լիս, սարքեացուք զխնջոյքս բազմածախսս, ի ճօխօք
սեղանօք արացուք կերուխումս՝ հանդերձ նուազա-
րանօք և պարօք: Իսկ մեք զուարճացեալքս մեծաւ
ուրախութեամբ բազմեացուք ի շուրջ կանաչ սեղա-
նոյ, խաղալոյ զքօքէրս. զպաքարայս, զօթուզպիրս և
այլ գումարախաղս ազգի ազգի. յորդին ի սեղանէ
մերմէ չամբանեայն որպէս գետ, և զինի պառուական
որպէս ծով. յայնժամ գլուխ մեր շողիացեալ առաջ-
նորդեցեն՝ յանապականութենէ յապականութիւն...
Ամենակալ տէր, կեցո՛ւ և ողորմեա:

ԱՂՕԹՔ

Գոհանամք զքէն Տէր ոսկի և արծաթ, որ երե-
ւելի լուսով քո՝ զուարճացուցեր զամենայն կուտա-
ւոր արարածս քո, իսկ բոցավառ ճառագայթովք քո
ախորժակս գրգռեցեր մեզ անկուտեացս, որով թուքս
կլանեմք և վասն սիրոյ քո ճղակոտոր ելանեմք, այլ
ոչ կարեմք հասանիլ՝ կուտաւորացն բաղդաւորաց.
աղաչեմք և խնդրեմք ի քէն մանկիկդ բարերար, այց
արա ի մեզ քօին մարդասիրութեամբդ. տուր մեզ տէ՛ր
գրպանաց մերոց գանձս անհատնումս և մեք փառա-
ւորեացուք յաւիտեանս յաւիտենից սրբազնասուրբ ել-
րորդութիւնդ զոսկի և զարծաթ և զթղթաղրամ, յո-
րում վայել է փառք և պատիւ այժմ և միշտ և յա-
ւիտեանս յաւիտենից, ամէն:

ՇԱՀԸՆՇԱՀԵՐՈՒ ԵՐԿՐԻՆ ՄԷՋ

— Ինձի Րիգա Խան Պեհլեվի կ'ըսեն... քաղդ ու
գանդ անա այսպէս գլուխդ կ'անցնեմ:

ԱՆԿՈՒՏԻՒՆ ԽՐԱՏՆԵՐԸ՝ ՅԱՆԳԱԻՈՐ

ՈՐՈՆՔ ԳՈՒՆԷ . . . ԿՈՒՏ ՄԸ Կ'ԱՐԺԵՆ ԻՐԱՒ ՈՐ

Մի ըլլար ռիսերիմ նաև կռուարար, որ գլխուդ փորձանք չբերեն սատանայներ՝ չար:

Մի չարախօսեր նոյն իսկ հասցէին՝ մարդու մը անգոյն, մարդ անբասիր չլինիր, արժանիքներ կան ուրոյն:

Մի ըլլար հպարտ նաև նախատող՝ որ չատէ քեզ նախախնամող:

Մի ըլլար շռայլ և ոչ ալ ազահ, եղիր խնայող մը միջին ճամբով, որ ապահովես քու թագն ու գահ:

Մի անարգեր նախկին պաշտածդ, որ չըսեն աննկարագիր մարդու գործ է ըրածդ:

Մի ըներ բնաւ չարութիւն այլոց, որ չճանչցուիս իբր խայթող օձ:

Բարիք ըրէ որչափ որ կրնաս, անկասկած չուտով պիտի բարձրանաս:

Գեղեցկին հետ սիրէ նաև տգեղը, երբ ունիս գանձ կիզ մէջ խելացի մարդու ուղեղը:

Եթէ չչելիս արգարութեան մէջ, որոշ տեղդ պիտի ունենաս Արքայութեան մէջ:

Իբրեւ մեղու ծծէ հիւթը գիտութեան ծաղկին, որ առատանայ ծուծը քու չոր գանկին:

Ուղղէ խօսքերդ միշտ հասկցողին, եթէ չես ուղեր որ երթան անոնք կողոյն:

Դրախտ մը պիտի երեւայ աշխարհը քեզ, երբ լեզուդ սանձես ու ըլլաս հեղ:

Ձուր տեղը մի տանջեր սիրող ու խոր մտածեր, երբ տունիդ հաւը քեզ հաւկիթ չածեր:

Կեանքդ մի անցներ անկին, որ մարդ մը ըլլաս անգին:

Անձովդ եղիր այլոց օրինակ, բարի և առաքինի գործով մը միակ:

Դրամը չէ՝ պաշտամունքի առարկան, անոր սիրոյն կորսուածներ խիստ շատ կան:

Թէպէտեւ ըլլաս նախանձի առարկան շատերուն, կուտ մը չարժեր՝ երբ չունիս բարի համբաւ ու անուն:

Երբ առաջին քայլը առնէք ժողովական սանդուխէն, պէտք է անոր աստիճանները չափած ըլլաք կանուխէն:

Աւելի լաւ է մնալ անամուսին, քան թէ գերին ըլլալ նամուսին:

Երկու սիրող ամօլներ պէտք են մէկզմէկու զըսպանակովը լարուիլ, ու փոխադարձաբար մէկզմէկու ցաւով գալարուիլ:

Այլոց խորհուրդէն առանց ազդուելու համաչափ առքու քայլեր, գուցէ սայթաքեցնել տան ոտքերդ՝ անագորոյն դայլեր:

Պէտք է՝ թափես ամառը քրտինքներ առատ, որ ձմեռը ստամոքսդ դոհացնես լիառատ:

Երբ գտար հանգստութիւնդ, մի փնտռեր աւելին, չըլլայ թէ վրայ տաս եղածն ալ ու կարօտը քաշես... Ֆերաշին ու աւելին:

Եթէ կ'ուզես դիմացինդ թողուլ քեզ երախտա-

պարտ, ջանա՛ որ չկրնայ փոխադարձել ու դուն մնաս միշտ հպարտ:

Մինչեւ կեանքիդ վախճանը պէտք է անձիդ վրայ գուրգուրաս, որ ծերութեանդ՝ բժիշկներէն առողջութիւն չմուրաս:

ԱՆԳԼԻԱ — Պարոն Ֆրանսա՛, միքե Մարոքը չե՛ր բաւեր որ Սուրիական փորձանք մըն ալ բացի գլխուդ. ՖՐԱՆՍԱ. — Ախ ի՛նչ բսեմ եո ան Սարային...

— Սարայներէն ո՞վ խեբ տեսած ե արդեմ...

ՏԱՍՆԱԲԱՆԵԱՅ ՊԱՏՈՒԵՐՆԵՐ՝ ԳՈՐԾԻ ՄԱՐԴՈՑ

1. Երբ գրգռուած էք, վճռելէ առաջ խորհեցէք:
2. Այլոց խօսքին անսալու տեղ, անսացէք ձեր խղճի ձայնին:
3. Վճռականութիւնը առաքինութիւն մըն է, մի խօստանաք բան մը՝ երբ չպիտի կրնաք կատարել, բայց երբ խոստացած էք յարգեցէք խոստումնիդ անվրէպ՝ եթէ նոյն իսկ իմանաք թէ ձեր ոխերեմ թըշնամին է այն՝ որուն խօսք տուած էք:
4. Քինախնդրութիւնը պակասութիւն մըն է, հրաժարեցէք անկէ:
5. Յանձնեցէք գործ մը անոր՝ որ իր կոչումին համապատասխան ըլլայ:
6. Մի վիրաւորէք պզտիկ մարդերը, կրնան անոնց մէջ մեծ հոգիներ բնակիլ:
7. Մի վշտացնէք տառապող հոգիները, եթէ չէք ուզեր զԱստուած վշտացնել:
8. Աղքատին հետ կատակ ընել, կը նշանակէ Աստուծոյ հետ կատակել:
9. Հաստատութեան մը պետին խօսքը երկուութիւն պէտք չէ ունենայ, այլ պէտք է ըլլայ այո՛ կամ ո՛չ:
10. Մարդու մը հաստատ կամքը հրօշքներ գործել կուտայ՝ յաջողութեան տեսակէտով, իսկ յեղեկուկ բնաւորութիւն ունեցող մը զէրօ միայն կ'արտադրէ:

Անկուսիկն զուարճայի Տարեգիրքը

2 Լ Ի Ն Ի Ր . . .

Տուն Բանբողին շինած ժամը ընդունելի չլինիր.
Մեկ մասաղով Արեւոյութիւնը ծախու առած չլինիր.
Տարին հեղ մը ողորմութիւն տալով բարեգործած չլինիր,
Ձեռքերը կապուած մէկը ծեծողը քաջագործած չլինիր.
Ուղիս մը պարզելողին հաւ մը տալով փոխարինած չլինիր.

Մարդ շատ ապրելով շատ բուն սովորած չլինիր.
Գաւաթ մը թէյ խմցնելով խնջոյք ստանալ չլինիր.
Ծովէն աման մը ջուր վերցնելով ծովը ցամաք չլինիր.
Պառաւր մազ ներկելով աղջիկ եղած չլինիր.
Հաւը փետուր փոխելով վառելի եղած չլինիր.
Ամէն մօռուսաւոր հայրը եղած չլինիր.
Մեկ վիշտով անկողին մտնողը վիշտ հաշտակած չլինիր.
Հազար ոսկի ունենալով մարդ հարուստ եղած չլինիր.
Աւստրիա մէջ երջանկութիւն մը կատարել չլինիր.
Առանց շունի ոչխարի հօտ չլինիր.
Առանց սուրբի արեւոյութիւն չլինիր.
Առանց մեղրի կարագ ուտել չլինիր.
Առանց հարսի փեսայութիւն չլինիր.
Առանց մարդոց աշխարհ կանգուն չլինիր.
Առանց մօր մը արգանդին մարդ աշխարհ եկած չլինիր.
Չոր ու ցամաք հացով սնունդ առած չլինիր.
Առանց կնկան — տան մէջ — կարգ ու կանոն չլինիր.
Առանց աղի կերակուր մը բնաւ համեղ չլինիր.
Առանց կուտի մէկ քաղ առնել չլինիր.
Բաց աչքերով երազ տեսնել չլինիր.
Չորս ու կէս բառ սովորելով մարդ լեզուագէտ չլինիր.

Շատ գիրք մաշեցնելով մարդ գիտուն եղած չլինիր.
Շատ բուրդ մտնելով մարդ գրագէտ չլինիր.
Երկու անգամ բեմ ելլելով մարդ դերասան չլինիր.
Բերնէն ջուրերու պէս բառ քափելով մարդ հոեւոր չլինիր

Օտար տան մէջ մարդ մը հանգիստ չլինիր.
Օտար աչքը քեզ լոյս տալու չլինիր.
Մեկ կնկան երկու երիկ չլինիր,
Օտար կինը քու կինդ երբեք չլինիր. . .

ՆԱԽԱՆՁՈՏԸ. — Կրկին հրամայեցեք Պարոն, բայց այնպիսի ասեմ մը եկե՛ք որ տիկինս տունը չգտնուի. . .

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

ՍՈՒԼԹԱՆ ՄԱՀՄՈՒՏ : : . ԵՒ ԱԿՆՅՈՒՆԵՐԸ (*)

Սուլթան Մահմուտի թագաւորութեան շրջանին, ահռելի հրդեհ մը կը պատահի Ակնայ մէջ, լուր կուտան Սուլթանին թէ Ակն քաղաքը բոցերու մէջ է: Օսմանեան ինքնակալը սաստիկ զգածուելով կը սկսի աւաղել ու ծունկերուն վրայ ձեռնել՝ հեյ վա՛խ, հեյ վա՛խ, բեւէն: Եւրջը գտնուողներ կը Զանան մեղմել փառիչահին վիշտը՝

— Ո՛վ Աստուծոյ չուքը եղող Տէր բարեխնամ, ձեր վեհափառութիւնը կարող է այդ քաղաքին հարիւրաւ պատիկը և աւելի շքեղները կանգնել:

« — Իրաւունք ունիք այո՛, և սակայն այդ չէ իմ ցաւս կ'ըսէ հին Թուրքիոյ վեհափառը, ու կ'աւելցնէ. կը ցաւիմ անոր համար որ այդ քաղաքին մարդիկը պիտի ստիպուին ցրուուիլ երկրին այլեայլ կողմերը, ու իրենց բնածին սատանութիւնով կը վախճանամ թէ կը բանան ժողովուրդիս փակ եղող աչքերը:»

Արդարեւ Սուլթան Մահմուտ իրաւունք ունի եղեր կասկածելու Ակնցիներէն, որովհետեւ Թուրք ժողովուրդին աչքերը բացող և Օսմանեան Սուլթան-

(*) Այս անեքոսը պատմած է Սկիւսարաբնակ Գաբ-բան զաւէ Ավնի պէյ:

ներու թագն ու գահը խորտակող — Թուրքիոյ Նոր Վուաշինկթընը — Կազի Մուստաֆայ Քէմալ փաշայի նախահայրերը Ակնցի եղած են:

1923ին Ակնայ Թուրք ժողովուրդը ի պատիւ իր այս արժանաւոր զաւկին՝ քաղաքին անունը կոչեց Քէմալիէ:

ՓԱՉԱՐ ՕԼԱ ՀԱՍԱՆ ՊԵՏ

Որուն ողջ գլուխը արժեք 40,000 տոլար:

ԶԳԱՅԱՑՈՒՆՑ . . . ԳԻՒՏ ՄԸ

ՓԱՓԱՔԻ ՀԱՄԱՁԱՅՆ

ՄԱՆՉ ԿԱՄ ԱՂՋԻԿ ՈՒՆԵՆԱԼՈՒ ՊԱՐԱԳԱՆ ՀՈՒԾՈՒԱԾ

Հուսնային ամսուան առաջին օրէն մինչեւ հինգերորդ օրը յղի մնացող կին մը անհրաժեշտօրէն մանչ կը ծնի, իսկ լուսնի վեցերորդ օրէն մինչեւ տասը՝ աղջիկ: Տասնեւմէկէն մինչեւ տասնեւչորս շարձեալ մանչ, իսկ տասնեւհինգէն մինչեւ տասնեւութը՝ աղջիկ: Տասնեւինէն մինչեւ քսանեւմէկ՝ մանչ, իսկ քսանեւերկուքէն մինչեւ քսանեւչորս՝ աղջիկ: Քսանեւհինգ և քսանեւվեց օրերուն՝ մանչ, իսկ քսանեւեւթը և քսանեւութը օրերուն՝ աղջիկ: Քսանեւիններորդ օրը՝ մանչ, երեսներորդ օրը՝ աղջիկ:

Փորձը պիտի ցուցունէ արդիւնքը, որ անխուսափելի է:

Դարձեալ այն որ ծնունդ տուած է իր առաջին զաւկին, թող հաշուէ թէ ո՞ր ամսուան մէջ յղութիւնը տեղի ունեցած է: Եթէ առաջին ծնածը մանչ է, երկրորդ անգամուն ծնածը աղջիկ պիտի ըլլայ՝ երբ յղութիւնը պատահած ըլլայ առաջին զաւկին (մանչ) յղութեան ամսոյն յաջորդող ամսուան մէջ (*), օրինակ,

(*) Անձամբ փորձած է բարեկամներէս Սկիւսաբաբնակ Պր. Գ. Շ. բոս իր յայտարարութեան . . . Ծ. 2.

Յունուարի մէջ յղի մնացող կին մը ի՞նչ սեռէ որ ծնի՝ երկրորդ անգամ Փետրուարի մէջ յղի մնալուն՝ հա-

առակը կը ծնի: Միեւնոյն արդիւնքը կուտայ երբ տարուան տասներկու ամիսներուն կէսը արու և կէսը էգ նկատենք, հիմ ըսնելով առաջին զաւկին յղութեան ամիսը, երբ ծնածը արու է՝ արու, իսկ եթէ էգ է՝ էգ. երթադրելով թէ արու երեսայ մը իր գոյութիւնը առած է Յունուարին՝ նոյն ամիսը կը նկատենք արու, Փետր.՝ էգ, Մարտը՝ արու, Ապրիլը՝ էգ, և այլն. կրնայ հակառակն ալ ըլլալ՝ երբ առաջին ծնածը էգ է, օրինակ, Յունուար՝ էգ, Փետր.՝ արու, Մարտ՝ էգ, Ապրիլ՝ արու, և այլն:

Պայծառ լուսին եղող գիշերուան մէջ, երբ կին մը յղի կը մնայ իրիկուան պահերուն՝ մինչեւ կէս գիշեր, անկէ ծնած երեսան նուազ խելացի կ'ըլլայ յառաջիկային, իսկ կէս գիշերէն յետոյ՝ առտուան կողմ երբ յղի մնայ, կ'արտադրէ ապագայ գիտուն մը:

ԿԱՐԵՒՈՐ ԶԵԿՈՅՑ

Անոնք որ հակառակ իրենց փափաքին զաւակ չեն ունենար, այդպիսիները այր և կին միանգամայն բաւարարեալ կոչուած բոյսը խաչելով անոր ջուրը առատօրէն թող խմեն՝ ջրի տեղ. կրնան միեւնոյն ատեն բաւարարին կանաչն ալ ուտել՝ սալաթա բնելով: Առնուազն գոնէ ամիս մը պէտք է շարունակել անոր գործածութիւնը: Արդիւնքը ապահով է՝ եթէ երկուքէն մին ֆիզիքական անգարմանելի թերութիւն մը չունի:

ԾԵՐԵՐԸ Կ'ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՆԱՆ

ՍԸՀՀԵԹ... ՄԱՃՈՒՆՈՒ

Հետեւեալը յատկութիւնն ունի հիմնովին դարմանելու անկորոզութիւնն ու ամրութիւնը, կը բուժէ նաեւ բոլոր արմատացած հիւանդութիւնները: Կը թափէ ծերացողներու ճերմակ մազերը ու կը բուսցնէ անոր փոխարէն սեւ մազ. մորթին խորշոմները կ'անհետացնէ ու անոր կը յաջորդեցնէ թարմութիւնը, անուժութիւնը իսպառ կը բառնայ և ոյժը կատարեալ կ'ընէ. կը վերանորոգէ մարմինը՝ առատացնելով արիւնը՝ երակներու մէջ. կը ջնջէ հաւանականութիւնները զալիք հիւանդութիւններու ու անխոստփելիօրէն կեանքը կ'երկարէ: Փորձեցէք և պիտի զարմանաք:

Դ Ե Ղ Ա Գ Ի Ի Ր

Տիրեմ

Պալիլա	36
Հալիլա	36
Ամլա	36
Կարֆիր պղպեղ (կլօր)	6
Պալատուր	6
Հարպուզա	6
Թուրփի սերմ	6
Տարը ֆիլֆիլ	12
Անխոն	12
Նըշատիր	1 1/2

ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԵԱՆ ԵՂԱՆԱԿԸ. — Պալատուրը պէտք է հալել կովի իւղով, իսկ միւսները հարկ է ծեծել և մաղէ անցնել. յետոյ 600 տիրէմ ճերմակ փոշի շաքար կտրելու և մեղրի վերածելով խառնելու է ամբողջին հետ և ընել խմոր մը. յուսկ ապա այդ խմորէն չինելու և 366 հատ զեզահատ (*), ուրկէ իւրաքանչիւր առաւօտ անօթի փորանց մէյմէկ հատ անելու է. կը բաւէ գործածել ամբողջ տարի մը՝ կատարելապէս բուժուելու և երիտասարդանալու համար:

ԾՈՒՆՈԹ. — Ամբողջ տարուան ընթացքին ոգելից ըմպելի գործածելու չէ, ինչպէս նաեւ չեփուած սոխ ու սիսոր և այլ կծու բաներ ուտելու չէ:

— Հոս ռաւ գեղեցիկ է սիկի՛ն, բայց բան մը կը պակսի.

— Ի՛նչ.

— ... Մահեակալ մը:

(*) Դեղահասները անպատճառ կուլ տալ հարկաւոր չէ, կրնայ ուսուիլ նաեւ առտուները մէկ անուշի դգալ: Աւանդութիւն մը կ'ըսէ քէ սոյն դեղագիրը Սուլբան Փաքիի Մեհմէտ գտած է Կոստանդնուպօլսոյ առնուած ատեն Կոստանդին Բալթօլօկի գտնաւորանին մէջ:

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱՇԱՐԺ ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

ՃԱՆՃԵՐՈՒ ԲԵՂՄՆԱԻՈՐՈՒՄԸ

Տաքուկ ախոռի մը մէջ ճեղքուած խոտութենէն իր կեանքը փրկող էգ ճանճ մը Ապրիլ 15ին կ'ածէ 120 հատ ձու, որոնց կէսը արու և կէսը էգ են. Մայիս 1ին անոնք այլ ևս չափահաս եղած են. 120 ճանճերու 60 էգերը՝ իւրաքանչիւրը կ'ածեն Մայիս 10ին 120 ձու. այս ձուերը Մայիս 58ին չափահաս են. անոնք կ'արտադրեն 7200 երկսեռ ճանճեր: Յունիս 8ին 3600 էգեր կ'ածեն 120ական ձու. Յունիս 20ին 432 հազար չափահասներ յառաջ կուգան, կէսերնին էգ ըլլալով: Յունիս 30ին 216 հազար էգեր կ'ածեն 120ական ձու. Յունիս 10ին 25 միլիոն 920 հազար չափահասներ երեւան կուգան կէսերնին էգ: Յունիս 19ին 12 միլիոն 960 հազար էգեր կ'ածեն 120ական ձու. Յունիս 20ին մէկ երկրիւն 555 միլիոն 200 հազար չափահասներ յառաջ կուգան կէսերնին էգ: Օգոստոս 8ին 777 միլիոն 600 հազար էգեր կ'ածեն 120ական ձու. Օգոստ. 18ին 93 երկրիւն 312 միլիոն չափահասներ եղած են, կէսերնին էգ: Օգոստ. 28ին 46 երկրիւն 656 միլիոն էգեր կ'ածեն 120ական ձու. Սեպտեմբ. 10ին հինգ երկրիւն 598 երկրիւն 720 միլիոն չափահաս ճանճեր կը շրջապատեն մեր շուրջը՝ կէսերնին արու և կէսերնին էգ:

Եթէ ճեղքը ամբարն չյաջորդէր ճանճերու ահռելի բանակ մը հակառակ իր ճղճիմութեան կարող էր մարդկային ցեղը բնաջինջ ընել երկրի երեսէն:

Ուրեմն կեցցէ բնութիւնը:

ԶՕՆ՝

ԲՈՒՆՈՐ ՀԱՅ ԱՂՋԻԿՆԵՐՈՒՆ

(ԸՍՏ ԲԱՂԴԻ)

Թանկագին ու հազուագիւտ գոհար մըն ես նուրբագնիւ.

Հաւատայ որ չկայ նմանդ ոչ մի տեղ Աջնի:

Աղջիկ մըն ես ղեղեցկութեամբ անուանի,

Լուսինն անգամ երկինքէն կը նախանձ: ԱՂԱԽԻ՝

Իր վառ գոյնով նման է քեզ գետը Ալիս,

Նրան կարմիր գեղ հրապոյր ունիս ԱԼԻՄ:

Անդուզական յատկութիւններդ իսկապէս անգին է.

Քեզ առնողը ս. տազին պիտի խայտայ ԱՆԳԻՆԷ՝

Գիշերները ուժով փակէ դրանդ նիզ,

Զըլլայ տաշին չար սատանայներ քեզ՝ ԱՆՆԻ՝

Արիդ մէջ պիտի առնես էրիկդ, ու դողացնես կեսուրդ վախէն

Անոնք հաւ պիտի ըլլան ու դուն աքլոր մը ԱՇԽԷ՝

Նման գետերուն Եփրատի կամ Արաքսի,

Կը հոսին խօսքերդ միշտ անուշիկ՝ ԱՐԱՔՍԻ:

Պիտի փարատի մութն ու ծագէ քեզ արշալոյս,

Աչքի լոյսի շաքարը օ՛ն պատրաստէ ԱՐՇԱԼՈՅՍ:

Սիրածդ չունի քեզի խեր, աչքը, անոր դրացիին հարսին է.

Անակնկալօրէն բազմապիտի ժպտի հեռուներէն ԱՐՍԻՆԷ՝

Մ'աճապարեր համբերէ՝ կարգուելու տարի՛ն է,

Համբերէ որ բերանդ համ գայ ԱՏՐԻՆԷ:

Արժանի ես արդարեւ իշխանի կամ նապապի,
 Պտուղին լաւը դժբաղդաբար արջեր կ'ուտեն ԱԳԱՊԻ՜:
 Եթովպիա, Սուտան, Մատակասկար ու Աճէր,
 Չէ արտադրած նմանը՝ մի ին գոյնով մարդուկդ ԱՆՃԷ՛Լ:
 Պիտի առնես մարդուկ մը ծերուկ ու զառամ,
 Թէպէտեւ դու վարդ մըն ես յարասեւ ԱՆԹԱՌԱՄ:
 Սարերն արձագանգ պիտի տան ա'հիդ ու վա'հիդ,
 Պիտի սրբես արցունքներդ՝ երբ բաղդը ժպտի, քեզ
 ԱՆԱՂԻՏ:
 Անամպ ու զուարթ պայծառ օրերը 'կոյրին, համբին
 ու խուլինէ,
 Հետեւէ դու եւս անոնց՝ միտեններ, մի լսեր ու մի՛ խօ-
 սի՛ր ԱԿԻԻԼԻՆԷ:
 Աժեմին ու չ'աժեմին հետ եթէ չընես հա'հա՛, հի'հի՛,
 Պիտի ժպտի բաղդդ բարձր տեղէ մը՝ ԱՐՄԵՆՈՒՀԻ՜:
 Խոր մութին մէջ պիտի հնչէ ձայն մը՝ չարա-
 գուշակ բուի,
 Մահը պիտի զատէ առաջինիդ, բայց երկրորդէն պիտի
 խնդաս ԱՐՇԱԿՈՒՀԻ՜:
 Անապատին մէջ ուխտիս մըն ես, սենիս ծառեր ար-
 մատենի,
 Շուք տառ կիզող մարմինիս քու վարսերովն՝ ԱՐՄԱ-
 ԻՆԵԻ:
 Երկնակամարին վրայ փայլող աստղ մըն ես արուս-
 եակ,
 Լոյս կը սփռես զէպ հեռու՝ սրտի խորերն ԱՐՈՒՍԵԱ՛Կ:
 Հազածդ պիտի ըլլայ զուտ մեռաքս, կերածդ կա-
 քաւի միս,
 Պիտի նախանձի նոյն իսկ աստուածունհին ԱՐՏԵՄԻՍ:
 Երջանկութեան մէջ լողացող չպիտի ըլլայ մէկը,
 բացի քենէ,
 Բիւրաւորներու մէջ բացառութիւն պիտի կազմես
 ԱՐՓԻՆԷ:

Անցնող դարեր պաշտեցին գեղեցկատիպ դին Աստ-
 ղիկ,
 Սն անդոյ էր և մտացածին, իսկ դու ներկայ ես
 միշտ ԱՍՏՂԻ՛Կ:
 Ջուջուր ձուկին կը նմանիս, չես ձգեր որ սէրը
 արմատ ձգէ ու հիննա,
 Շուքին ետեւէն վազելով բերանիդ պատառն ալ վրայ
 պիտի տաս ԲԻՆՆԱ՛:
 Երկրպագելու արժանի սրբավայր մըն ես, ինչպէս
 Սաղէմն ու Սիօն,
 Մոմով խուսկով պիտի աղերսեն քեզ ունենալ ԲՐԱ-
 ԲԻՕ՛Ն,
 Նախ պիտի փայլատակէ ու ապա տայ գլխիդ
 հարուած մը շանթի.
 Վրիպելու համար այդ հարուածէն, միտքդ փոխէ
 ԲԸՐԼԱՆԹԻ:
 Գեղեցկութեան ախոյեանն ես քու սեռին՝ ո՛վ հիա-
 սքանչ հայուհի,
 Մահ չտեսներ, կեանք կը չնչէ քեզ առնողը ԲԵՐԿ-
 ՐՈՒՀԻ՜:
 Բացուելու համար համար կապուած բաղդդ, աջ ու
 ձախ տուր իյանէ,
 Անկասկած եղիր, վերջդ բարի պիտի ըլլայ ԳԱՅԻԱՆԷ
 Մօտ օրերու մէջ պիտի ձգես ու հեռանաս քու մայ-
 րիկն ու հայրիկ,
 Անվարան սիրակցորդիդ միանալու համար ԳՕՂԱՐԻԿ:
 Աչքդ յառած ես բժիշկի մը, որ ունի զոյգ փխիփ,
 Բայց ան չէ մասնագէտ սիրոյ հիւանդութեան ԳԱ-
 ԼԻՆԻ՛Կ:
 Գիւղ ու անտառ, արտ ու կալ, դաշտ, հովիւ ու
 հովուհի.
 Քաղքենիի բաղդ չունիս, այս է բաղդդ ԳԵՂՈՒՀԻ,

Խաժ աչուի է ու չի կահեր, լեզու ունի մեղրանուշ,
 Ճըվճըվալով քով քովի զոյգ կը կազմէք ԳԵՂԱՆՈՒԾ:
 Տարի մը ամբողջ պէտք է առնես հրաշալի մա-
 ճունէն հալիլա ու պալիլա,
 Որ դու ըլլաս թարմագեղ ու առնես թարմատի
 մը ԴԱԼԻԼԱ:
 Կրակ մըն ես անթեղուած, յիշատակներ հինաւուրց
 սրտիդ խորը կը մնայ:
 Ունելի մը ի՞նչ պակսի որ կայծերդ երեւան բերէ
 ԴՕՄՆԱՅ:
 Կաք ու կոխ, բռունցք, ապտակ՝ չաթափաթա...
 Քեզ համար պիտի ըլլան անդադար, ի՞նչն է, պատ-
 ճառ ԴԱՅԻԹԱ:
 Առաջին անգամ դուռդ բաղխողին պէտք չէ յա-
 մառիս:
 Այլեւս անոր հաւասարող մը չպիտի գտնես ԴԱՄԱՐԻՄ:
 Մաշեցնող պայքար մը կայ ներսդ յարածուն,
 պէտք է ընել քեզ անալիզ:
 Թափանցելու գաղտնիքիդ՝ որ գտնես դեղն ու դար-
 մանը ԵԼԻՉ:
 Մէկ հատիկ ես իսկապէս եթէ թողուս հին խույրդ
 փիս:
 Պիտի սիրուիս ու մեծարուիս մեծ ու փարթամ մէկէ
 մը ԵԼՊԻՄ:
 Մօտաւոր օր մը ոսկի վանդակին մէջ փակուած
 կ'ըլլաք՝ իբր զոյգ երկքանիկ:
 Ճըվճըվալով պիտի գեղգեղէք սիրակցորդ ամօլներդ ԵՐԱ-
 ՆԻԿ:
 Ընկերուհիներդ բոլոր գտան իրենց զոյգերը՝ բաց ի
 քենէ:
 Բայց ո՛ւշ դիր խօսքիս, «Ուշ խնտացողն աղէկ կը
 խնդայ» ԵԻԳԻՆԵ՛:

Տարեկիցներդ երբ խօսք առին ու տուին, ըսիր
 կարգը իմ է:
 Ամուսնական կարգդ հեռացաւ, մահուան կարգը կը
 մօտենայ ԵԻՓԻՄէ:
 Հարս ըլլալու մի բաղձար... ինն ամիսէն տղա-
 բերք, ցաւով ճչէ ու ճըւա:
 Աստուած մըն էր պատգամողը թէ՛ «Պէտք է ցաւով
 ծնանիս» ԵԻՍ:
 Հաւատայ որ քեզ ինկած բաղդը հազարին մէջ
 մէկ է:
 Հազար կայ որ մէկ չարժեր, քեզ առնողը հազարներ
 կ'արժէ ԵԻՆԻԿէ:
 Դժբաղդաբար բաղդդ կ'իյնայ մարդ մը՝ որուն
 գլուխն է քիֆ:
 Սակայն ունիս յատկութիւններ՝ սանձելու անոր յա-
 մառ գլուխը ԵԻԹԻԿ:
 Երեսունն անցար փեյ կը զարնես քառսունիկ...
 կարգուիլը գրէ վրաս,
 Քառսունէն վերջ նուազ պիտի սորվիս՝ անդենակա-
 նի՞ն համար ԷՖԻՍԱ:
 Աղջիկներու բաղդին վրայ դուն պիտի քամես լեմօն:
 Հացի հետ կարագի պէտք չունիս, զուտ կարագ չէ, առ-
 նելիքդ ԵԼՄՕՆ:
 Ճերմակներ հազան բոլոր աղջիկներ, իսկ դուն
 ցարդ տունիդ անկիւնն ես նստեր
 Չորս կողմդ ընկեր ճարճարակ ըրէ, այլոց հոգը չէ քու
 գոյննստիլդ ԵՍԹԵՐ
 Պիտի կրես գլխարկին սուղը ու պիտի հագնիս
 զգոյն կօշիկներ կլասէ,
 Պիտի ըլլայ զարդ ու զարդարանք անապառ՝, ամուս-
 սինէդ՝ ԷՊԻՍԺՍԷ:
 Կը տենջաս ըլլալ իսկական թագուհի մը որպիսին
 էր Իզապէլ:

Գուցէ թագի տեղ փշէ պսակ մը կ'սպառնայ զլխուդ
 ԶԱՊԻՆՆԻՆ՝
 Կը սիրես պճնուիլ, հագուիլ՝ զարդարուիլ, որպէս
 Ռուս Զարուհի,
 Բաղդն ալ ունի իր ելեւէջը, թերեւս չես ունենար
 զլխուդ շալ մը ԶԱՐՈՒՀԻ՝,
 Պարտէզ մըն ես գեղեցիկ, կը փթթին քեզմով մե-
 խակ, չուշան, քաֆուր վարդ,
 Սարեակ, սոխակ թռչնիկներ չուքդ թառած կը գեղ-
 գեղեն երգեր ԶՈՒՍԻԹ՝,
 Երկնքի բարձունքին վրայ կիզող արեւ մըն ես
 համասփիւռ,
 Հակազգելու քու ջերմութեան պիտի ըլլամ սիւք ու
 ԶԵՓԻԻԹ՝
 Արձան մ'ըլլամ հին աստուծոյ և դուն ըլլաս քրմուհի,
 Պաշտելու համար անձս՝ որուն տենջացող եմ ԶԱՐ-
 ՄՈՒՀԻ՝
 Յուցունելու համար սէրդ պէտք է ըսես խօստում
 և ուխտ,
 Առանց սակայն զայն գրծելու որ չվերնայ համարումս
 ԶԱՐՄԱՆԴՈՒԽՏ՝
 Սէրը սեր չէ որ բաժնուի այլոց իմէջը՝ համտեսելու
 մաս առ մաս,
 Իրական սէրն է թանկ՝ անմատչելի ամէնուն իրրեւ
 գոհար մը ԷԼՄԱՍ՝
 Օգտակար չըլլար քեզ՝ մէկն ու մէկալը քամահրել
 հոն հոս,
 Կը բամբաստուիս դուն ալ յանիրաւի ըսեմ քեզ ԷՊՐՕ՝Ս՝
 Քու ճիշերովն ու կոչերովը կը յիշեցնես արիւնէ ծա-
 խող մի գնչուհի,
 Կամաց խօսուկ աղջկան մը թիկնածուներն առատ
 կ'ըլլան ԷՊՐՈՒՀԻ՝:

Ժպտաղէմ, խօսուն, վառվառուն, հիանալի աղջիկ
 մըն ես չէն,
 Ամէն կողմէ զոյգ զոյգ պիտի դան ձեռքդ խնդրելու
 ԷՅՕԺԷՆ՝
 Չես յօժարիր ամէնուն ելլել աղջիկտես, իրապէս
 աղջիկ մըն ես ախի,
 Քու այդ խելառ ընթացքով տունը կը մնաս ԷՅԳԴՕԳՍԻ՝
 Էօժէն-Սիւի Թափառական Հրեաին մէջ կայ քեզ
 նման մի Պագանալ թագուհի,
 Ապօղօնի կուռքն ես դուն, չկայ երբեք քեզի
 նման ԹԱԳՈՒՀԻ՝
 Զսպէ ինքզինքդ ու կարգի եկուր, չըլլայ քաշես
 օր մը նեղա,
 Երբ գրգռուին ջիղերդ՝ դնա կրծել տունիդ, սիւնը
 ԹԷՐԷԶԱ՝
 Փոխան մեղրի ու շաքարի՝ համեր ունիս թթու,
 լեզի ու թէ աղի,
 Հարկ է քեզի տարրալուծել՝ ձերբազատել դառն հա-
 մերէն ԹԵԿՂԻ՝
 Աղջիկ մըն ես ժրաջան՝ գործի կը լծուիս առտուն
 կանուխ մութ ու լուսին,
 Հաւատայ որ չխաբուիր ձեռքէդ բոնող ու տուն տա-
 նողը ԼՈՒՍԻՆ՝
 Մ'աճապարեր աղջիկս, կարգը կուգայ, դուն ալ
 կ'ելլաս մէկուն ուս,
 Աղուորն աղուորին, քել հաւն ալ քել աքլօրին կը վի-
 վիճակի ԹԷՊԷՐԻՈՒԽՍ՝
 Երբ տարւոյս երջանիկ օրերէն մին անցնեն օդակ
 մը մատիդ, յիշէ գիս,
 Առանց մոռնալու խոշոր տուփով մը շաքար զրկելու
 հասցէիս ԼՈՒԻԶ՝

Ածուխի պէտք չունիս աշնանամուտին, երբ փչեն
հովերն հիւսիսի,
Մօտ օրերուս պիտի առնես տղայ մը, որ բռնկած է
քեզի առանց լուցքիի ԼիՒՍԻ՝
Սիրտդ արդեօք որո՞ւ սրտին պիտի կապես, ան-
կեղծ խօսէ՛, մի խաբեր,
Մեզմէ բնաւ խօսք չելլեր, գաղտնապահ ենք մենք
ԼՈՒՍՍԲԵՐ:
Առաքինութեան ու բարութեան ուղին քալէ
անսայթաք.
Անկասկած թեկնածուներդ մէկզմէկէ յափշտակել պիտի
ուզեն ԼՈՒՍԸՆԹԱԳ:
Ընտրէ՛ ծաղիկ մը քեզ բուրումնաւէտ՝ ածուներէն
բուսածին,
Ծաղիկ մը որ ուշ խամրի, դայն վայելես երկար ատեն
ԼՈՒՍՍԾԻՆ:
Սեղմէ ակոսադ քիչ մըն ալ, փափաքներդ պիտի
առնես լի ու լի,
Միլիարով տօլարներու հետ կը խաղայ քեզ աչք տըն-
կողը ԼիԼի:
Տարւոյս մէջ պիտի նշանուիս ծովերէ հեռու, առ
այժմէն ծրար մը թուզթ,
Թղթակցելու սեր, մեղր ու կարագ խոստանալու՝
ԽՈՍՐՈՎԼԻԴՈՒԽՏ
Վառեակ էիր մինչեւ այսօր, հաւ մը պիտի ըլ-
լաս ածան
Տասներկու հատ զաւկի մայր պիտի ըլլաս ԾԻԱՄԱՆ:
Հասակդ առած ես աղուոր աղջիկ, այլ եւս կար-
գուելու տարին է,
Եկուր քեզի հարս ընենք, կարգենք կատարին հաս-
ցընենք ԿԱՏԱՐԻՆԷ:

Երաղ մը տեսայ քեզ համար, կը յուսամ Աստուծով
բարին է,
Մեռած էիր կուլայինք, մի զարմանար երբ պսակդ
կատարուի՝ ԿԱՐԻՆԷ՝
Շրթունքդ է կեռաս, երեսներդ զերդ վարդ, աչ-
քերդ չամիչ, ակռայներդ նուշ,
Ակնարկդ անուշ, խօսուածքդ անուշ — պնակ մ'անուշ
ՀԱՅԿԱՆՈՒՇ,
Ցեղով ազնիւ, բնութեամբ ազնիւ ո՛վ գերազանց
հայունի:
Թունդ կը հանես սրտերը քու սիգածեմ քայլերովդ
ՀԱՅԿՈՒՀԻ,
Գեղեցկութիւնն անվերջ չէ, մի յոխորտար, քանզի
վերջդ հողին է,
Մարդիկ երբեք անմահ չեն, նայէ ձգես բարի անուն
ՀԵՂԻՆԷ
Ճիշտ երեքէն նարօտը կ'իյնայ գլխիդ շուրջ, ո՛ր
շտապով օփիտ չինէ,
Նախ միւժճես տուր, յետոյ խօսք տուր հարսնիք կան-
չել ՀԵՐՄԻՆԷ,
Քենէ փոքրեր քեզ անցան, ինչո՞ւ այդչափ միա-
ցիր ուշ,
Չեկան դուռդ չչալեցին, դու ալ բարկացար չափր
մէկը ՀՐԱՆՈՒՇ:
Ձգոյշ եղի՛ր, քեզ համար փոս կը փորէ պառաւ ջա-
տուկ մը հրէշունի
Չըլլայ իյնաս խոր փոսին մէջ, իյնողին ձեռք տուող
չկայ ՀՐԷՉՈՒՀԻ:
Պալիսապաղի մը կ'իյնայ փոխան էրիկի, եփէ ու
կեր դայն պահք օր թէ ուտիք,
Կրնաս խաչել կամ խորովել, ինչ որ ալ ընես զգումի
համ պիտի առնես ՀՌՈՒԹԻՎ:

Գարունն անցաւ, անցան ամբասն տապ օրերն
ալ, աշուն եկաւ Գասըմ է,
Պաղ պաղ հովեր կը փչեն, գրպանը տաք մէկը գտիր
ՀՌԻՓՍԻՄԷ:
Կ'ուզես որ՝ գայ ձեռքդ խնդրել Բառնէկի մը կամ
Ռօյիւտ,
Ելքէններդ թող ջուրն իջնեն, քիչ մը վարէն նայէ
ՄԱԹԻՆՏ:
Կը կարծես թէ բազդդ կ'ելլէ խաղի թուղթով
բազդ նայելէն,
Բազդը կուգայ ինքնիրեն, ջանալով մուրատ չառնուիր
ՄԱՏԼԷՆ
Հասակդ առիր և սակայն մտածումդ նուագի ու
պար-խաղին է,
Պար-խաղի մէջ քաղաքի պէտք չե՞ս զգար ՄԱԳ-
ԹԱՂԻՆԷ:
Բարեկենդանի՝ անձարակին Տէրտէրը վրադ պիտի
կարգաւ,
Ճարձարակ ըրիւ էրիկ մը գտար, կնքահայրդ ալ ես
ըլլա՞մ ՄԱՐԹԱ:
Թող վայրկեան մը վայրենանամ ու դառնամ
Նիւմ-նիւմ,
Կրճելու համար անուշ լեզուդ ու լափելու աչուկներդ
ՄԱՐԻԱՄ:
Հարսնիքիդ օրը պէտք է դնես խոչոր սան մը հե-
րիսաւ,
Մտնող ելլող — ես ալ մէյտեղ — ուտեն խմեն,
պսակդ օրհնեն՝ ՄԱՐԻԱՄ:
Շիք, չատ հարուստ երիտասարդ մը բռնկած քեզի
համար կը վառի,
Քու ալ փափաքդ էր արդէն՝ հարուստի հարս ըլլալ
ՄԱՐԻ:

Էրկանդ անունը պիտի ըլլայ Օննիկ, ու կեսօրջ
անունն ԱՆՆԻԿ,
Մայր պիտի ըլլաս տասնեւմէկ զաւկի, չպիտի խնդաս
մէկ հատէն ՄԱՆՆԻԿ:
Աչքդ յոնքդ սեւ՝ շրթունքդ կարմիր՝ այտերդ
վարդագոյն մեղան է,
Բաֆայէլի վրձինին զեղեցկութեան տիպարն ես դուն
ՄԵԼԻՆԷ:
Թուղ մը պիտի ըլլաս լոփիկ ու համեղ, բայց դեռ
տնաս ես ու խակ:
Կ'ուզեմ լափել, կուլ տալ քեզ, բայց հասուն չես
կ'այրես շրթներս ՄԵԽԱԿ:
Օժիտ ունիս ուռուցիկ, խակ իրան մը որ քանակոր
մարմին է,
Իւզոտ պատառ մըն ես համեղ: Կուլ տա՞մ արդեօք
ՄՈԼՎԻՆԷ:
Թափ տո՛ւր, չափ դի՛ր չնորհքիդ «Իթէ կէլիթօր
Մերեմ անէ»,
Կ'ըսեն՝ ամեն անգամ որ կ'անցնիս թուրք թաղերէն,
ՄԱՐԵՆԷ:
Թըփըր քըփըր կը զարնէ ոիրտս նուագ՝ բաս,
սուզինագ, ուշագ,
Ամէն անգամ երբ տեսնեմ՝ նազելածեմ քայլերով երթ
ու դարձդ՝ ՄԱՆՈՒՇԱԿ:
Իմ սեւ ու շուան բազդը կապուած է քեզ ո՛վ
թխազեղ հնդուհի,
Յանուն Նիրվանային խնդրեմ մի ամխացնէր սիրտս
դէմքիդ նման ՄԷՆՏՈՒՆԻ:
Անկարեկիր չար պղծի՛կ, ինչո՞ւ այսպէս կը փե-
ռեկտես սիրտ մը կարեւեր,
Պիտի կրծէ խղճին խայթը ու բեկբեկութի քու ալ
սիրտդ ՄԻՆԷՎԷՐ:

Չորս բաց աչքերդ, չուրջդ կը դառնան մէկ քանի
 զիւպպե,
 Անոնք պիտի ուզեն որոգայթ լարել, նայէ թակարթը
 չիյնաս ՄէՅՐՈՐԻՒՊԷ:
 Անունն աղարտուած էրիկ մը կ'առնես, բայց ան
 քեզմով պիտի մաքրուի,
 Նոր մարդ պիտի ընես զայն, ու դուն ալ անով
 պիտի պարծիս ՄԱՔՐՈՐԻՒՅԻ:
 Մէկը կայ որ կը դարպասէ անընդհատ... օթիտիդ
 ու քանգարիդ
 Դու ալ միամիտ աղջիկ, կը կարծես թէ սեւ աչքերուդ
 զարնուած է ՄԱՐԳԱՐԻՏ:
 Դէպք պիտի ելլէ կռնատ ու կլօր մարդ մը՝ որ պիտի
 կարծես թէ պազալ Գոսթին է,
 Որ եկեր է հաշիւ ուզել մայմաէդ... բայց եկած է ան
 ձեռքդ խնդրել ՅՈՒՍՏԻՆԷ՛:
 Կեսուր մը պիտի ունենաս որ բապուն պիտի նետէ՝
 մէկն անդին տար, մէկն հուսա բեր,
 Գերին պիտի ըլլաս քմահաճոյքին... չէ՞ որ տղան
 առած է ՅՈՒՍԱՖԵՐ:
 Մէկ ամիսէն թեւդ զարկած նշանածդ՝ պիտի չըր-
 ջիս Բառքը Կիւլիանէ,
 Ամուսինէդ պիտի վայելես անթերի ու կատարեալ
 փառք մը ՅՈՒԼԻԱՆԷ:
 Աղջիկ մըն էս խելօքիկ, ազնիւ, համեստ, չիք,
 նազիք,
 Քիչ է քեզի հարիւր հազարնոց հարուստ տղայ մը
 ՆԱԶԻԿ:
 Ապան վառած՝ մեծահարուստ մէկը քիչ ատենէն
 հետդ պիտի կարգուի,
 Չըլլայ թէ նե օլսում ըսես ու բարեւդ մեզմէ կտրես
 ՆԱՐԹՈՒՀԻ:

Նշանածիդ պիտի ըլլայ աչքն ու յօնքը դէմքին
 պես սեւ՝ ինչպէս նաեւ մազը գոռու,
 Թէպէտ խոտոր համեմատին ջինջ սպիտակ կաշիդ...
 Թող բաղդդ ըլլայ ձերմակ ՆէվՐՈՐԻՉ:
 Շրջեցայ աշխարհները հին ու նոր, դիտեցի աղ-
 ջիկներ համար հազար,
 Նմանդ երբեք չգտայ, գեղեցկութեան մարմնացումն
 ես ՆՈՅԵՄՉԱՐ:
 Ետեւէդ հաշողներ ունիս, բայց չպիտի խած-
 նուիս ոչ մի չունէ,
 Պիտի կարկամին թշնամիներդ բոլոր, երբ չչեղին ու-
 ղիդ քայլերդ ՆՈՒՆԷ՛:
 Աշխոյժ, վառ ու վառվռուն աղջիկ մըն էս ծիծ-
 ղուն՝ զուարթ.
 Կը մաղթեմ որ մութ ամպեր չսաւառնին գլխուդ վե-
 րեւը ՆՈՒԱՐԴ:
 Բիւրաւոր ծաղկանց բուրումնաւէտ ու զգլխիչ
 հիւթը՝ նէկտար,
 Կը նսեմանայ քեզ մօտ, իր անհաւասար արժէքով
 ՆԵՔՏԱՐ:
 Երբ կ'ուզես չար լեզուները սանձել, բռնէ ընթացք
 մը համեստ ու խոհմի.
 Կը պապանձին բանասարկուներ, ուր ապա ազատ չունչ
 մը կ'առնես ՆՈՆՄԻ:
 Էրիկ մը պիտի առնես քեզ սրտցաւ ու հոգածու,
 որ երբ օր մը հիւանդ պառկիս,
 Պիտի հսկէ գլխուդ վերեւ ու սիրտն ընէ քեզ դեղ ու
 դարման ՆԱՐԿԻՉ:
 Անհպելի նուրբ ու փափուկ աղջիկ մըն որպէս
 չերամ,
 Ձեռքդ բռնողին ձեռքը վարդ կը բուսնի ՇԱՄԻՐԱՄ:

Հազարին մէջ քեզ չընտրողը ընտրութեան մէջ
չառ խակ է,
Հազարներ կան չեն արժեք մէկ, զու հազարներ կ'ար-
ժես ՇԱՔԻ՛ն:
Մօտաւոր ազգականէ մը պիտի ժառանգես հա-
րըստութիւն մը կլորիկ.
Երեսըդ չնայողներ «Ախ իմա ըլլար» պիտի ըսեն
ՇՆՈՐՀԻ՛ն:
Քու անստգիւտ արժանիքիդ քիչ է նոյն իսկ պէլն
ու փաշան,
Թագակիրներն իրենց թագին վրայ չունին զոհար մը
քեզ պէս ՇՈՒՇԱ՛ն:
Սօղոմօնի «Նեղ Նեղոց»ին տիպարն էս զուն,
ստինքներէդ թող չողէ՛ մեղը ու կաթ,
Ծծեն հիւթդ ու սրբանան անմահացող աստուածները
ՇՈՂԱԿԱ՛թ:
Հազիւ վեց ամսուան հարս եղած ամուսինդ պիտի
բաժնուի ու երթայ պանդուխտ,
Աղօթէ որ չուժանայ քեզմէ ու տօլարներով զոհար-
ներով գիրկդ դառնայ ՇԱՀԱՆԴՈՒԽՏ:
Շուրջդ դեղերով տղամարդիկ, արժողին հետ չար-
ժողն ալ՝ կ'ընեն քեզ միշտ ովսաննա,
Մի ազդուիր փութ խօսքերէ, ընտրել գիտցիր անոնցմէ
լաւագոյնը ՈՎՍՍՆՆԱ՛ն:
Էրիկդ խելքը պիտի թոցնէ վրադ ու հացի տեղ
պիտի կերցնէ փաստա-քուրապիա,
Պիտի չփանաս ու կամքդ պարտադրես անոր՝ չարածճի
ՈՒՂՈՒՄՊԻԱ:
Երկար պիտի ապրիս՝ ու վայելես երկար օրեր
զուարթ ու պայծառ,

Շնորհիւ ապագայ էրկանդ որ իր ալ օրերը պիտի
բարդէ օրերուդ վրայ ՊԱՅՄԱ՛ն:
Կը սիրես պերճանք ու պերճ կեանք, զարդ ու
ու զարդարանք, աղջիկ մըն էս ճիճի պիճի,
Քեզ առնողը պէտք չէ ըլլայ լէպլէպիճի, այլ զոհարի
վաճառական մը ՊԵՐՃՈ՛ւհի:
Տարին չբոլորած մէկը պիտի ելլէ ձեռքդ խընդ-
րող, մարդ մը որ պիտի ընէ քեզ եհեա,
Պիտի խզողուիս զոհարներու մէջ ու պիտի ճնշուիս
հագուստներուդ տակ ՊԵՂԵԳԵԱ՛ն:
Էրիկ մը պիտի ունենաս հանած ու վարած, ան
պիտի ըլլայ աքթօր ու զուն աքթրիս,
Առատ ծափ պիտի առնէք, երբեմն ալ փունջ մը, կուտն
ու կորկոտը վրաս գրէ ՊԵՐԹՐԻ՛Ս:
Եթէ մըցիլ հարկ ըլլայ՝ գեղեցկութեան խոյեանն
էս, վկայ Բրիտտոս,
Քեզ առնողը վիշտ չունենար, արքայութեան մէջը
կ'ապրի ան ՊԻՍՏՈ՛ւ:
Պատուհանիդ առջեւ նստած՝ նշանածիդ սպասէ որ
բերէ պիստակ, շաքար-զաւառակա,
Կուշկչիդ նստիք, ըսէք խօսիք զուարճանաք կեանքը
վայլէք ՌԱՄԵՂԱ՛ն:
Ու մնացիր ամէնուն անցած կամուրջէն ան-
ցնելու, ատոր համար սիրտդ վշտաբեկ է,
Հոգ չէ ուշը, ուշ դիր խօսքիս «Ուշ ըլլայ, անուշ ըլ-
լայ՝ ՌԵՖԵԿԱ՛ն:
Էրիկ մը պիտի ունենաս ձեռքը բաց, պիտի խըժ-
ցընէ քեզ գիշերները մըմրիկ պօզա,
Առաւօտուն սալէփ, ցերեկը չիրա... ուզէ՛ ինչ որ կ'ա-
խորժիս՝ ուտել, խմել, հագուել ՌՕԶԱ:

Չարի մը աչքը, չարի մը լեզուն դպած է քեզ,
չարերդ երթալու համար Չարխափանին ըրէ
ուխտ,
Չարը բարին պիտի դառնայ Աստուծով, պիտի բաց-
ուի բազդդ քիչ օրէն ՍԱՆԴՈՒԽԻՍ
Խենթ կ'ըլլաս կարգուելու համար... ջիզերդ
պրկուելէն կը բռնես սաբա.
Մի ցանկար բնաւ դու այդ փորձանքին... Թէ չե՛ս
հաւատար հարցուր մայրիկիդ ՍԱՌԱ:
Սրտագին հրճուանքով սիրտդ պիտի կապես սրտի
մը անկեղծ՝ Թէպէտ քիչ մը ուշ,
Հաճելի օրեր ու քացրիկ ժամեր պիտի ունենաք եր-
կու սիրակցորդներդ՝ ՍԻՐԱՆՈՒՇ:
Ձերեղ կամքը կը վերածէ ծովը ցամաքի ու կ'ընէ
ամուլ դաշտերը ջրարբի,
Կամք ունեցիր ընկճելու սրտիդ խոյանքը զօրեղ՝ որ
զովանաս սփոփանքով ՍԻՐԱՐՓԻ:
Պէտք է սփռել ոտքերուդ տակ գունազեղ շուշան,
մեխակ, յասմիկ, վարդ,
Թագուհի մ'ես թարմատի. գեղ, հրապոյ՛ր անբաժան
են քեզմէ ՍԻՐՎԱՐԴ:
Աչքերդ խաժ, վարսերդ չէկ-սիրուն, իրան ու-
նիս թօմպուլիկ, ձեռքեր ոտքեր մինինիկ,
Կաշիդ համակ ձիւնաթոյր... որո՞ւ արգեօք կը վի-
ճակի անձդ ըղձալի ՍԱԹԵՆԻԿ:
Հաճելի հիւրեր պիտի ընդունիս, տունդ ու դուռդ
Թող մաքրուի ու սրբուի,
Անուշ, չաքար, բարեմաղթանք ու բանդանճի... Ի՞նչ
բան է աս ՍՐԲՈՒՀԻ:
Դուռ պատուհան բռնկած կը դեգերի հէքն ան.
քուն, գութ ունեցիր ողորմէ...

Անհայր անմայր այդ աղուն... Թէ չես ըլլար մայր ու
քոյր, եղի՛ր կիներ՝ ՍՈՂՈՎՄԷ:
Երիկդ պիտի ըլլայ գառնուկ մը խելօքիկ, իսկ
կեսուրդ գազան,
Մէկուն առջեւը խոտ դիր, իսկ միւսինը ոսկոր ՍԻԼ-
ՉԱՆ:
Երկրագնդիս ոչ մի կողմը՝ Արժանթին, Բէրու,
Քամչաթկա ու Բաթակօնա,
Չէ ծնած դեռ մայր մը քեզ նման... լիալուսինն ես
դուն ՍՕՆԱ:
Թող ըղիսի սէրը սրտիդ խորէն ու խոխովելով
դէպ յիս հոսի,
Որ ծարաւս հագեցնեմ սիրոյ ջրովդ անմահութեան
ՍՕՍԻ:
Չցաւ իս խնդրեմ... դու յարմար չես ամէն տունի,
կիներ եղիր Ֆէյլէսօֆի,
Եփել, Թափել, կարկտե՛լ... տղեղ բան է արդարեւ,
գրէ՛ կարգա՛ անվերջ ՍՕՖԻ:
Հագածդ է չերամի հիւթ, իսկ կերածդ է կաթով
գաթա,
Առնելիք անձդ պիտի ըլլայ անսպառ ոսկիի հանք մը
ՍԷԴԱ:
Եկուր աննման աղջի՛կ, կերցնեմ քեզ պիստակա-
ւոր մեղրով հէլվա,
Որ գիրուկնաս ու կլօրուորիս... սիրտս քեզմով խայ-
տայ ՍԻԼՎԱ:
Կուռ-գեղանի աղջիկ մըն ես գարնանամուտ ծաղ-
կազարդ,
Կուռք մ'իրական՝ պաշտամունքի առարկայ արձան
մըն ես ՍԻՐԱՉԱՐԿ:

Աղջիկ մը եթէ ձգես իր կամքին՝ կ'ըսեն թէ
կ'առնէ գնչու նուագածու,
Խորհուրդ հարցուր քեզմէ մեծին որ չառնես զԸ-
խուդ փորձանք ՓԱՅԼԱՄՈՒՒՅԷ:
Կը ճռուողես օրն ի բուն թռչնոց նման գեղգե-
ղանք դայլայլիկ,
Քար սրտերը սակայն արձագանգ չեն տար երգերուդ
ՓԱՅԼԻ՛Կ:
Մայիսեան գունագեղ վարդին հետ սիրուըտող
թռչնիկն ես պլպուլ,
Մայիսէն զուարթ ու վարդէն գեղեցիկ պիտի ըլլայ
սիրակցորդդ ՓՈՒՓՈՒԼ:
Օրհասական ճգնաժամի նօպաներուս քեզմով պիտի
զառանցեմ,
Միշտ հաւատալով թէ կայ արահետ մը սրաէ ի սիրտ
ՓԱՌԱՆՁԵՄ:
Կոյս մնացած է սփրտդ, որով եթէ կարգուիս
պիտի ըլլաս էրկան ուշուդ.
Չպիտի հանդիպիս էրկան մը սակայն որ կարող ըլլայ
գնահատել քեզ ՓՆՐՈՒՅԷ:
Բացառութեանց բացառութիւնն ըլլալով իսկա-
պէս աղջիկ մըն ես արտակեղծոն,
Սէրը քնաւ բոյն չէ դրած սրտիդ մէջ, կը ջանաս սա-
կայն թովել բոլոր տղամարդիկը՝ ՓԵՓՐՈՒՆ:
Հեշտ չէ մնալ անտարբեր, պէտք է սիրել, սիր-
ցնել գիտնալ, այլապէս չկայ հնար,
Երբ չես ուզեր տունը մնալ՝ պայտթնալ, փառնալ,
ըլլալ սերմնացու... ՔՆԱՐ:
Նախ պիտի նշանուիս տղու մը յեղյեղուկ, որուն
աչքը միշտ ալ ասդին անդին է.

Կապդ շուտով պիտի խզես ու նոյն յետայն պիտի ընտ-
րես արժանաւորը՝ ՔՐԻՍՏԻՆԷ՛:
Մե՞ղը քսուած է երեսդ արդեօք որ ճանճի նման
կը պաշարեն քեզ տղայք ամեն,
Կը վիճին ու կը կոուըտին իւրաքանչիւրն ունենալու
քեզ՝ իրեն համար ՖԻԼՕՄԷ՛ն:
Թորիկ ձուկն ես գիրուկ աղուոր, իրաւցնէ ամէն
կողմդ է թումպուլ կլօր,
Քեզ առնողին պիտի զարնէ վիճակահանութեան առա-
ջին պարգեւը ՖԻԼՕՐ
Սիրտդ անարատ՝ իր սրտին հետ խմորողը արդեօք
ո՞ր գերերջանիկ որդին է,
Հազար երնէկ անոր որ պիտի ժառանգէ քեզ նման
դանձ մը ՖՕՐԹԻՆԷ՛:

ՍՊԱՍՈՒՀԻՆ. — Աչեերդ լոյս սիկի՛ն, նուեքս կ'ուզեմ:
ՏԻԿԻՆԸ. — Եթէ նամակի՛ն տեր աճկուտի մը չէ,
նուեք կ'առնես:

ԲԱՂԴԱՅՄԱՅՈՒԹԻՒՆ (*)

ՆԱԽԱԳԻՏԵԼԻՔ. Գիտութիւնը կ'ընդունի թէ խնթնաթելադրութիւնը գլխաւոր և առաջին ազդակն է յաջողութեան. աներկբայելի ճշմարտութիւն մըն է այն զորս կը հաստատուի փորձով՝ կեանքի զանազան

Կը սխալիք պարօն, ես ձեռքս փնտրեմ եւ չեմ.

հետ չաղախուած ըլլայ. եթէ կամքը թուլանայ, բազմանքը բնականօրէն անհետեւանք կը մնայ ու մեր խնդրուածքը բնաւ չկատարուիր:

ընթացքին. այսպէս, երբ մէկը ուզէ յաջողիլ ու է բանի մը մէջ ու առանց երկմտելու կառչի իր այդ գաղափարին՝ իրօք կը յաջողի ան, միայն թէ ենթական իր բաղձանքին իրագործման համար պէտք է ունենայ զօրաւոր կամք և անայլայլ հաւատք:

ՀԱՒԱՏՈՎ ԽՆԴՐԵՑԻՔ ԵՒ ՏԱՅԻ ԶԵՉ (ՍԱԽՏԱՐԱՆ): Պէտք է խնդրել բոլոր հոգևով և կատարեալ հաւատքով. բաղձանքը որ մարդոց հոգիին մաս կը կազմէ պէտք է կամքին

(*) Հաւատացողը միայն կ'օգտուի:

ԿՐՕՆՔ ԵՒ ԳԻՏՈՒԹԻՒՆ: Նախամարդիկ կարծուածին չափ դիւրահաւան չեն եղած. անոնք կրօնքնեքը սուսկի մը պէս բուսած չգտան: անոնք հազարաւոր դարեր առաջ գերագոյն էակի մը գոյութիւնը հաստատեցին իրենց առօրեայ կեանքի ընթացքին երեւան եկող զանազան փուլերուն մէջ: Կրօնքներու հիմը կը կազմեն երրորդութիւն մը՝ ՀԱՒԱՏՔ, ՅՈՅՍ, ՍԷՐ. հաւատքը աներկմտութիւնն է. յոյսը կամքին անյաղդողութիւնը, իսկ սէրը՝ անկեղծութիւնը, սրտի բարութիւնն ու մաքրութիւնը:

Արդ, երբ գիտութիւնը յաջողութեան պայման կ'ընդունի խնթնաթելադրութիւնը, ուրեմն ուղիղ է գծուած ճանապարհը՝ հաշտ ըլլալով կրօնքը գիտութեան հետ:

Օ՛ն, կատարեալ հաւատքով, յոյսով ու սիրով խնդրենք մեր բաղձանքը ոչ միայն աշխարհի այլ և տիեզերքի ու բնութեան տէրը եղող գերագոյն էակէն և անկասկած պիտի կատարուի:

* * *

ԳԱՐՄԱՆՆԵՐ ԳՈՐԾԻ ՅԱՋՈՂՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

Անցէք մզկիթի կամ եկեղեցւոյ մը շրջափակէն՝ ուր կը գտնուի՝ ծորակաւոր աղբիւր մը, բացէք գոց եղող ծորակը ըսելով՝ — Ո՛վ բարի Աստուած, բաղաբացուի այս ծորակին նման եւ յաջողութիւնը հոսի գայ ինձի այս ջուրին նման. ծորակը առանց գոցելու բաց թողէք եւ հետագէք: Այս գործողութիւնը պէտք է ընել շարունակաբար երեք առաւօտ՝ առանց նախապէս մէկուն հետ խօսած ըլլալու:

* * *

Առաւօտուն կանուխ երբ արշալոյսը կը ծագի պէտք է ելլել անկողնէն ու անցնիլ հայելիին դէմ, — լուացուած ըլլալը պայման է — ու երկու ձեռքերով շոյել զլուխն ու երեսները՝ ըսելով — Ո՛վ օրհնեալ եւ բաբեբանեալ Աստուած, տո՛ւր սիրունութիւնը դեմքիս ու յաջողիմ գործերուս մէջ: Պէտք է այս գործողութիւնը շարունակել քսանեւեկ օր:

Նոյնը կը կիրարկուի նաև սիրոյ յաջողութեան համար. այդ պարագային պէտք է ըսել՝ տո՛ւր սիրունութիւնը դեմքիս ու սիրուիմ (այս անուն) կնոջմէն կամ աղջիկէն: Առաւելապէս կը պատշաճի այս միջոցը սէրերնին պաղած ամուսիններու:

* * *

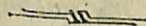
Առէք ծովէն մէկ կամ կէս կալօն ջուր, ըսելով — Ո՛վ ծովի ու ցամաքի բարի Աստուած, ինչպէս այս ծովը կ'ալեկոծի, այնպէս ալ բոլ ալեկոծին բարի գործերս եւ ջուրի պէս առասանան յաջողութիւններս:

Շիշով առնուած այդ ջուրը պէտք է տանիլ տուն կամ պանդոկ, հոն ուր կը բնակի ենթական. շարունակաբար եօթը առաւօտ կանուխ փողոցի դրան սեմին վրայէն պէտք է մաս առ մաս այդ ջուրէն փողոց թափել՝ կրկնելով վերոյիշեալ բաղձանքի բանաձեւը:

Նոյնը կարելի է կիրարկել նաև սիրոյ յաջողութեան համար. այդ պարագային աղօթքի բանաձեւը պէտք է ըլլայ հետեւեալը — Ինչպէս այս ծովը կ'ալեկոծի, այնպէս ալ (այս անուն) կնոջ կամ աղջկան սիրքը ալեկոծի իմ վրայ ու բաղձայ զիս ունենալ:

* * *

Երբ գործի մասին մէկէ մը ակնկալութիւն մը ունիք, գնեցէք փոքր շիշով մը քիչ մը խայծղան (գաթրան). երեք առաւօտ մէյմէկ քիչ բռնկցուցէք լուցքիով մը՝ ըսելով — Ինչպէս այս խայծղանը կը բռնկի, այնպէս ալ բոլ բռնկի (այս անուն անձին) սիրքը իմ վրայ ու կասարե խնդիրքս: Նոյնը կը կիրարկուի սիրոյ մասին:

ԳԱՐՄԱՆՆԵՐ ՍԵՐՈՅ ՅԱՋՈՂՈՒԹԵԱՆ

Առէք Ծաղկազարդի կիրակիին օրհնուած ձիթեանի չոր ոստ մը, որ ունենայ եօթը տերեւ. եօթը օր շարունակաբար մէյմէկ տերեւ բռնկցուցէք կրակի մէջ՝ ըսելով — Ովսաննա Տէր ի բարձունս, ինչպէս կը բռնկի այս ոսքը կրակին մէջ, այնպէս ալ բոլ բռնկի (այսինչ անուն) աղջիկը կամ կինը՝ իմ վրայ, ու բաղձայ զիս ունենալ:

Կը կիրարկուի նաև կնոջ կողմէ առ այրն: Նաև այն պարագային երբ երկու ամուսիններ զգտած են և սէրերնին պաղած:

* * *

Գնեցէք եկեղեցւոյ բանկաւէն զոյգ մը մոմ և պլօրեկով մէկգլէկու հետ, վառեցէք Ամենափրկիչի պատկերին առջեւ՝ շարաթը հեղ մը՝ երեք անգամ, ու Խնդրակատար Տիրամայրը պիտի կատարէ ձեր խնդրուածքը: Ենթակա՛ն այր ըլլայ թէ կին մոմը պէտք է անձամբ վառէ և անձամբ ընէ իր աղերսը:

* * *

Մէկ օրուան մէջ առէք շիշի մը մէջ ևօթը ալազմաի ջուր և առանց մէկէ մը նշմարուելու երեք առաւօտ կանուխ սրսկեցէք այդ ջուրէն մէյմէկ քիչ ձեր քաղձացած անձին կամ կնոջ բնակած տան սեմին վրայ՝ ըսելով — Ինչպէս այս ջուրը դուռդ եկաւ, այնպէս ալ դուն (այսինչ ամուն) իմ դուռս գաս՝ զիս խնդրելու նամար: Առանց ենթական անձամբ բնելու սոյն գործողութիւնը, կրնայ երկրորդ անձ մըն ալ ընել՝ ենթակային անունը տալու պայմանով:

ԳՈՒՇԱԿՈՒԹԵԱՆ ԱՐՈՒԵՍՏԸ

Բաղդահմայութեան հետ կապ ունի ընդհանրապէս գուշակութիւնը: Գուշակութիւն կ'ըլլայ խաղի թուղթով, սա մասնաւոր արհեստ մըն է որ պէտք է լաւ ուսումնասիրել. թէպէտեւ խաղի թուղթով գուշա-

կողներ չատ կան — ընդհանրապէս կիներու մէջ — բայց քիչեր են որ կը գուշակեն ճշգրիտ և անվրիպելիօրէն:

Գուշակներ կան որոնք ջուրի մէջ կը նային, հաւաստողներ կան թէ զարմանալի արդիւնքներ տեսած են այդ կիրարկումով:

Վերջին տարիներս ընդհանրացած է սուրճի գաւաթով գուշակութիւնը, և այնչափ յատաճացած է այս գրաւթիւնը որ գէթ Պոլսոյ մէջ տասը տունին ութը իր մէջ գուշակ մը ունի. ծայրայեղութեան գացած ծիծաղելիութիւն մը, որ այլեւս խաղալիկ եղած է: Սուրճի գաւաթով գուշակութիւնը կրնայ իրական ըլլալ մէկ պայմանով:

Սուրճը խմելէն անմիջապէս վերջ պէտք է գաւաթը դարձնել՝ մրուրը բոլորովին չսպառած. պէտք է թողուլ մինչեւ որ գաւաթը պաղի. լաւ մը պաղելէն վերջ նայողը գաւաթը կը վերցնէ և առանց ու ե է մտազբաղութեան մտովի Յանուն Հօր մը ըսելէ՝ յետոյ երեք վայրկեանի չափ լաւ տրամադրութիւնով աչքը կը մագնիսացնէ դէպ ի գաւաթին յատակը և սուրճի մրուրին ստացած նկարէն կը հանէ տրամաբանական իմաստ, ու կուտայ բացատրութիւններ՝ զուտ հոգեկան ներշնչումով:

Գուշակ մը պէտք է ունենայ հոգեկան բարձրութիւն, զօրաւոր կամք, ազնիւ նկարագիր և բարի տրամադրութիւն. գուշակութեան հիմը կը կազմէ հոգիի ներշնչումը որ կը բղիթի էապէս գուշակին հոգեկան զգացողութենէն և սեւեռեալ գաղափարէն՝ դէպ ի թափանցում ապագայի իրադարձութեան: Հոգին աւելի հեշտօրէն կը գուշակէ անցեալը քան

կնճռոտ ապագան՝ որ բարդ է կեանքի զանազան աղ-
դակներու բերումով :

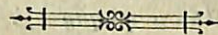
ԱՆԿՈՒՏԻՒՆ ՆՈՐԵՂՈՒԿ ԱՌԱՋՆԵՐԸ

- ** Մոջիւնին վրայ չգոխեր, գոմեւն եղջիւրներով կը
 կըլլէ :
 ** Երբ ներկայ եմ կ'ըսէ հա', չե' . իսկ երբ հեռանամ
 անվերջ կը հաչէ .
 ** Ապառաժեւն ջուր յուսա', ագահեւն՝ նպաստ :
 ** Մարդու կ'ըսպասեիք փայտահաս ելաւ դեմերնիս
 ** Մարդ-եւերը երբ աւելնան եւերուն գինը կը կոտրի :

Մարտ Լիմսեր իր առեւանդած կիներ Լիբիին առե-
ւանգելով կը չուէ դեպի . . . անդիի աշխարհը :

ՍԻՐԱՅԱՐԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԸ...

Ոնո՞ւրիոս աղան վաթսուներ անցուցած : իսկ անոր
արժանաւոր կէսը՝ Վերժին հանրմը իր ծննդեան յիս-
նամեակը չատոնց տօնած էր : Շաա փայլուն ան-
ցած էր իրենց երիտասար-
դութեան օրերը . անոնք
սէրը ըմբոշխած էին ի-
ռլի . լուսնի լոյսով ճաշա-
կած էին սերն ու մեղրը
ու հիմայ այլ եւս կարգը
եկած էր մարտդութեան ,
անոնք իրենց այս յառա-
ջացած տարիքին մէջ պա-
հած էին դեռ անխառն սէր
մը իրարու հանդէպ ու կը
գուրգուրային միկզմէկու
վրայ՝ ինչպէս մայր մը իր
կաթնիկեր տղուն ու տղան
իր մօրը՝ փոխադարձաբար .
անոնք կը նմանէին ան-
թեղուած կրակի մը , որ
թէեւ այլ եւս կորսնցուցած
իր բարկ ու ճարճատուն
հանգումանքը և սակայն
ունելիի մը ծայրը կարող էր երեւան բերել ցան ու
ցիր կայծեր :

ԱՄՈՒՍՈՒՆԸ — Հստ նա,
յիւմ ի՛նչ գործ ունէիք դուք
բանեւաւորի տան մէջ .

Ունէին չափահասութեան չրջա՞նք մտած դեռատի

աղջիկ մը, զորս անոնք փորձառաքար — փորձած իրենց վրայ — որոշած էին խիտո հակակշիռի մը տակ առնել աղջկան բարոյականը. առանց իրենցմէ մէկուն ընկերակցութեան փողոց չէին հաներ, ու չէին ձգեր նոյն իսկ տեսնուիլ տարեկից ընկերուհիներու հետ՝ ուր մնաց տղամարդու հետ:

Օր մը սակայն մայրը պատահաբար կամ դիտումով կը խուզարկէ աղջկան գրպանը՝ գաղտնապէս, երբ ան դեռ կը քնանար: Ո՛վ զարմանք, նամակ մը՝ և մանաւանդ սիրահարական նամակ մը՝ զոր իրենց այնչափ սեղմած աղջկան գրպանին խորը պահուածէր: Տիկինին ջիղերը ամբողջութեամբ թունդ ելած ու զայրոյթէն աչքերը ակնակապիճներէն դուրս պոսթկած կը վազէ ամուսնոյն մօտ ու բարկաճայթ կը պօռայ:

— Կը տեսնե՞ս վրոթկածը... իշթէ իսչը ասանկ սուսիկ փուսիկ եղող սուրբերուն նեպէն կ'ելլէ... նա՛ կարգամ տէ մտիկ ըրէ, ու կ'սկսի կարգալ նամակը:

— Քիմ պատուական հրեշտակս...

Հայրը — Ի՞նչ, իրա՞ւ... հրեշտակը՞ մի', հիմայ ես անիկայ ոտքերուս տակը առնելէն հրէշի մը կը զառցնեմ... նամակ տալ առնել հէ՞...

Տիկինը կը շարունակէ իր ընթերցումը «Գրչով չէ կարելի բացատրել զգացած ուրախութիւնս՝ երբ քու լուսնային դէմքդ վայելելու երջանկութիւնը կ'ուսենամ»...

ԱՂԶԿԱՆ ՀԱՅՐԸ — Վա՛յ անամթ... կերած խալթերնին նայէ, երկուքնին ալ բզիկ բզիկ ընելու կուգայ: Տիկինը կը շարունակէ նամակին ընթերցումը. «Բոլոր հոգւովս կատեմ այն ծերունիները՝ որոնք արգելք կը հանդիսանան մեր միացումի»...

— Ի՞նչ ըսի՛ր, ի՞նչ ըսի՛ր...

Բայց ձգէ որ շարունակեմ կարգալս կը յարէ Տիկինը՝ ընդմիջելով ամուսինը.

— Սա պիտի ըսէի որ կ'աւելցնէ մարդը, ատանկ բաներ գրող ձեռքը մինչեւ անգամ կրնայ մարդասպանութիւն ալ գործել, հապա եթէ...

— Հոս նայէ՛, հոս նայէ՛, կը գոչէ կինը, նամակին դուսը ուշադրութիւն բրած չէի, նայէ՛, թուականը նայէ՛... 10 Մայիս 1885...

— Տեսնեմ, վայ թշուառական... աս իմ քեզի համար գրած նամակս է կնի՛կ. ուրկէ՞ ուր մէջտեղ ելեր է...

Աղջիկը որ քովի սենեակին մէջ պառկած ըլլալով արթնցած էր՝ ծնողաց հանած վրվուկէն, ականջ դրած ու խնդրոյն իրազեկ եղած՝ այդ պահին կը միջամտէ յանկարծ սեմին վրայ երեւնալով.

— Հայրի՛կ, մամախ համար գրած այդ նամակդ իրիկունը գտայ թուղթերուն մէջ, բայց ժամանակ չեղաւ որ ըսէի... ան ի՞նչ աղուոր նամակներ կը գրես եզեր երիտասարդութեանդ հայրի՛կ...

Պապանձումն Զաքարիա:

— Կը ճանի՞ք քե՛լ քե... դեղձին քաւը քանի՛կ կուտան:

ԱՄԻՐԱՅԻՆ ԿՆԻԿԸ

Ակնցի հինաւորաց ամիրաներէն մին կ'որոշէ իր ընտանիքը Ակնէն Պոլիս բերել ու կը գրէ իր տիկնոջ ճամբայ ելլել Ակնէն՝ իր հաւատարիմ սպասաւորին Մինաս աղբօր ուղեկցութիւնով:

Այդ թուականներուն դեռ շոգենաւերը ընդհանրացած չէին և Սեւ Ծովի փոթորիկող ալիքներուն շէր վստահաւեր առաջատանաւ ճամբորդութիւն մը հետեւաբար առաջնութիւն կը տրուէր ցամաքի ճամբորդութեան: Ամիրան մասնաւորապէս յանձնարարած էր ցամաքի ճամբով գալ՝ որչափ ալ բազմածախս ըլլար ան:

Մէկ ամիսէն աւելի տեւող ցամաքային տափանելի ճամբորդութիւնով մը վերջապէս ամիրային տիկինն ու անոր ընկերացող Մինաս աղբարը կը հասնին Սկիւտար և նաւակ մը բռնելով կ'ուղղուին դէպի Ստամպուլի կողմը:

Այդ երանալի օրերուն ոչ գոյութիւն ունէին Շիրքէթի ու Սէյրը Սէֆայինի շոգենաւերը Վոսփորի ու Մարմարաի ջուրերուն մէջ. ոչ Ոսկեղջիւրի շոգենաւերը և ոչ ալ առեւտրական նաւեր Պոլսոյ ջուրերուն մէջ. անոնց տեղ կային խիտ առ խիտ մեծ ու փոքր առաջատանաւեր ու առաջատուոր մալուհաներ՝ որոնք ջուրին մակերեսը ծածկած կ'ըլլային՝ հեռունէն դիտողի մը անտառի մը պատրանքը տալու աստիճան:

Ամիրային կնոջ նաւակը երբ կը հասնի Գըզ Գուլէի առջեւ՝ տիկինը հետաքրքրուած կ'սկսի հարցաքննել Մինաս աղբարը:

— Մինաս, սա երուըցած բարսըլսը (բարտիժառեր) մեր ամիրայինն է... մէջը տօնծի (տանձ) ու խնձորի ծառ ալ կ'այ...:

Գաւառի մը հեռաւոր մէկ անկիւնը բուսած ու ծովի վրայ դադափար չունեցած այս միամիտ կինը որ այն ատենի ամենազօր ամիրաներէն միոյն կնիկն էր, առաջատանաւերու ու մալուհաներու կայմերը իրենց տերեւներէն մերկացած բարտիժառեր կարծած էր, միեւնոյն ժամանակ պարզամտութիւնը ունեցած էր հետեւցնելու թէ անոնք պէտք էին անպատճառ ամիրային սեփականութիւնն ըլլալ... ըստ իր խելապատակին պէտք էր նաև տանձներն երու և խընձորենիներու անհրաժեշտ գոյութիւնը՝ ամիրայապատկան... այդ բարտըլըխին մէջ:

Կը թուի թէ ամիրային կնիկը Ակնայ Ապուլէխի պարտէզները կարծած էր:

— Մինչեւ սուրբգնեռու ծայրը աղօթիկ եմ.

ՃԱՅԵԿԱՆ ԴՐՈՒԱԳ ՄԸ ԵՐԿԱՆԵԱՆ ԱՄԻՐԱԿ ԿԵԱՆՔԷՆ

1820 Մարտի 2ին արքունի հրամանով Տիւզեան գերդաստանի բոլոր գոյքերը ի վաճառ կը հանուին. հոն ի մէջ այլոց կային եկեղեցական զգեստներ և անօթներ. երբ կարգը կուգայ համակ ոսկի եղող եկեղեցական սկիհի մը վաճառումին, ներկայ եղող հայ ամիրաներ կ'ուզեն իրենք գնել այդ սրբազան անօթը՝ որպէս զի օտարահաւատի մը չվիճակի ան: Ներկայներու շարքին կը գտնուէր նաև մեծ-եպարքոս Հալէթ Էֆէնտիի սեղանաւոր մեծահարուստ Իսխէլ հրէան: Սա փոխանակ եկեղեցական անօթի մը համար անտարբեր մնալու, կ'սկսի սկիհին գինը տարապայման աւելցնել. այնպէս որ սրբազան անօթը կը բարձրանայ իր բուն արժէքէն տասը պատիկ աւելին: Ներկայներէն Յովհաննէս Ամիրա Երկանեան գիտել կուտայ հրէա սեղանաւորին թէ գինքը բնաւ չհասգորդող հայ եկեղեցական անօթի մը համար ի՞նչ պատճառ կայ այդչափ ճիգ թափել:

Հրէան կը պատասխանէ թէ պէտք ունի անոր ու կաւելցնէ թէ միտք ունի զայն ընել իրեն համար մասնաւոր ԹիւթիթիՐՏԱՆ մը:

Հազիւ թէ քիւփուրսան բառը արտասանած էր, յանկարծ Երկանեան կը խոյանայ հրէային վրայ ու կ'իջեցնէ անոր երեսին շոռաչուն ապտակ մը՝ վերածելով գէմքը կարմիր բանջարի գոյնին: Հրէա սեղանաւորը որ իրեն կռնակ ունէր մեծ-եպարքոսը,

քնականաբար անպատիժ չպիտի թողէր Երկանեան ամիրան: Իսխէլ մոլեռանդ հակաքրիստոնեայ ու հայահալած հրէա մը, առիթը չէր փախցներ հարուածելու հայ ամիրաններէն անոնց՝ որոնց կարող էր ոյժը հասցնել. բոլոր հայ ամիրանները գիտէին այդ ու սոսկումով համակուեցան ապտակի միջադէպին ստա ալիք ծանր հետեւանքին պատճառով. այլեւս ամէն ոք համոզուած էր թէ Երկանեան մահուամբ պիտի քաւէր իր յանդդուութիւնը:

Քսանեւչորս ժամ չանցած Յովհաննէս ամիրա Երկանեան Նէնիչէրի աղասիին հրամանաւ կը բանտարկուի:

Երկանեան բանտին մէջ էր երբ ծագեցաւ Յուսական ապստամբութիւնը, սա եղաւ գլխաւոր պատճառ մը՝ յազուրդ տուող Իսխէլ հրէային մոլեռանդութեան: Յոյն սեղանաւորներէ չառեր անոր չարախօսութիւնով մահուամբ պատժուեցան. անմասն չմնացին նաև հայ մեծամեծներ ալ, որոնք անիրաւի բանտարկուեցան ու խոչտանդուեցան ազգեցիկ այս հրէա սեղանաւորին ատելալատ վրէժխնդրութեան պատճառով:

Նոյն տարին 1821 Ապրիլ 29 Իսխէլ հրէային չարախօսութեամբն ու զրպարտութեամբը՝ կախաղան բարձրաբաւ վալիտէ Խանի առջեւ երիտասարդ հայ ամիրաններէն հմուտ տաճկաբան Չէրագեան Գասպար ամիրան: Երկանեան բանտին մէջ լսելով հրէա սեղանաւորին գործած եպերեղի այս արարքները՝ ինքզինքը կ'ուտէր՝ ակոյաները կճրտեցնելով. ամբողջ գիւրներ անքուն կը մնար ու կը չարչարէր անընդհատ իր միտքը՝ գտնելու համար ելքի հնար մը.

օր մըն ալ յանկարծ լուր բերին իրեն թէ մահը կը վրձնուէր՝ ուրկէ փրկուելու համար կար միայն միջոց մը... երկար խորհեցաւ անցընելու համար այդ բաժակը ու ճարահատ վճռեց վերջապէս զործադրել զայն։ Երկանեան հաւատաւորս եղաւ միտքը գնելով առիթը ներկայանալուն պէս արժանի պատիժը տալ իր հակառակորդին որ բռնապատել տուաւ իրեն այնչափ զուրգուրացած հաւատքը ուրանալուն։

Երկանեան Յովհաննէս ամիրան բանտէն կ'ելլէ իսլամական նոր անունով ու շնորհներու կ'արժանանայ. կ'անցնին օրեր ու ամիսներ, ան հետզհետէ կը հասնի նորանոր պատիւներու. սիրելին կ'ըլլայ թուրք աւագանիներուն ու կը վարէ պետական պաշտօններ։

1822ի ամառը ան այլ եւս ժամը հասած նկատելով գրի կ'առնէ ամբաստանագիր մը և իր հաւաքած բոլոր ջախջախիչ ապացոյցները թուելով կը մատուցանէ սւղդակի Սուլթանին. ամբաստանութեան հիմը կը կազմէր սա թէ՛ սեղանաւոր Իսխէլ միացած մեծ-եւ պարքոս Հալէթ էֆէնտիի հեա՝ կը կողոպտէին պետական գանձը։ Սուլթան Մահմուտ սաստիկ զայրացած անմիջապէս ձերբակալ կ'ընէ Հալէթն ու Իսխէլը. Հալէթի տեղ եպարքոս կը կարգէ Տէլի Ապտուլ-լահ փաշան, իսկ Հալէթը կ'աքսորէ Գոնեա ու հոն գլխատել կուտայ. Իսխէլ հրէան ալ կ'աքսորուի Թէքէ ուր ան ալ կը գլխատուի ու գլուխը որդնոտած վիճակի մէջ կը բերուի Պոլիս։

Ահա այսպէս Երկանեան ամիրան կը լուծէ իր վրէժը՝ զարնելով մէկ քարով երկու թռչուն։ Ան՝ հայ եկեղեցական սրբութիւնն անարգող, հայ կրօնական զգացումներ վիրաւորող, իր չարախօսութիւններովն ու յայտնի զրպարտութիւններովը հոգիներ վառող

հրէա ազգին անարժան այս ապիրատը, որ իր ալ սիրտը խորապէս խոցած էր՝ յանձնած եղաւ արդարութեան տրուելու համար իր արժանի պատիժը՝ որ մահը միայն կրնար ըլլալ։ Ըստ Մովսիսական օրէնքի մահուան պատճառ եղող մը պէտք էր մահուամբ պատժուէր. իսկ պետական օրէնքը կը տրամադրէր պետական գանձը կողոպտողը պատժել մահուամբ։

Երկանեան նախանձախնդիր իր զարաւոր կրօնքին, թոյլ չտուաւ հայհոյելու իր հաւատքին մաս կազմող սրբութեան անօթին. իսկ իբր նախանձախնդիր մը իր պաշտօնին ու պարտականութեան, թոյլ չտուաւ նաեւ երկար առնել կողոպտելու պետական գրամը ու իբր պետութեան հաւատարիմ պաշտօնեայ կատարեց իր պարտքը արժանապէս... յաղուրդ տալով միեւնոյն առնել իր ալ ամիրայական վրէժխնդրութեան։

ՌԱՆՏԷՎՈՒԻ ՏԱՆ ՎԱՐԻՉՐ — Տիկի՛ն, տունը կոխեցին.

— Ա՛հ... երբ բռնուղու ըլլամ ի՛նչ պատասխան պիտի տամ երկանս.

ՄԱՀԱԶԴ

Այրի Տիկին Գեա-Փիւսիկեան, Տեր եւ Տիկին Գեազարպեան եւ զաւակունք, Տիար Փիւսիկեան, Տիար Գեակեգործեան Եղբարք, Պեռպաւա, Ալալեմնի, Ծովիկեան, Թունուկեան, ինչպէս նաեւ Սուրբանեան, Խալիֆանեան, Սօֆրանեան, Զեյպեկեան եւ Յեսաբեկեան ընտանիքները դառն ցաւով կը ծանուցանեն անակնկալ մահը

ՏԻԱՐ ԳԵԱ - ՓԻՒՍԿԻԿԵԱՆԻ

որ տեղի ունեցաւ յետ սակաւօրեայ քաժանկի հիւանդութեան :

Յուղարկաւորութեան ժամուրդ արարողութիւնը պիտի կատարուի . . . ԻՆՍԻԶ ԱՏԱԻ մէջ սուր արդէն փոխադրուած է հանգուցելոյն մամիկն եւ անոր պիտի ամփոփուի ՄԱՐՄԱՐԱԻ կոնակազարդ եւ ալեծովի դամբարանը :

ԱՂՕԹՆՅԷՆ ԻՐԵՆ ՀԱՄՈՐ

ԱՅԺՄԷԱԿԱՆ

“ԷՖԷՆՏԻՆ” ԵՒ “ՄԻՒՍԻՒՆ”

1925 տարուոյ վերջին քառորդը Թուրքիոյ համար աննախընթաց յեղաշրջումի թուական մը եղաւ . նոյն տարուոյ Հոկտ. 29ին որ տարեդարձն էր Թուրք Հանրապետութեան հռչակման Պոլսոյ մէջ բոլոր Ֆեաքերը գլուխներէն վար առնուեցան : Պետական հրամանաւ պարտաւորիչ դարձաւ Եւրոպական տարազը՝ նշան արդիականացման եւ քաղաքակրթութեան : Այս յեղաշրջումը որ իմաստուն կարգադրութեան մը արդիւնք է եւ իսկապէս ծափահարելի, նիւթ կը մատակոտարէ կարգ մը շահեկան խորհրդածութիւններու :

Ընդհանրապէս ֆրանսախօս երկիրներու մէջ «Մէսիէ», անգլիախօս երկիրներու մէջ «Մըսթըր», սլաւազգերու մէջ «Կոպոթին», «Հելլէններու եւ Յոյներու մէջ «Քիրիէ», Հայերու մէջ երբեմն «Պարոն» ու երբեմն «Տէր» կամ «Տիար» կը յորջորջուին այդ մարդիկ, ի՞նչ աստիճանի եւ դիրքի ալ պատկանին անոնք . Թուրքիոյ մէջ այդպէս չէ սակայն . «Էֆէնտի» կոչուելու իրաւունք ունին միայն անոնք որոնք թուրքերէն գիրն ու գրական լեզուն իւրացուցած են :

Անուս մարդոց պէտք չէ «Էֆէնտի» ըսել, այլ պէտք է ըսել «Աղա» . թէպէտեւ Պարսկաստանի մէջ ասոր հակառակն է . «Աղա» կ'ըսեն միայն բարձրաստիճաններուն եւ գիրքի տէր եղողներուն, ինչպէս որ Հայոց մէջ ալ յաճախ գործածուած «Պարոն»ը ֆրանսայի մէջ

Անկուսիկն զուարճալի Տարեգիրք

բարձր տիտղոս մըն է և որ չկրնար տրուել հասարակ մարդոց :

«Էֆէնտի» բառին առաջին գիրն է «էլիֆ», իսկ վերջին գիրն է «եէ», ինչպէս են թուրքերէն «էլիֆ-պէ»ի առաջին և վերջին գիրերը. արդ, գրեցէք «էլիֆ» մը ու անոր քովը մէկ սանթիմէթը բաց թողելով գրեցէք նաև «եէ» մը. յետոյ այդ երկու գիրերու միջև բաց մնացած տեղոյն մէջ գրեցէք» «ֆէնտ» բառը ու պիտի կարդաք այն ատեն «Էֆէնտի» բառին ամբողջութիւնը : Անոր նշանակութիւնն է՝ «Էլիֆսէն եէ գաւար ֆէնսի օլան եֆէնսի սիր» :

Թուրքիոյ մէջ եւրոպական գլխարկի դորձածութիւնը ցարդ ոչ-խալաֆներու յատուկ էր և հետեւաբար այս վերջինները հաւասարապէս «Միւսլու» կը կոչէինք. իսկ «Էֆէնտի» ըսելով կը պատուէինք ահոնք միայն որոնք Ֆէս կը կրէին. փոքր իշատէ լաւ հագուած ըլլալը պայման է, ինչ որ կը նշանակէ թէ գիրքն ալ նկատի կ'առնուի, չէ՞ որ հեզմած կ'ըլլայինք երբ անուս դորձաւորի մը կամ բեռնակրի մը «Էֆէնտի» ըսէինք, թէեւ այս վերջինն ալ իր գլուխը Ֆէս կը կրէր :

Եւրոպական քաղաքի մը, օրինակ, Բարիդի մէջ մարդիկ ի՛նչ ազգի ալ պատկանին կամ ի՛նչ ազգային գլխանոց կրեն *Monsieur* կ'ըսուին՝ թէ գրութեանց ու թէ խօսակցութեանց մէջ. բնականաբար ասկէ վերջ թուրք Հանրապետական լուսամբտ կառավարութեան կարգադրութեան համաձայն թուրքիոյ մէջ ապրող բոլոր ցեղերը անխտիր քաղաքակրթութեան ընդունած եւրոպական տարազն ու գլխարկը պիտի կրեն. բնական է առանց բացառութեան «Էֆէնտի» պիտի կոչենք ամէնքն ալ, սակայն խնդիր է թէ

Յրանասցի մը, Գերման մը, կամ Հելլէն մը որ չէ թէ միայն թուրքերէն «Էլիֆպէ»ն չճանչնար, այլ նոյն իսկ թուրքերէն լեզուն չի գիտեր, ինչպէս և ի՛նչ իրաւունքով պիտի կրնանք այգպիսիներուն «Էֆէնտի» ըսել, քանի որ այլ եւս չունին անոնք օտարական մը ըլլալին բնորոշող նշան մը, մինչ ասկէ առաջ թուրքիացին կը զանազանուէր իր կարմիր «ֆէս»ովը, իսկ օտարականն իր եւրոպական գլուխարկով :

Վերջապէս «Էֆէնտի» բառին իմաստը բնաւ չի պատշաճիր ոչ-թուրքիացի եղողի մը :

Հարկ է ընտրել յարմար բառ մը որ պատշաճի ընդհանուրին համար իսկ «Էֆէնտի» պատուանունը (*) վերապահելու է պնտական պաշտօնեայնեան, գրական, գեղարուեստական, ճարտարարուեստական և զանազան կարգի մտաւորական դէմքերու, առաջնակարգ վաճառականներու և ուսանողներու միայն :

Հաւրումեայներու
ախոյեան Քիւրս ԶԱՐՓ
աղան Երոպական
գլխարկը կ'անցընէ
գլխին :

(*) Այս տղերք շարուած էին երբ քերթերը յայտարարեցին թէ «Էֆէնսի» պատուանունը ընդունած է :

ՓԱԹԹՈՑԻՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

Իսլամութեան հիմնադիր մարգարէն Մէհմէտ՝ ձեռքը ձերմակ սաւան մը բռնած՝ ըսաւ իր աշակերտներուն «Ահա այս է իմ պատանքս, ձեզմէ միմիայն անոնց՝ որոնց պաշտօն տուած եմ իսլամական կրօնքը քարոզելու, թող իրենց պատանքը կրեն իրենց գլխուն վրայ», ու այդ ձերմակ սաւանը փաթթեց իր զլխուն շուրջ:

Ահա այսպէս ձերմակ փաթթոցի գործածութեան սկիզբը դրուեցաւ միմիայն իսլամ կրօնաւորներու համար:

Դարեր վերջ սակայն իսլամ հաւատացեալներու տգէտ դասակարգն ալ սկսաւ փաթթել ձերմակն իր գլխուն շուրջ՝ ազդելու իր շուրջիններուն վրայ: Կային փաթթոցաւորներ որոնք տող մը թուրքերէն գրելու անկարող էին:

Հանրապետական կառավարութիւնը 1925 տարւոյն մէջ վերջ տուաւ այդ ծիծաղելիութեան, փաթթոցի գործածութիւնը արտօնելով միմիայն քարոզիչներու և կրօնաւորի հանգամանք ունեցողներու: Ըլլալով հարազատ գործադիրը Իսլամութեան մեծ մարգարէի ՊՍՏՈՒՆԷՐԻՆ:

ԱՆՎԱԻԵՐ ԱԻԵՏԱՐԱՆ

1925 ՏԱՐԻ ԱՌԱՋ

ՍՆԱՐԱՏ ՅՂՈՒԹԻՒՆԸ

Հրէից մէջ սովորութիւն էր Եհովային նուիրուած կոյս աղջիկներ պահել ամբողջ տարի մը տաճարին մէջ, ատոնցմէ միոյն պիտի վիճակէր Մեսիային մայրը ըլլալու մեծ պատիւը:

Տարին ամբողջացած էր և ընտրուած գեղանի կոյսերու սպասողական շրջանը լրացած. պէտք էր ատոնք ամուսնացնել և տեղ տալ ուրիշ նոյնչափ կոյսերու. այս վերջիններն ալ տարի մը տաճարին մէջ սերու. այս վերջիններն ալ տարի մը տաճարին մէջ սրբակեաց կեանքով անցընելու պարտաւոր էին, մինչեւ որ Եհովան հաճէր իրենցմէ միոյն միջոցաւ զրկել աշխարհի օծեալ Փրկիչը:

Խուճերին մէջ էր կոյս Մարիամը — այն որ յետոյ պիտի ծնէր Յիսուսը — քահանայապետին կարգադրութեամբ ամէն տարի տաճարական այս կոյսերուն մէջ մէկ նշանած կը ճարէին. սովորաբար նշանածներէն մէկն էր նշան կ'առնուէին, իւրաքանչիւր աղջիկ այդ մէջմէկ նշան կ'առնուէին, իւրաքանչիւր աղջիկ այդ նշաններէն մին առած կ'ելլէր տաճարէն դուրս. կոյսերէն միոյն վիճակուած կ'ըլլար մատանի մը, ուրիշի մը ապարանջան մը, հրրորդի մը զարդեղէն ևայլն. այդ օրուան նշաններուն մէջ դրուած էին արհեստաւորներու կողմէ տրուած մատնոց, մուրճ, հերիւն և այլ զանազան գործիքներ:

Աղջիկները աճապարած էին իւրաքանչիւրն ստանալու՝ արժէքներկայացնող նշաններ, անոր համար որ անոնք ունեւոր նշանածներու կողմէ տրուած կ'ըլլային: Աղջիկներուն մէջ ամենէն յետամնացի էր Մարիամ օրիորդը, ուրազ մը միայն մնացած էր դրուած նշաններէն. Մարիամ այդ ուրազը ուսը զարկած կ'ելլէ տաճարէն դուրս: Որոշուած էր այլ եւս, կոյս Մարիամ հիւսն Յովսէփի նշանածն էր այդ ժամէն սկսեալ:

Յովսէփ իր թարմագեղ նշանածը դիմաւորելով կը նստեցնէ գիւղէն բերած իր էշուն վրայ ու կը տանի Գալիլիաի գիւղերէն մին, ուր կը բնակէր ինքը. կը գնէ զայն իր քրոջ Սողոմէի քով ու ինքը կը վերադառնայ կրկին: Երուսաղէմ ձեռք առնելու համար իր ուրաքն ու սղոցը, որովհետեւ ապրուիլ պէտք էր: Նոյն օրը բաղդը իրեն ժպտեցաւ, սաստիկ երկրաշարժ մը հիմէն սարսեց երուսաղէմը, այս շարժը Յովսէփին համար շահաւոր եղաւ, որովհետեւ փյուռցած էր խարխուլ չէնքերը, իսկ հաստատուն ու նոր չէնքերն ալ ճաթոտած և նորոգութեան կարօտ էին: Յովսէփ երուսաղէմի մէջ չորս ամիս անընդհատ աշխատեցաւ, երկրաշարժին պատճառած փրասները արգելք կ'ըլլային իրեն գոնէ անդամ մի գիւղ երթալու քոյրը, նշանածն ու զաւակները տեսնելու համար:

Յովսէփ վեց ամիս առաջ կորսնցուցած էր իր կինը, թողելով երեք անչափահաս զաւակներ, թէպէտեւ քոյրը կար զանոնք խնամելու պատրաստ, բայց այս վերջինը այլ եւս տարիքն առած ըլլալով ոյժը չէր ներք պէտք եղածին պէս տնական գործերը վարելու. ան նշանուած էր տան մէջ վարիչ մը գտնուելու համար:

Սկսած էր կարօտը քաշել պառաւ քրոջը և զա-

ւակներուն ու խղճահարիլ նաև նշանածին՝ թարմատի ու թարմագեղ Մարիամին համար որ օր մը միայն տեսած էր երեսը ու ձգած ելած էր տունէն. չէնքի տէրերը իր օձիքը չէին ձգեր, արհեստաւորը նուազ էր, իսկ գործերը առատ էին այդ օրերուն:

Յովսէփ կը թղթակցէր իր քրոջ հետ և իշապաններու հետ տնական պէտքեր, դրամ և նուէրներ կը հասցընէր յաճախ, օր մըն ալ յանկարծ իր քրոջ Սողոմէի կազմէն երկտող մը կ'ստանայ իշապանի մը միջոցաւ. Սողոմէ ստիպողաբար զինքը կը կանչէր գիւղ, ցաւ. Սողոմէ ստիպողաբար զինքը մը հաղորդելու հաշտանեկան զգայացունց զազմնիք մը հաղորդելու համար:

Յովսէփ անմիջապէս կը ձգէ ձեռքէն ուրաքն ու սղոցը և գիշերանց կ'իյնայ ճամբայ. հետեւեալ առաւօտուն կը հասնի տուն. իր առաջին ակնարկով կը հարցաքննէ սեմին վրայ երեցող քայրը, իսկ այս վերջինը գոհացնելու համար անոր հետաքրքրութիւնը կը դառնայ գէպի Մարիամը որ այդ պահուն կոնակը նշանածին դարձուցած Դաւթի սաղմոսերգութիւնները կը կարդար, Յովսէփ միակ բառ մը կ'արտասանէ:

— Մարիամ... Մարիամ ընդոստ ոտքի կ'ելլէ՝ նոյն պահուն, դէմքը շոտողունած վերջալոյսի արեւին ցոլքերուն նման. Յովսէփ րոպէ մը կը գիտէ զայն ու գունաթափ կ'ըլլայ՝ այնչափ որ կարծես թէ ձիւնէ մարդ մը եղած ըլլար. քանի մը վայրկեան լուռ մնալէ յետոյ կը դառնայ Սողոմէին.

— Սողոմէ՛, ի՞նչ վիճակ է այս.

— Իրեն հարցուցէք.

— Հարկաւ հարցաքննեցիք զինքը.

— Այո՛, բայց ամէն անգամուն ալ լոռ թեամբ պատասխանեց...

- Մարիամ, կը հաճի՞ք բացատրութիւն տալ.
- ... Մարիամ լուռ կը մնայ. միշտ աչքերը դետին յառած.
- Չպատասխանէ՞ք.
- ... Հարցումը անպատասխան կը մնայ.
- Միթէ իրաւունք չունի՞մ բացատրութիւն պահանջելու.

— ... Երբ հարցումը կ'երրորդուի, Մարիամ կը չարժի, երկու քայլ կ'առնէ սենեակին մէջ ու պահա-
րանը բանալով կը հանէ Ս. Գիրքը ու Եսայի Մար-
գարէին գիրքը բանալով մատը կը դնէ տողի մը վրայ.
Յովսէփ ակնարկը կը սեւեռէ դէպի ցուցոյցած կէտը ու
կը կարդայ զայն հետաքրքրուած.

«Ահա կոյս յղացի եւ ծնցի եւ կոչեցցեն զանուն
նորա Էմմանուէլ» :

— Բան մը չեմ հասկնար աղջիկս, պէտք է ճշ-
մարտութիւնը յայտարարես.

— Ճշմարտութիւնը ըսի արդէն կ'ըսէ Մարիամ
ու կ'սկսի արտասուել: Յովսէփ առժամաբար կը դադրի
այլ եւս հարցափորձելէ ու այդ օրը կ'անցնի:

Հետեւեալ օրը գիւղին ժողովրդապետը Մարիամը իր
ներկայութեան կը կանչէ ու ան ալ կ'սկսի հարցա-
քննել Յովսէփի նման. կը կրկնուի նախընթաց չրուան
Յովսէփի տրուած լռին պատասխաններն ու ապա բա-
ցարձակ ճշմարտութիւնը... Եսայի Մարգարէին բեր-
նով: Չայրոյթէն կը կատղի բարւունին ըսելով թէ կը
հայհոյէ մարգարէին. կը կանչէ սպասաւորները և
չուանով մը կ'ապել կը հրամայէ ժողովրդարանին (Սի-
նակոն) սիւններէն միայն: Բիրտ ձեռքեր կը կ'ապեն
կը կաշկանդեն հէք Մարիամը հաստարուն փայտէ սիւ-
նի մը. Բարունին կը հրամայէ խարազանել Մարիամը

այնչափ ատեն մինչեւ որ խոստովանի ճշմարտու-
թիւնը:

Խարազանը կը շառաչէ, սակայն ո'վ զարմանք,
առաջին հարուածին կանաչ ոստեր կը բուսնին չոր-
ցած ու կիսով փտած սիւնին վրայ, իսկ երկրորդ
ցած ու կիսով փտած սիւնին վրայ, իսկ աներեւոյթ ձեռք
սարսափով կը ձգեն կը փախնին, իսկ աներեւոյթ ձեռք
մը չուանը կը կտրտէ քառասուն կտորներու վերածելով:
կուգայ րաբունին ու կը տեսնէ Մարիամը հանգարտօրէն
նստած սիւնին առջեւ. թէպէտեւ իր մարդիկը յայ-
տարարած էին իրեն թէ խարազանած միջոցին սիւնը
դալարած ու ծաղկած էր, բայց ան ոչ ծիլ կը տեսնէր
հոն և ոչ ծաղիկ: Կը կանչէ իր ներկայութեան Յով-
սէփն ու Սողովմէն ու կը յայտարարէ անոնց թէ
ըստ օրինացն Մովսէսի հարկ է մահուամբ պատ-
ժել նման մեղապարտները. ուստի մահապատի-
ժին ինչ կերպ կիրարկուիլը տնօրինել իրենց
մէջ էր, քարկոծում. խղղամահ, կախաղահ, թէ
խաչի պատիժ կ'ուզէին իրենք: Յովսէփ կը պատաս-
խանէ թէ ինքը դեռ անոր օրինաւոր ամուսինը չէ
այլ միայն խօսեցեալը, հետեւաբար անոր պատիժ
սահմանելու իրաւունքը չունի ու անպարտ զգալով
ինքզինքը՝ պատրաստ է լուալու իր ձեռքերը.

— Լա՛ւ, քանի որ այդպէս է, կրօնական իշխա-
նութիւնը օրէնքը գործադրելու լիազօրութիւն ունի
կը յարէ Բարունին և նոյն յետայն կը հրամայէ սպա-
սաւորներուն Մարիամը տանիլ ու ձգել գիւղէն կէս
սաւորներուն Մարիամը տանիլ ու ձգել գիւղէն կէս
ժամ հեռաւորութիւն ունեցող լճակը. կը կատարուի
իսկայն հրամանը. Յովսէփի հրահանգով Սողովմէ կ'ըն-
կերանայ Մարիամին մինչեւ լճակ՝ ուր պիտի գործադ-
րուէր մահապատիժը:

Հետեւեալ առաւօտուն Երուսաղէմէն եկող և Գաւ-
լիլիաէն գէպի Երուսաղէմ ուղեւորող ճամբորդներ կը
զարմանային տեսնելով լճակիս նորոտաց վիճակը,
ջուրը ցամքած, իսկ փոխան ասոր դալարագեղ դաշտ
մը կը վերերևէր ամենուն, և է մինչև ցայսօր:

Այն պահուն երբ Մարիամը լճակը կը ձգեն՝ հոն
խղզուելու համար, յանկարծ լճակը դալար ու ծաղ-
կուն դաշտի մը կը վերածուի:

Սողովմէն Մարիամը առնելով կը վերագառնայ
տուն ու կը պատմէ Յովսէփին տեղի ունեցող աննա-
խընթաց հրաշքը, Յովսէփ ալիւս կը հաւատայ թէ
անմեղ է Մարիամը և անոր որովայնին պտուղը օրհ-
նեալ է և բարեբանեալ... ան փառք մը կը նկատէ
որ մարմնացեալ Աստուծոյ մանկութեան պաշտպանն
ու նեցուկն ըլլալու բաղդին ու պատուին կ'արժա-
նանայ:

* * *

ԻՆՉՊԷՍ ՏԵՂԻ ՌԵՆՅԱԻ ՀՐԱՇԱԼԻ ԱԻԵՏՈՒՄԸ

Յովսէփ և Սողովմէ նախընթաց օրերու քինա-
խնդրութիւնը չունին այլ եւս՝ Մարիամի նկատմամբ.
անոնք հիմայ եղած են տան մէջ երկուքոյր ու եղբայր
մը՝ յանձին Յովսէփի, Յովսէփ իր գուրգուրանքը բաժ-
նած է հիմայ երկուքին մինչև. ան իր քոյրը կը սիրէ
որովհետեւ իր հարազատն է ու համարին. իսկ Մա-
րիամը կը պաշտէ չէ թէ նշանածն ըլլալուն համար,
այլ անոր համար որ Աստուած մը կը բնակէր անոր
մէջ. ու ինք անարժան կը նկատէր ինքզինքը՝ երկր-
պագելու այդ սուրբ խորանին առջեւ:

Եկած էին ձմրան երկար գիշերները, խնդրեցին
Մարիամէն որ պատմէ իրական պատմութիւնը Մեծ
գէպին:

Մարիամ ժպիտը գէմքին վրայ իր մեղրանուշ լե-
զուով կը պատմէ հետեւեալը՝ ուղղելով իր խօսքը
Յովսէփի.

— Երբ զիս Երուսաղէմի Տաճարէն առնելով Գա-
ւլիլիա բերիք ու հետեւեալ առաւօտուն կրկին Երու-
սաղէմ դարձաք, նոյն օրը ձեր քոյրը Սողովմէն ինծի
կարգ մը տնական աշխատութիւններ յանձնարարելէ
յետոյ ինքը գնաց ձիթենեաց անտառը փայտ բերելու.
մինչև կէս օր տնական զործերով զբաղեցայ: Կէս
օրին տղոցը հետ ճաշեցի, անոնք ճաշէն յետոյ դուրս
եկան, իսկ ես մնացի տունը՝ առանձին. որովհետեւ
աշխատութիւններս լրացուցած էի, Ս. Գիրքը առ-
ջեւս առի ու սկսայ կարդալ, անզգալաբար բացած էի
Եսայի մարգարէին էջերը ու կանգ առած էի այն
հատուածին առջեւ ուր գրուած էր «Ահա կոյս յլացի
եւ ծնցի». յանկարծ զօրաւոր երկրաշարժ մը երկիրը
զղրղեցուց:

Յովսէփ ընդմիջելով — Ինծի շատ նպաստաւոր
եղաւ այդ երկրաշարժը՝ ամբողջ չորս ամիս անընդհատ
աշխատեցայ մինչդեռ առաջ երկու օր կ'աշխատէի՝ եր-
կու շաբաթ ալ անգործ կը մնայի:

Սողովմէ կտրելով Յովսէփի խօսքը կը յարէ.
— Բայց ձգէ որ աղջիկը շարունակէ իր պատմութիւնը.

Մարիամ շարունակելով — Ինչպէս ըսի տան մէջ
առանձին էի երբ երկիրը սարսեցաւ. վախցայ և ոտքի
ելայ. այդ պահուն տեսայ մարդ մը՝ կեցած գէմս,
անէս ու սարսափէս դողալ սկսայ.

— Ողջոյն քեզ Մարիամ, մի երկնջիւր այլ փաշա-

լերուհ, քանզի Տէրը հետզ է» ըսաւ ան. նախախնական զօրութիւն մը վախս փարատեց, մինչդեռ պէտք էր սոսկուէն օգնութիւն պօռայի. կարծես հոգիս որ քիչ առաջ փրփրած ծովու մը կը նմանէր, յանկարծ խաղաղած էր. այլ եւս առանց վախ զգալու, աշտանոթ տան մը մէջ իր ներկայութեան համար բացատրութիւն ուզեցի. կը զարմանայի ու չէի կրնար խելք հասցնել թէ ուրկէ՞ և ինչպէ՞ս ներս մտած էր. դուռը փակ էր և տան մէջ ինձմէ զատ մէկը չկար որ դուռը բանար, իսկ լուսամուտը որ առաստաղին վրայ կը բացուի՝ անկարելի էր որ մէկը կարենար տանիք ելլէր ու լուսամուտէն ներս սպրդէր. իսկ կրկնապէս անհնար էր անւր մուտքը նոյն իսկ այդ կերպով՝ առանց նշմարուելու, երբ հոն ներկայ եմ ես ինքս: Երբ իր ներկայութեան համար բացատրութիւն պահանջեցի ան պատասխանեց այսպէս՝

— «Ես եմ Աբրահամի, Իսահակի և Յակոբայ Աստուծոյն ստրուկ ծառան՝ Գաբրիէլ հրեշտակը, Ան ղըրկեց զիս աւետելու թէ պիտի ծնիս այն Օծեալը զորս ինքը խոստացած էր զրկել աշխարհ՝ մարգարէից բերնով, Անոր՝ որուն կ'սպասէ Իսրայէլ՝ ակընդէտ. Ան պիտի ըլլայ հոգւոյ փրկութեան, աշխարհի խաղաղութեան և մաղկային ազգին յառաջդիմութեան սատարը»:

Դիտել տուի իրեն թէ ինչպէ՞ս կարելի է այդ, երբ կոյս եմ, ամուրի եմ և չեմ ճանչցած այր մարդ մը. ան իսկոյն պատասխանեց.

«Այն Աստուածը որ յօշնչէ ստեղծեց հանուր տիեզերքը, որ կաւէն գոյացուց մարդը ու շարժման մէջ դրաւ իր շունչովը, կարող է Ան իջեցնել իր հոգին քու մէջ, ու մարմնացնել Մարդ-Աստուածը՝ անբաժան»:

նելի իր էութեամբը. ու աւելցուց, «Ուրախ լեր և ցնձա Մարիամ, ընտրեալդ Աստուծոյ, զի Աստուած բնակեալ է քեզ»:

Ներշնչում մը տուն տուաւ ինծի հետեւեալը.

— Ես իր աղախինն եմ, օրհնեալ ըլլայ իր կամքը: Երբ այս խօսքը արտասանեցի՝ աչքերս գետին յառած էի. երբ գլուխս բարձրացուցի, ի՞նչ տեսնեմ, հոն ոչ մէկը չկար այլ եւս. Գաբրիէլն աներեւոյթ եղած էր: Երկար խորհեցայ, մղձաւանջ մը չէր ան, այլ ակներեւ իրողութիւն մը՝ իրաւ է թէ երկրաշարժը վախ պատճառած էր ինձ, բայց ահաւոր երեւումին յաջորդած էր մտքի և հոգիի անդորրութիւն մը:

Քոյր Սողովմէն կիներուն համար շատ բնական եղող հետաքրքրութեան ծաբաւը յագեցնելու համար կ'սկսի հարցումներով սղոյգել Ս. Կոյսը:

— Քեզի երեւցող Աստուծոյ պաշտօնեայն Գաբրիէլ՝ կնո՞ջ կերպարանք ունէր թէ այր մարդու, ի՞նչ կերպ տարազ կը գրէր. երիտասարդ էր թէ ծեր.

— Անկարելի կը գտնեմ որոշ տարիքի մը ճշգումը ընել՝ կը պատասխանէ Մարիամ, ինչու որ ան աւելի կնոջական քան թէ առնական գիմագիծ ունէր. տասնեւհինգամեայ պատանիի մը ու միանգամայն երեսնամեայ մանկամարդ կնոջ մը նմանութիւնն ունէր, ըստ երեւոյթին՝ թարմատի էր և գեղազէմ: Կը թուի թէ իր յանկարծական երեւումէն չխրաչելու և չահաբեկելու համար աջ ձեռքին մէջ բռնած էր ձիթեթենիի թարմ ոտ մը՝ ապահով ըլլալու թէ բարեկամ մըն է: Ունէր առատ, չէկ ոսկեղոյն վարսեր մինչեւ ուսերը իջած. կը կրէր հոովմէական զինակիրի տարազը՝ միայն թէ իր երկար պարեգոտով կը զանազանուէր կոյսեր զինուորներէն. իր ձայնը զօրաւոր

և ազդու ըլլալով հանդերձ շատ քաղցր էր և շեշտերը զիւթով զւ փաղաքշոտ էին:

Յովսէփ և Սողոմէ գոհացան Տիրոջմէն ու փառք տուին որ այց ըրած է իրենց խոնարհ բնակարանը՝ անարժանաբար, չէ՛ որ արտակարգ պատիւ մըն էր և չունէր ոչ միայն իր նախնիներէն այլ նաև ապագայ մարդկութեան ալ չպիտի վիճակէր նմանօրինակ բարեգէպ բաղդաւորութիւն մը:

* * *

ՅԻՍՈՒՍԻ ՄԱՆԿՈՒԹԻՒՆՆ ՈՒ ՊԱՏԱՆԵԿՈՒԹԻՒՆԸ

Զորս Աւետարանիչները (*) Յիսուսի ծնունդը

(*) Կը հաւաստուի թէ յիսուսն աւելի եղած են Յիսուսի կեանքը պատմող գրուածքները, որոնց մեծագոյն մասը քրիստոնէայ եկեղեցիներու կողմէ մերժուած են իբր ոչ-վաւերական՝ որոնք լեցուն են եղած անհարկի ու անհեթեթ մանրամասնութիւններով ու առասպելներով. — մեր այս ՅԻՍՈՒՍԻ ՄԱՆԿՈՒԹԻՒՆՆ ՈՒ ՊԱՏԱՆԵԿՈՒԹԻՒՆԸ, անոնց մէկ նմոյշն է՝ մտացածին ու անվաւեր՝ գրի առնուած մեր կողմէ — ասոնցմէ մէկ ֆանիք քրիստոնէական առաջին դարերուն մէջ աղանդաւոր համայնքներ իւրացուցած են թեւ՝ բայց երկար չէ եղած ասոնց կեանքը. մէկը միայն ՆԱԽԱԻՅՏԱՐԱՆ ՅԱՎՈՎՐԱՅ գտնուած է 1500ական բուականներուն յոյն բնագիրով, զորս Զուիցերիոյ Պալ ֆալաֆին մէջ քարգմանուած ու հրատարակուած է 1552ին: Քրիստոնէայ եկեղեցիներու բոլոր յարանուանութիւնները անխափ վաւերական հռչակած են միմիայն արդի չորս ԱԻՅՏԱՐԱՆՆԵՐԸ:

Նկարագրած են փառահեղ ու հրաշալի մանրամասնութիւններով, իսկ Յիսուս մանկան եղեպտոս և ապա Նազարէթ հաստատուելէն վերջ ոչ մի նկարագրութիւն չկայ անոր մանկական ու պատանեկան կեանքին վրայ, բաց ի համառօտ պատմութենէ մը, Անոր 12 տարեկան հասակին. — Յովսէփի ու Մարիամի երուսաղէմէ դէպ ի դիւզ դարձին Յիսուսը կորսնցուցած ըլլալին ու շատ մը փնտռուքներէ վերջ երուսաղէմի տաճարին մէջ թաքունինքրուն հետ վիճարանութեան բռնուած և վիճելի հէտերու մէջ յազթական ելած պարագան — ուրկէ յետոյ կը տիրէ թանձր խաւար մը՝ մինչև երեսուն տարիին լրացումը: Աւետարանիչները մարդացեալ Աստուծոյ երեք տարուան զործունէութիւնը միայն կը պատմեն:

Մենք պիտի պատմենք հրաշալի դրուագներ Անոր մանկութեան ու պատանեկութեան կեանքէն:

ՀՐԱՇԱԼԻ ՄԱՆՈՒԿԸ

Ըստ Աւետարանչաց վաւերական պատմութեան՝ Յովսէփ իր տեսիլքին մէջ եղած ազգարարութեան մը վրայ Յիսուս մանուկը մօրը հետ կը փախցնէ եգիպտոս՝ Հերովդէս փոխարքային նախանձու վրիժառութենէն ազատելու համար Ս. Մանկիկը: Անոնք երկու տարիի չափ մնացին եգիպտոսի մէջ ու մեծ հռչակ հանեցին իրենց հրաշալի մանկան շնորհիւ:

Քանի մը օրուան հաստատուած էին եգիպտոսի Աղեքսանդրիա քաղաքը ու կը բնակէին աղքատիկ հիւզակի մը մէջ. իրենց զրկիցները զարմանքով զիտեցին թէ հակառակ իրենց չքաւորութեան բոլոր զիշերները լոյսով ողողուած կ'ըլլար անշուք այդ խոր-

ճիթին ներքնամասը. զրացիներէն ոմանք հետաքրքրուելով յարաբերութիւն հաստատեցին նորեկներուն հետ, ու գիշեր մը այցելութիւն տուին անոնց. ներսը բնաւ ճրագ չէր վառեր և սակայն ցերեկուան պէս լոյս կ'ընէր՝ կարծես հաղարաւար լոյսեր վառուած ըլլային. չէին գիտեր թէ Իսրայէլի յոյսն ու հեթանոսաց լոյսը ներկայ էր հոն իր ամբողջ ճառագայթարձակումով. իրենց այդ զրացիներէն ազգակից մը որ միականի էր՝ կը փայփայէ Յիսուս մանուկը, իսկ Այս վերջինը իր մինինիկ թաթիկը կը դնէ անոր կոյր աչքին վրայ, ու երբ հրաշալի մանկիկը իր ձեռքը կը քաշէ ետ՝ կը բացուի իսկոյն միականիին կոյր եղող աչքը. հրաշքը կը տարածայնուի քաղաքին մէջ ու պատճառ կ'ըլլայ որ կաղեր, կոյրեր, համբեր ու խուլեր գունդագունդ այցի գան հրաշալի մանուկին ու բժշկութիւն անոր հպումովը:

ՀՐԱՇԱԳՈՐԾ ՊԵՏԱՆԻՆ

Յիսուս հազիւ կար 14 տարու, երբ հայրագիրը Յովսէփ մեռաւ: Մարիամ կ'ապրուէր անեղնագործութեամբ, իր այս զբաղումը չատ ճգճիմ շահ մը կ'արտադրէր՝ որով ստիպուեցաւ պատանի Յիսուսը գործի մը դնել, ու Յիսուս ներկարարի մը քով աշակերտութեան մտաւ. որ մը յաճախորդներէն մին տասը քաջ օլօրուած բուրդ կը բերէ ներկարար վարպետին՝ յանձնարարելով որ տասը տեսակ գոյներով ներկուին, իւրաքանչիւր քաշը մէյմէկ գոյն ըլլալու պայմանով. վարպետին բացակայութեան միջոցին Յիսուս ամէնքը մէկ կը նետէ միակ գոյն մը նեկող կաթսային մէջ. քիչ յետոյ վարպետը կուգայ և ներ-

կուելիքները կը փնտռէ. աշակերտ Յիսուս կը յարէ թէ ամէնքը մէկ կաթսային մէջ ձգած է՝ ներկուելու համար. վարպետը կը բարկանայ իրաւամբ ու այն աստիճան ջիղերը կը զրգոտին որ չկրնար ինքզինքը զսպել ու ներկին փայտէ քակը ձեռք առնելով կը նետէ դէպի Յիսուսը, իսկ Այս վերջինը արագ շարժումով մը կը խուսափի հարուածէն. քակը իր ինքնաւոր տեղը կը հաստատուի ու կը մնայ՝ անմիջապէս հսկայ ծառի մը փոխուելով. վարպետը կ'ապշի եղած այս արտաքոյ կարգի հրաշքէն. կը փնտռէ իր աշակերտ Յիսուսը քայց Ան այլ եւս հեռացած էր: Երբ կաթսային մէջէն կը հանէ ներկուած բուրդերը, զարմանքէն կը քարանայ տեսնելով իւրաքանչիւր քաշին ունեցած այլազան գոյները՝ ներկուած աչքառու գեղեցկութեամբ ու փայլով:

Անկէ յետոյ Յիսուս կ'աշակերտի պայտագործի մը. անգամ մը իր պայտագործ վարպետը էշ մը կը պայտէր. պայտին զամբէն մին անուշադրութեամբ էշուն միսին մէջ կը մխրճուի. էշը իր ազատ մնացած ետեւի ոտքերովը աքացի մը կուտայ պայտագործին կուրծքին, որ կ'իյնայ անշունչ ու անկենդան. ներկայ եղողներ մէկմէկ կ'անցնին. իսկ Յիսուս իր անշնչացած վարպետին ձեռքէն բռնելով կը կեցնէ՝ ողջառողջ վերակենդանացնելով զայն. Յիսուս կը սաստէ էշուն ու կը նզովէ՝ հրամայելով որ ականջներն երկարին ու խելքը նուազի, և ի պատիժ իր գործած չարութեան նկատուի ամենէն անարգ անասունը, որ երբ մարդիկ մէկգմէկ անարգել ուզեն էշ կոչեն իրենց դիմացինը:

Աւետարանիչներէն մին կը վերջացնէ Յիսուսի կեանքին պատմութիւնը ըսելով թէ երբ պիտի ըլլար

գրել բոլոր մանրամասնութիւնները իր հրաշալի կեանքին՝ ոչ թուղթ կը բաւէր և ոչ ալ մեկան։ Մենք եւս սրբազան աւետարանչին նման բաւ համարելով իր մանկութեան ու պատանեկութեան հրաշալի գրուագները՝ կ'անցնինք Անոր երեքամեայ շրջանին ամենավերջին եղող քստմանի գրուագին՝ ահաւոր մատնութեան պատճառներէն միոյն լուսաբանութեան։

ՅՈՒՂԱՅԻ ՄԱՏՆՈՒԹԵԱՆ ԲՈՒՆ ՊԱՏՃԱՌԸ

Յիսուս իր ազգական Ղազարոսի յաճախ այցելութիւն կուտար. չատ անգամ կը գիշերէր հոն իր շքախումբովը — 12 աշակերտներով — միասին. Ղազարոսի քոյրը Մարիամ, որ աչքառու գեղեցկութեամբ մը օժտուած էր՝ Յիսուսի մետասաներորդ աշակերտին ունչն ու ուրուշը գրաւած էր. նախ հիացած էր անոր գեղեցկութեան, իսկ աւելի վերջերը խորունկ սէր մը գրաւած էր իր ամբողջ էութիւնը՝ որ հեղհեղ հասած էր իր ծայրայեղութեան։ Յուդա ինքը դէմքով՝ չափազանց տգեղ էր ու բոլորովին անհամակրելի. գիտէր թէ չէր սիրուեր ոչ միայն Մարիամի նման գեղադէմ կնոջմէ մը՝ այլեւ նոյն սեռէն այն ամէն անհատներուն որոնք ունին միեւնոյն բնական քաջողութիւնը գէպի գեղեցիկն ու համակրելին։ Յուդայ նախանձոտ էր ու պարզապէս կը կատգէր տեսնելով որ Մարիամ փութկոտ հաճոյակատարութիւն կը ցուցնէր Վարդապետին ու կը դիւթէր զայն՝ պաշտելու աստիճան։ Վարդապետը թոյլ կուտար որ Մարիամ զինքը մեծարէ՝ նոյն իսկ չափէն աւելի. Յուդա կը տեսնէր զայս ու բարկութենէն մինչեւ ականջները կը կարմրէր։ Վերջին անգամ երբ աշակերտներով Յիսուս

այցի գացած էր Ղազարոսի և անոր քոյրերուն. Մարիամի քոյրը Մարթա յարգելի հիւրերուն ճաշի պատրաստութիւնով զբաղած էր, իսկ Մարիամ վարդապետին մօտ՝ Անոր բերանէն կախուած՝ մեծ ու խորախորհուրդ երկնառաք պատուէրներն ու խրատները կ'ունկնդրէր. Մարիամ Մեծ Վարդապետին աւետարանած խօսքերէն՝ իբր նշան բուռն հիացումի ու պաշտումի, կը թափէ Յիսուսի գլխէն վար ամենասուղ տեսակէն շիշ մը հոտաւէտ իւղ. Յուդայ կը տեսնէ զայդ ու այս միջադէպը այնչափ կը յուզէ զինքը որ ամբողջ արիւնը կը խուժէ գլուխը։

Միտքը կը դնէ մէջտեղէն վերցնել իր նախանձի առարկան եղող Վարդապետը ու այսպէս կը ծրագրէ մատնութեան ահաւոր գործադրութիւնը։ Իր այս մտադրութեան մէջ ան կը յուսար երկու բան. նախ որ վարդապետն այլ եւս Մարիամի պաշտամունքին առարկան չպիտի ըլլար ու այդպէսով զինքը յուզէր՝ սիրտը արիւնելու աստիճան. գիտէր թէ Մարիամի մօտ ինքը չպիտի կրնար Վարդապետին համահաւասար պատիւ ու յարգ ունենալ, և սակայն կը յուսար Վարդապետին տեղը բռնել՝ Անոր ժողովրդականութեան տեսակէտով։

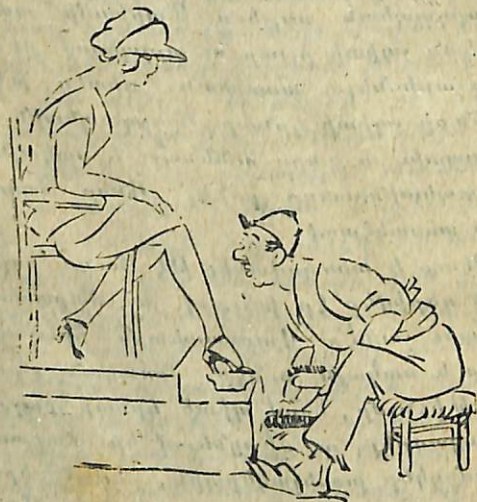
Պէտք է խոստովանիլ թէ Յուդա բոլոր աշակերտներէն վերիվեր էր խելքով և ճարտասանութեամբ. թէպէտեւ չունէր Վարդապետին հրաշագործ զօրութիւնը և սակայն ունէր մեղապան արուեստի խոր հմտութիւն մը, որով պիտի կրնար հրաշքներու շարք մը ցուցադրել, ու միացնելով իր ճարտասանութեան ու համոզիկ խօսելակերպին, յառաջ բերել կրօնական յեղաշրջում մը ու փառաւորութիւն իբր Մեսիա մը. իր այդ ծրագրին գործադրութեան արգելիչ պատճառ մըն

էր Յիսուս վարդապետին գոյութիւնը. պէտք էր բառ-
նալ խոչընդոտը՝ ասպարէզը բաց ըլլալու համար իր
առջեւ:

Ահա այս երկու գլխաւոր պատճառներէն զրգուած
Յուդա մատնեց բարութեան ու սիրոյ մարմնացումն
եղող իր վարդապետը՝ անօրէն խուժանավարներու
ձեռքը:

Մատնութեան արդիւնքն եղող Յիսուսի մահը՝ խա-
չափայտին վրայ, խղճի խայթով տառապեցնել տուաւ
Յուդան, մինչեւ որ ան ցնորած ու ջլախտացած՝ կոր-
սընցնելով իր մտքի հաւասարակշռութիւնը՝ անձնաս-
պան եղաւ ինքզինքը կախելով:

Եթէ Յուդան մատնութեամբ չաղարտէր իր ա-
նունը ու մնար իր կոչումին ու բարձրութեան վրայ,
քրիստոնէութիւնը այսօր առաջնակարգ աւետարանիչ
մը պիտի ունենար:

ԼՈՒՍՏՐԱՃԻՆ — . . . ՆԵՐԲԵԼԻ մասն ալ փայլե-
ցրեմ, օրորւող. . . կ'ուզեմ:

ՄԱՄԻԿԻՍ ԿԱՐԿՏԱՆԻ ԾՐԱՐԵՆ

ՋԱՆԱՋԱՆ ԿՏՈՐՆԵՐ

ԴՊՐՈՅԱԿԱՆ ՈՒՇԻՄ? ՏՂՈՅ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ

Ուսուցիչը աշխարհագրութեան դասի ատեն.

— Ըսէ՛ տեանեմ, պարո՛ն, դուք ուշիմ տղայ մըն
ես. դէմդ ունիս հիւսիսը, աջ կողմդ արեւելքը, իսկ
ձախ կողմդ արեւմուտքը. հաւելո՞ղ ի՞նչ կայ.

Աշակերտը կասկարմիր կտրելով՝

— Ետեւրս կայ բանթօլօնիս վրայ՝ մայրիկիս ձգած
կարկտանը. . .

Ինչպէ՛ս ժամանակ կ'անցընէին Թուրքիոյ նախորդ
— հին — ռեժիմի փառանքը:

Ուրիշի մը՝ դուն ըսէ նայիմ պարոն, երկրագնդիս վրայ ամենէն շատ աաք եղող տեղին ի՞նչ կ'ըսեն.

— Բաղնիք...

* * *

Ուսուցիչը կրօնի դասի ատեն.

— Ըսէ՛ նայիմ պարոն, ինչու՞ Աստուած Ազամ և Եւան գրախտէն վտարեց.

Տղան վայրկեան մը մաածեւէն և ականջին հտեւը քերելէն յետոյ՝

— Դրախտին վարձքը չվճարելնուն համար...

* * *

Թուաբանութեան դասի ատեն.

— Պատասխանէ տեսնենք պարոն, ենթադրենք թէ ձեր տան անդամները հինգ հոգիէ կը բաղկանան, երբ անոնցմէ չորսը բացակայեն ի՞նչ կը մնայ տան մէջ.

— Մայրիկս կը մնայ, բայց... մեր գրացի միւսիւ Օդէնը առանձին չթողուր քի մայրիկիս սիրտը չի նեղուի...

* * *

ՄԱՁԸ ԵՐԿԱՐ... ԽԵԼՔԵՆ ԱՆ ԵՐԿԱՐ

Հայր մը կ'ըսէր օր մը իր աղջկան.

— Աղջիկս, հարուստ մարդ մը պէպէկ աղբարիկիդ ծոնրութեան չափ ոսկի տալ խոստացաւ. ի՞նչ կ'ըսես, ծախեմ. այդ գրամով քու գրամօժիտդ ապահոված պիտի ըլլամ.

— Ծախէ՛ հայրիկ, բայց հիմայ չէ՛, մեծնալէն վերջը որ շատ աւելի ծանր կշռէ...

* * *

ՏԻԿՆՈՁ ՄԸ ԱՐԺԷՔԸ

Երիտասարդ պարոն մը՝ օր մը պատահաբար մանկամարդ տիկին մը կ'ազատէ ելեքտրական հանրակառքին տակը երթալէ: Կնոջ ամուսինը գտնելով իր տիկինը ազատարարը կ'ըսէ՝

— Շատ չնորհակալ եմ պարոն ձեր մարդասիրական ընթացքէն. առէք սա կէս ոսկին իբր երախտագիտական դոյզն նուէր մը:

Երիտասարդը կը մերժէ ընդունիլ առաջարկուած դրամը, ըսելով՝

— Շնորհակալ եմ, ես ըրի՛ ինչ որ տիկինը կ'արժէր...

* * *

ԽԱՐՏԵԱՂԸ

Պարոն մը թխագոյն օրիորդի մը ներկայութեան.

— Այսօր գուշակի մը այցելեցի որ յայտարարեց թէ՛ ապագայ տիկինդ պիտի ըլլայ խարտիչահեր աղջիկ մը.

Օրիորդը — Բա՛ւ թէ ամուսնութիւնը երբ տեղի պիտի ունենայ.

— Այո՛, երեք ամիսէն ըսաւ.

— Այդչափ ժամանակէն ես գիւրաւ կրնամ խարտահաշի փոխուիլ... մազ ներկող ջուրը ողջ ըլլայ:

* * *

ՈՎ ԷՐ ՄԵՌՆՈՂԸ

Երկուորեակ ծնած երկու եղբայրներ այն-
չափ համանման էին մէկըմէկու որ գրեթէ անհնար
կ'ըլլար զանազանել. օր մը ասոնցմէ մին կը մեռնի.
քանի մը օր յետոյ դրացիներէն մին Մեռնելով ողջ
եղող եղբայրը, կը կանչէ մօտը ու կը հետաքրքուի.

— Աստուածդ սիրես չիտակ ըսէ, զո՞ւն էիր մեռ-
նողը թէ եղբայրդ էր...

* * *

ԳԵՐՄԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Հինգեկուսուկ ընկերվարականներ կ'որոայ, իսկ
անոնք կը ջանան զինքն ձգել քակարդի մէջ:

ՁԱԽԱԼԵՐ ՍԱՓՐԻՉԻՆ ՀԱՆՃԱՐԵՂ ՅԱՃԱԽՈՐԴԸ

Ձախալեր սափրիչ մը որ իւրաքանչիւր ածելի
զարնելուն կարծես հացագործին չէթէլէն կը գծէր իր
առջեւ նստող յաճախորդին ղէմքին ու կոկորդին
շուրջը, այդ արհեստը ունեցողներուն յատուկ շատա-
խօսութիւնով կը հարցնէ ամիւլողին թէ՛ քանի՞
եղբայր են.

Յանախորդը — ... Եթէ յաջողիմ այս տեղէն ողջ
առողջ դուրս ելլեմ՝ չորս եղբայր եմք:

* * *

ՀԱՔԱՐԻՆ ՍԻՐՈՅՆ

Փոքրիկ տղու մը հարցուցին թէ՛ որի՞ն տղան ես.

— Հօբարիս (հօրեղբօրս) պատասխանեց պզտիկը.

— Ինչո՞ւ հօբարիդ կ'ըլլաս և հայրիկիդ ո՛չ.

— Հայրիկս ամէն ատեն չալս կուտայ... հօբարս՝
չաքար:

* * *

ՀՐԷԱԿԱՆ ԵՐԿՍԱՅՐԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

Հրէա մը քովընտի փողոցի մը անկիւնը՝ պատի
մը տակ կեցած կը միգէր. նոյն պահուն անկէ անց-
նող մարդ մը՝ կատակի համար, ինքզինքին քաղա-
քապետական պաշտօնեայի հանգամանք տալով՝ կը
բռնէ հրէային օձիքէն և պատերուն տակ միգելը ար-
գիլուած ըլլալը յայտարարելով իբր տուգանք քսան
և վեց դուրուշ տասը փարա կը պահանջէ.

Հրէան տուգանքին ձայնը առնելուն պէս՝ սըրտնեղած .

— Եթէ իսլամ մը կամ քրիստոնեայ մը ըլլար միջողը, չտեսնելու պիտի զարնէիր, իս' երբ հրէա մըն է որ կը միգէ... անմիջապէս բերանդ կը բանաս ! ! ! :

* * *

ՍԱՏԱՆԻՆ ՊԱՐԳԵԻԸ

Վկայուած անկուտի մը որ բռնոն փափաք մը ունէր անպատճառ կուտաւոր դառնալու, ու ըրած բոլոր ճիգերը ապարդիւն կ'անցնէր, օր մը եկեղեցի կ'երթայ. հոն ուշադիր կ'ըլլայ որ բոլոր սուրբերու պատ-

ՊԱՏՈՒԱՆՆԻԻԸ — Համբոյ՞ր կ'ուզես, համբուրե՞ հիմա գետինը որ սովբիս :

Վերսերուն առջեւ մոմ կը վառեն բացի պատկերէ մը . այս վերջինը կարմիր եղջիւրներով ու երկար պոչով սատանայի մը պատկերն էր որ մեղաւորի մը հոգին յափշտակած դժողք կը տանէր : Անկուտին կ'ըսէ իւրովի՝

— Այնչափ ատեն Աստուծոյ աղաչեցի ու ան ինծի չլսեց, այս անգամ սատանայէն յաջողութիւն ուզեմ, գուցէ ան էլ լսէ . կը գնէ մոմ մը ու սաւանի պատկերին առջեւ կը վառէ, խնդրելով, որ կարելի եղածին չափ շուտ և շատ հարստութիւն պարգեւէ՝ իրեն : Աղօթքը լրացնելէ վերջ կը մեկնի տուն .

Անկուտին նոյն գիշերը երբ խոր քունի մէջ էր, յանկարծ սատանան — ճիշտ եկեղեցւոյ մէջ տեսած պատկերին յարեւման — կուգայ երազը . ան կը յայտարարէ թէ չափազանց գոհ թողած է զինքը՝ իր պատկերը պատուած ու առջեւ մոմ վառած ըլլալուն համար . ըստ որում աղօթքը քնդուռուած ըլլալով փափաքը պիտի իրականանայ . կ'առաջարկէ հետեւիլ իրեն՝ ցուցունելու համար թաղուած գանձի մը տեղը՝ ուր հազարաւոր ոսկիներ պիտի գտնէր ու սեփականացնէր . կը տանի պարտէզի մը խորը գտնուող խնձորենիի մը ծառին տակը՝

— Ահա հոս թաղուած է գանձը կ'ըսէ սատանան ու խորհուրդ կ'օտայ կատարել հոն իր բնական պէտքը... որոշիչ նշան մը ըլլալու համար, որպէս զի դիւրաւ կարենար գտնել՝ երբ պէտք ըլլար պեղել ու հանել : Անկուտին իրաւացի կը նկատէ եղած առաջարկը՝ ու այնպէս ալ կ'ընէ...

Երբ կ'արթննայ, ի՛նչ տեսնէ... տակը ըրած էր խեղճը :

ԿԵՍԱՐԱՅԻ...

ԽԵԼՕՔ ԴԱԻԻԹ ՄԸ

Տարիներ առաջ Պոլսոյ Պալլոզ Բազարի կողմը կեսարացի ապուխտալածառ մը կար. սա իր ծննդավայրը զրկուելու համար նամակ մը կը գրէ ու խանութին գուռը բաց թողելով՝ աճապորանօք կը տանի նամակատուն. հոն իրեն կը յայտարարեն թէ Անատոլուի փոսթաճին մեկնած է դէպի Սկիւտար. — այդ թուականներուն չորեքշաբթի նամակները ցամաքի ճամբով կը փոխադրուէին Սայը կոչուող սուրհանդակներու միջոցաւ — կեսարացին իր նամակը անպատճառ հասցնելու համար էմին էօնիւէն նստակ մը կը բռնէ օւ կ'անցնի Սկիւտար. Սկիւտարի թղթատունէն ալ կը յայտարարեն թէ հազիւ տասը վայրկեան առաջ մեկնած է սուրհանդակը, և եթէ աճապարէ՝ թերեւս կարենայ հասնիլ. կեսարացին ճամբայ կ'իյնայ ու կը քալէ ամբողջ օրը՝ առանց կտրիւնալ հասնելու փոսթաճին. առաջին իջեւանին իրեն կը պատասխանուի թէ քիչ առաջ մեկնած է սուրհանդակը և անպատճառ կը հասնի՝ եթէ քիչ մը ոտքերը վերցնէ... ան իջեւանէ իջեւան անընդհատ կը քալէ ու չհասնիր սուրհանդակին: Կը քալէ ամբողջ օրեք ու չարաթներ, մինչեւ որ քսանհինգերորդ օրը կը հասնի կեսարիա. ան շիտակ կ'ըթայ իրենց տան դուռը ափ կ'առնէ... տնեցիներ դուռը կը բանան, ի՞նչ տեսնեն... իրենց կարօտալի պանդուխտն է եկողը. կը փաթթուին վիզը. բայց ան ետ քաշուելով՝

— Պէն սիլամա վարմիեօմ տահա... ալըն չու մէքթուպումու, ճէվապը փոսթա իլէ կօնտէրըն...

տիւքքեանը՛ր աչքք պրաքմըլըմ, վարայըմ տիւքքեանըմա, կ'ըսէ:

Ու առանց հազած մուճակին փոշին թոթուելու կոնակը տնեցիներուն դարձնելով եկած ճամբովը կը վերադառնա յ կրկին ետ...

* * *

ԿՏՐՈՒԿ ՊԱՏԱՍԽԱՆ

Հայր մը իր ուսանող զաւկին կրօնի դասը քննելու գնելով.

— Ըսէ նայիմ տղա՛ս, Ադամ քանի՞ զաւակ ունէր.

Տղան որ բան սորվելու միտք ունեցած չէր բնաւ, ու կը խոստանար ապագայ հանած վարած մը ըլլալ, կը պատասխանէ՝ առանց վարանելու.

— Դեռ հոն եկած չենք հայրի՛կ...

ԱՂՋԻԿԸ — Ի՞նչ կ'ընես հոգ մայրիկ.

ՄԱՅՐԸ — Հայրիկիդ... օրբայր պիտի գայ, բէիկ մը արդուգարդ կուտամ:

ԿՆՈՋԱԿԱՆ ԱՆԹԵՐԻ ԳԵՂԵՑԿՈՒԹԻՒՆ

Կնոջ մը մորթը, ակոյաները և ձեռքերը պէտք է ըլլայ՝ ճերմակ. իսկ աչքերը, յոնքերը և կոպերը՝ սեւ. շրթները, այտերը և եղունգները կարմրագոյն. լանջքը, ճակատը և յոնքերու միջնամասը՝ լայն. մարմինը, մազերը և ձեռքերը՝ երկար-բարեձև. աւկանջները, ակոյաները և ոտքերը փոքր-կարճ. մէջքը և ոտքի ծայրերը նեղ. թեւերը, սրունքները և կուրծքերը լեցուն՝ այս վերջինը կլօր և ցից — մատները, մազերը և շրթները՝ նուրբ. գլուխը, քիթը և... գիւրկը՝ փոքր:

Եթէ ֆիզիքական այս կազմին վրայ աւելցնենք ենթակային բարոյական գեղեցկութիւններն ալ. ինչպէս են՝ կասաբեալ դասիաբակուքիւն, հանոյալի բնկիւրականութիւն, ժպտուն դեմք եւ քաղցրահնչիւն խօսուածք. այն ատեն նմանօրինակ կին մը ունեցողին վիճակահանութեան առաջին պարզեւր զարկած կ'ըլլայ, մանաւանդ երբ զուգահիւսօրէն պարտաճանաչ ու պատուաճանաչ ալ ըլլայ:

Այս բարեմասնութիւններով աղջիկ մը զրամօթիտ ունենալու պէտք չունի քնաւ՝ երբ բնութիւնը զայն լիովին օժտած է ֆիզիքական ու բարոյական անթերի գեղեցկութիւններով:

ՀԱՅ ՏԻԿԱՆՁ ԽՈՅԱՆՈՅԸ

ԿԱՌՆԻԹԻԻՐՆԵՐ

ՃԶՄՈՒԱԾ ԲԱԹԱԹԷՍ (Բիւրեհ)

Պէտք է հինգ կամ վեց խոչոր բաթաթէս ստկել, կտորներու վերածել ու սանին յատակը լեցնել դաւաթ մը ջուրով. յետոյ զգալ մը կարագ դնելով կէս ժամու չափ խաշելու է՝ չափաւոր կրակի վրայ. խաշեցէն վերջ փայտէ զգալով ճզմելու ու կրկին կրակին վրայ դնելու է. ապա կէս անուշի զգալ շաքար, քիչ մը կարագ և կաթ աւելցնելով եփելու է մինչեւ որ ջուրը քաշէ:

ՏԱՊԿԱԾ ԲԱԹԱԹԷՍ

Նախ բաթաթէսները ստկել, յետոյ բարակ ջարդելով առատ կարագի մէջ տապկել. ապա իւղը քամելով աղելու և առանց սպասցնելով սեղան բերելու է:

ԲԱԹԱԹԷՍԻ ՍԻԼՔՄԷ

Մանր բաթաթէսներէն ստկելու կամ մեծերէն երկուքէն չորսի վերածելով աղջուրի մէջ ձգելու է. յետոյ կարագ իւղի մէջ կասկարմիր ընելու է, նոյն մեծութեամբ կտրտուած միսն ալ կարմիրցնելով (զավուրմա), միասին խառնելու է. տապակին մէջ մնացած կարագը պէտք է վրան աւելցնել. յետոյ քիչ մը

Ջուր, աղ, պղպեղ քանի մը հատ ալ դափնիի տերեւ ղնել, ու եփել քիչ կրակի վրայ, մինչեւ որ Ջուրը քաշէ. պէտք է սակաւ առ սակաւ Ջուր աւելցնել. սանին կափարիչը գոց պահել անհրաժեշտ է:

ԲԱԹԱԹԷՍԻ ԿԼՕՐԻԿ (Քեօմքե)

Պէտք է լաթաթէսները խաշել ու ապա վրայի մաշկը հանել. յետոյ հաւանի մէջ ծեծել ու պարզուտէ անցնել. մէկ քաշ բաթաթէսին (ծեծուած) վրայ երեք հաւկիթի ղեղնուց կոտրել. ապա տասը տրամի չափ կարագ ղնելով շողուել ու գնդակի նման կլորցնել պէտք է: Ամանի մը մէջ հաւկիթին ճերմակը զարնելու և փրփրեցնելով մէջը թաթխելու է. յուսկ յետոյ կալէթայի փոշիին մէջ խոթելով այրած կարագի մէջ տապկել պէտք է:

ՄԻՍՈՎ ԿԱՆԿԱՐ (Եհեկիմար պասը)

Կանկարը ստկել, վրայի կարծր թերթերը զատել և միջուկը հանելով չորս մասերու բաժնելու է և ապա նետելու լէմօն Ջուրի մէջ. ապա միսը կտորներու վերածելով իր ճարպովը կարմիրցնելու է՝ տասը կանկարի համար չորս հատ սոխ ջարդելով միատեղ. յետոյ կանկարները պէտք է վրան չարել, պղպեղ ու աղ ղնելով և վրան միսի Ջուր ացնելով վառ կրակի վրայ եփելու է. կէս եփ ըլլալէ վերջ պէտք է ժամու մը չափ ալ մաղմաղ կրակի վրայ հանդարտիկ եփել:

ԽԱՌՆ ԲԱՆՋԱՐԵՂԷՆ (Թիւրիլ)

Ստեպլին, չողգամ, կարաս և պրաս առնելով ստկելէն, լուալէն ու ամէնքը զատ զատ խաշելէն վերջ, միսը պատրաստել ու վրայ ղնելով առատ ճարպոտ

միսի Ջուր աւելցնելու է, ինչպէս նաև աղ ու պղպեղ ղնելու է. յետոյ վառ կրակի վրայ կէս եփ ըլլալէ վերջ մաղմաղի վրայ առնելու է. ամէն անգամ որ Ջուրը քաշէ մէյմէկ քիչ միսի Ջուր աւելցնելու է. միսի Ջուր չգտնուելու պարագային կարելի է պարզ գաղջ Ջուր ղնել: Կարելի է վրան լէմօն քամել և կամ (քերպիյէ) հաւկթախտն լեմօն ղնել:

ՊԱՏԻՆՃԱՆԻ ՍԻԼՔՄԷ

Երկար պատինճանները երկու մատ հաստութեամբ լայնքին՝ կլօր կլօր ջարդելու է և յետոյ վառ կրակի վրայ իւղով կարմիրցնելու է. յետոյ ուրիշ սանի մը մէջ զրուած պէտք է ըլլայ կարմիրցուած միսերը որուն վրայ առատ լօլիկի Ջուր ղնելու է. պատինճանները չարելու է միսին քով ու վրան աղ պղպեղ ցանելով քիչ մը միսի Ջուր ղնելու և սանին բերանը կէս մը բաց թողելով մաղմաղի վրայ եփելու է մինչեւ որ Ջուրը քաշէ և իր իւղովը պճլտայ:

ՊԱՏԻՆՃԱՆԻ ՄՈՒՍՍԳԳԱ

Պատինճանները լուալէ յետոյ, կէս մատ հաստութիւնով կտրտել պէտք է՝ երկայնութեան. ապա իւղով պէտք է կարմիրցնել. ինչպէս նաև բարակ ծեծուած միսը բարակ ջարդուած սոխով պէտք է նոյնպէս կարմիրցնել և ապա սանին մէջ կարգ մը միս ու կարգ մ'այ պատինճան չարել վրայ վրայի, հարկ է վրան լօլիկի Ջուր աւելցնել ու մաղմող կրակի վրայ եփել:

ԲԻԼԱԻՆԵՐ

ԱՃԷՄ ԲԻԼԱԻԻ

Բրինձը մաքրելէ յետոյ լուալու և քամելու է. սանին մէջ լեցնելու է բրինձը՝ առանց երեսը տա-

փակցնելու. բրինձին մէջտեղը խոթելու է փայտէ
դգալ մը. ուրիշ սանի մը մէջ եփ ելած ըլլալու է միսի
կամ հաւու ջուրը — եթէ իւղով եփուի պարզ
ջուր — որ բրինձ դրուած սանին մէջ պէտք է լեց-
ուի մէկ քովէն միայն որ բրինձը տակն ու վրայ
չըլլայ. ջուրը այլ եւս պէտք չէ լեցնել երբ բրինձին
մէջ խոթուած դգալը մէկ կողմին վրայ ծռի. այս կը
նշանակէ թէ ջուրը չափաւոր եղած է:

Ոմանք իբր չափ կը դնեն մէկ շերեփ բրինձին
երկու շերեփ ջուր, սակայն ամէն բրինձ միեւնոյն
չափով չաճիր, հետեւաբար բրինձին տեսակը եփողին
փորձովը կը ճշդէ իր չափը:

Բիւլաւին ջուրը իր չափը գտնելէն յետոյ սանին
բերանը գոց պահելու և թողելու է որ եփի, մինչեւ
որ ջուրը քաշելու մօտենալով բիւլաւին երեսը ծակ-
տիքներ գոյանայ, այդ պահուն սանը մաղմաղ կրակի
վրայ դնելու է որ մնացած ջուրը քաշէ հանդար-
տօրէն:

Երբ բիւլաւին ջուրը քաշուած է, իւղը այրելու և
տաք տաք բրինձին վրայ անցնելու է. վրան քթանէ
մաքուր լաթ մը ծածկելու և սանը գոցելու է իր կա-
փարիչովը. ութը վայրկեան վերջ դգալին կոթովը միայն
ջուրջէն զէպի կեղրոնը երեք անգամ խառնելու է. կրկին
գոցելու և երեք կամ չորս վայրկեանէն փայտէ դգալով
լաւ մը խառնելու և ծակծկոտ դգալով (ֆեալկիր) հա-
տիկ հատիկ ընելու է:

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԲԻԼԱԻ

Գառնուկին թոքերը (հիյեր) լաւ մը մանրելու
և անոր երեքին մէկ ծանրութիւնով բրինձ լուալու է.
յետոյ մաղի պէս բարակ ջարդուած քիչ մը սոխ,

քերէ օրու, աղ և պղպեղ հետը խառնելով գառնուկին
չապիկը բանալ ու մէջը լեցնելու է՝ քիչ մը ջուր ու
քիչ մըն ալ իւղ աւելցնելով. չորս կողմէն վրայ ժող-
ուելով կարելու է բարակ դերձանով ու զրկելու է
է փուռը՝ եփուելու համար:

ԹՈՉՈՒՆՈՎ ԲԻԼԱԻ

Պարզ ջուրով բիւլաւը եփէ առանց իւղի: Փսքրիկ
թոչուները իւղով տապիկէ, քիչ մը լոլիկի ջուրով և
իւղով սանին մէջ քսան վայրկեանի չափ պճըլ պճըլ
ընել տուր, յետոյ սալցան քամելով թոչուները բի-
լաւին մէջ խառնէ. միւս կողմէն սալցան եփէ մինչեւ
որ կէսը մնայ ու ապա ան ալ անցուր բիւլաւին վրայ:

ՊԱԿՍԻՄԱԹՈՎ ԿՈՂԻԿ (ԳԻԼԱՊԱՍՏ)

Կողիկները պատրաստելէ վերջ նախ հալած կա-
րագ, յետոյ պակսիմաթի փոշիի մէջ խաթխել ու
կասկարաին վրայ շօրել պէտք է՝ իրարմէ հեռու ըլ-
լալու պայմանով. կողիկներուն երկու կողմերը եփելու
է չորսական վայրկեանէն՝ ոչ աւելի և ոչ պակաս:
Կարելի է նաև տապակի մէջ եփել, այդ պարագային
ութը վայրկեանի ժամանակամիջոց մը պէտք է եփ-
ուելու համար:

ՉՈՒԿԵՐՈՒ ԿԱՍԿԱՐԱ

Չուկերը մաքրել, աղել, և երկու ժամ վերջ
վրանին ձէթ քսելով կասկարաին վրայ եփելու է:
Քիչ խաշած հաւկիթի մը դեղնուցին հետ ձէթ և լե-
մոն խառնելու ու բարակ ազատգեղ (մայսալոն) աւել-
ցնելով պէտք է անցնել ձուկին վրայ:

ԹՈՒՂԹԻ ՄԷՋ ԵՓՈՒՈՂ ԱՐՔԱՅԱԶՈՒԿ (Պարպունետա)

Մէկ օխա արքայաձուկի համար հինգ պճեղ սըխտոր ծեծել ու խառնել ու թսուռն տրամ ճերմակ գինիի հետ. քովերը երկու մաս վեր դարձած հաստ թուղթի մը մէջ ձէթ լեցնելու ու ամէն կողմը անով ծեփելու է. յետոյ մաքուած ու լուացուած ձուկերը պէտք է չարել քով քովի՝ թուղթին մէջ, ու լեցնել վրան սխտորով գինին: Բիշ մը թարմ լոլիկ եփելով ջուրը քաշել տակաւ և անոր թանձրացած ջուրը պաղեցնելով թեթեւ մը քսելու է ձուկերուն վրայ. յետոյ վրան ցանել պէտք է բարակ աղատեղ ու պակսիմաթի փոշի: և այս կերպով պատրաստուած ձուկը պէտք է դնել թուղթով միատեղ ավսէի մը մէջ ու եփել զայն չափաւոր կրակի վրայ:

ՊԱՏԻՆՃԱՆ ՊԵՅԷՆՏԻ

Առանց միսը թել թել ընելու՝ կակուղ տեղերէն քառակուսի ձեւով պէտք է կտրել, աղ ու պղպեղ ցանել և իր իւղովը տապկել. սանին բերանը լաւ մը դոցելով նախ չափաւոր կրակի և յետոյ մաղմաղի վրայ եփելու է:

Միւս կողմէ պատինճանները վառ կրակի վրայ պէտք է եփել, յետոյ ձեռքով ստկել ու ամանի մը մէջ լեցնել յետոյ փայտէ դղալով մը զարնելու է. այս երպով ան մաճունի պէս կ'ըլլայ. պէտք է աղ ցանել և քիչ մը կարագ խառնելով մաղմաղին վրայ դնել. պէտք է մնայ այդ վիճակին մէջ քառորդ ժամու չափ՝ առանց եփ ելլելու. յետոյ նախապէս եփուած միսը պէտք է անցնել վրան:

ԼՕԼԻԿՈՎ ՀՍԻԿԻԹ

Ամանի մը մէջ կէս ըրած ու հաստ միջուկը հանուած լօլիկները չարել. քիչ մը միսի ջուր և իւղ դնել, ապա ամանին բերանը դոցել ու թեթեւ կրակի վրայ իր շոգիովը եփելու է. յուսկ ապա վար առնելով ամէն մէկ լօլիկին մէջ մէյմէկ հաւկիթ կոտրել ու եփելու է: Հարկ է վրան անցնել կամ քաշել և կամ հոլանտաի պանիրի տաշուած:

ԿԼՕՐԻԿՆԵՐ (Քեօթթէ)

ՀԱԼԷՊ ՔԵՕԹԹԷՍԻ

Միսին ջիղերը հանելով պէտք է խիստ բարակ ծեծել. ծեծել նաև խաշուած բաթաթէս ու չաղուել հաւկիթի դեղնուցին հետ. ծեծուած միսին հետ խառնելու է նաև աղատեղ (մայսաճու), կոտէմ (քերէօթու), աղ և պղպեղ. պէտք է մնայ երկու ժամ, յետոյ պէտք է կլօրցնել ձեռքի մէջ, ալիւրը թաթխել և իւղի մէջ տապկել:

ՍՈՒՃՈՒԲ ՔԵՕԹԹԷՍԻ

Մէկ քաշ բարակ ծեծուած միսի համար պէտք է տասը տրամ աղ, հինգ տրամ պղպեղ, երկու տրամ ծեծուած քիմիօն և տասը տրամ սխտորի ջուր. հետը պաղ ջուր խառնելու և միատեղ չաղուելու է. պէտք է ձգել որ մնայ ա'բողջ քանակը չորս ժամ. յետոյ կըրկին չաղելու է ու ապա ձեռքի մէջ տափակցնելով երկու երեսը մէյմէկ վայրկեան վառ կրակի վրայ եփելու է:

Եթէ կը փափաքիս երշիկ (սուճուֆ) շինել, այն

ատեն պէտք է վերոյիշեալ խառնուրդին վրայ աւելցնել յիծո՛ւն տրամ հալած միսի իւղ ու անով շաղւելէ յետոյ աղիքի մէջ լեցնելու է կարելիին չափ սեղմ. մէջտեղերը պէտք է դնել 100 տրամ խոզի ճարպի կտորներ ու թխմել նաև վեց հատ խոշորկէկ կարմիր պղպեղ՝ և կախել պէտք է առանց արեւի ու հովոտ տեղ մը բացօդեայ:

ՀԵՐԻՍԱ. (Քեւեկեկ)

Եզան միսի կակուղ մասէն և կամ ոչխարի ողնաշարէն. եփել մէկ ժամու չափ ու միսը ոսկորներէն զտել: Նախընթաց իրիկուրնէ թրջուած ցորեն (կորկոս) դնել պէտք եղածին չափ ու երկուքը մէկանց եռացնել չափաւոր աղ դնելով. եփել այնչափ մինչեւ որ միսը թել թել ըլլայ. յետոյ թակով ծեծել և կամ փայտէ մեծ դգալով (ֆեմիշե) զարնել անընդհատ մինչեւ որ միսը հալի. վրան պէտք է անցնել այրած կարագ՝ կարմիր պղպեղով և կամ կինամօնով (քաւջին): Հերիսան կրնայ պատրաստուիլ նաև սագի միսով:

* * *

ԱՆՈՒՇԵՂԷՆՆԵՐ

ԼԵՂԻ ՆՈՒՇՈՎ (Աճի պատեմ) ՔՈՒԷՄԱԻ ՏՄՊԿԱՄ

Պէտք է դնել ամանի մը մէջ 150 տրամ ալիւր, 320 տրամ կաթով և 5 հաւկիթով պէտք է շաղուել ալիւրը ու եփել մինչեւ որ թանձրանայ: Յետոյ յիսուն տրամ չաքարի փոշիով տափնէհինդ տրամ ծեծուած լեզի նուշ, հետը վեց հատ հաւկիթի դեղնուց և քչիկ մըն ալ ող աւելցնելու է: Ասիւնէի մը մէջ պէտք է

կարագ քսել ու վերոյիշեալ կերպով շինուած բռնամեղ երկու մատի հաստութիւնով մէջը տեղաւորել. պաղելէն յետոյ ամենքը մէկ ձեռով կտրել, վրան հաւկիթի ճերմկուց և ապա պակսիմաթի փոշի քսելու է ու այսպէս վառ կրակի վրայ տապկելու է. յետոյ պէտք է իւղը քամել ու վրան շաքարի փոշի ցանելէ վերջ լաթի մը վրայ շարելով տաք տաք սեղան հանել:

Ք Ո Ւ Է Մ Ա

Երեք քոէմաի գաւաթ լեցուն կաթ ա՛ռ, սանի մը մէջ եռացուր. վեց հաւկիթի դեղնուց և տափնէկու տրամ չաքար դիր մէջը ու աղէկ մը մէկգմէկ խառնէ. բարակ պարզունակով (ֆեալիլի) մը քամէ և վեց գաւաթի մէջ բաժնէ. երեսի փրփուրը առ, գաւաթները մինչեւ կէսը քիչ եռացող ջուրի մէջ կամաց կրակի վրայ դիր, յետոյ ամենուն վրայ կրակով լեցուն կափարիչ մը ծածկէ. քառորդ ժամ յետոյ երբ այլեւս եփած է, գաւաթները պաղ ջուրի մէջ նըստեցուր:

Եթէ կ'ուզես որ վրան այրած չաքար (ֆաւամիլ) կապէ, փոքրիկ տապակի մը մէջ չորս տրամ չաքարի փոշի դնելով, դգալով մը խառնէ հետը՝ մինչեւ որ այրելով չաքանակի դոյն ստանայ, յետոյ լեցուր գաւաթ մը ջուր ու խառնէ: Հաւկիթին դեղնուցը կաթին մէջ դրած պահուդ այս վերջինն ալ միասին դիր.

Պ Ի Ի Ս Ք Ի Ի Ի

Վեց հաւկիթի դեղնուց առ առանձին ամանի մը մէջ և ճերմկուցն տարբեր ամանի մէջ ամբողջ լէմոն մը բարակ տալէ և եօթանասուն տրամ չաքարով հաւ-

կիթին դեղնուցին մէջ լեցուր. մէկ քանի վայրկեան փայտէ դգալով մը խառնէ. յետոյ ճերմկուցը զարկ և դեղնուցին մէջ լեցուր. երեսունհինգ տրամ ալիւրով երկու ապուրի դգալ ծփացած (չալգանմը) կաթ աւելցուր. լեցուր թիթեղէ կաղապարներու մէջ, ցանէ վրան բարակ շաքար ու զրկէ փուռը՝ եփուելու համար:

ԾԻՐԱՆՈՎ ԲԱՍԹԱ

Կէս քաշ ալիւրը 17 հաւկիթով կայծ կրակի (ֆեօզ) վրայ շարժէ. 90 տրամ բրինձի ալիւր, 170 տրամ հալած կարագ և 25 տրամ բալ-օղի (վիեցնի գօնետակ) դիր. կամաց կամաց խառնէ՝. ափսէ մը իւզոտէ ու մէջը ալիւր ցանէ. յետոյ ամէնը մէկ մէջը լեցուր, եփէ և պղնցուր, պղնցէն վերջ վրան ծիրանի անուշ անցուր և պիստակի ու նուշի կոտորուած լեցուր այս կերպով պատրաստուած բասթաին վրայ:

ՎԻՇՆԷ ԹԻՐԻԹԻ

Աղէկ տեսակէ ճերմակ բայց քիչ մը օթեկ (Պայաթ) հացէ մը չափաւոր շերտեր կտրելու է. վրայի կարմրած մասը դանակով հանելու և իւղի մէջ կարմիրցնելու է. յետոյ իւղը քամելու և սանի մը մէջ շարերելու և վրան բալի (վիեցնի) անուշ լեցնելու է՝ մինչեւ չորս կարգ. յետոյ վրան միսի ջուր անցնելով բերանը գոցելու է մինչեւ որ թեթեւ նի դայ. ապա մաղմաղի վրայ ջուրը քաշել տալու է: Սեղան բերուած առեն վրայի կտորները պնակին տակը շարել պէտք է:

Մ Ա Հ Ա Լ Լ Է Պ Ի

Քսանահինգ տրամ բրինձը մինչեւ որ հալի խաշելու է. ջուրը լաթէ մը անցնելով մէջը 75 տրամ

բրինձի ալիւր հալեցնելով, մաղէ անցնելու և 600 տրամ զուտ կաթի խառնելով 120 տրամ ալ շաքար դնելու և չափաւոր կրակի վրայ շարունակ մէկ կողմէն խառնելով եփելու է՝ մինչեւ որ թանձրանայ և դգալին վրայ կենայ: Յետոյ վար առնելով քիչ մը եւս խառնելու և ապա պնակներու մէջ բաժնելու է:

ԷՔՄԷՔ ԳԱԴԱՅԻՑ

Առաջ ջուրի մէջ եփեմ գաղալիքին թրջելէ ետքը լաթի մը վրայ դնել պէտք է որ ջուրը քաշէ. յետոյ 300 տրամ շաքարը քիչ մը թանձրացնելու և տապակի մը մէջ կամաց կամաց գաղալիքներուն կերցնելու է. պէտք է կրակը չափաւոր ըլլայ և տապակը շարունակ պէտք է որ աղէկ եփի: Եփուելէն յետոյ գաղալիքներու մը վրայ կը քաշուի ու սերը վրան շալիքը պնակի մը վրայ կը քաշուի ու սերը վրան շալիքով կրկին գաղալիքի կտորովը վրան կը դոցուի: Այս կերպով պատրաստուած կ'ըլլայ իբի գալը եփեմ գաղալիքի մը:

ԹԷԼ ԳԱԴԱՅԻՑ

Օխա մը քիչ գաղալիքին հաստ թելերը մէջէն հանելէ վերջ, զատուած բարակ թելերը լաթի մը վրայ տարածելու է որ խոնաւութիւնը քաշէ. յետոյ ափսէի մը մէջ երեք մատ հաստութեամբ տեղաւորելու է: Այրելու է 150 և ձեռքով երեսը հաւասարեցնելու է: Սյրելու է 150 և ձեռքով վիճակի մէջ վրան անցնելու և տրամ իւղ և գաղջ վիճակի մէջ վրան անցնելու և տաք տաք վրան 250 տրամ օշարակի չափ թանձր շաքար անցնելու է — շաքարի տեղ նաեւ կրնայ հալած մեղր անցուիլ —, վրան փակելու և տաք վայրէ կեան յետոյ բանալով ձգելու է որ պաղի: Ամենէն

վերջ ուղուած չափով պէտք է կտրտել և կտորներուն մէջ դանակի մը ծայրովը բանալով ձեծուած ու շաքարով չաղուած նուշ, պիտակ, և կամ սերկելիլի դոնդող կամ սեր դնել:

ՄԱՅԵՕՆԷՋՆԵՐ

Պ Ա Ր Զ

Մէկ հաւկիթի դեղնուցին 40 տրամ ձէթ դնելու է: Հաւկիթին դեղնուցին նախ սուրճի դգալով մը ձէթ դնել ու հալեցնելու է. յետոյ նորէն դնելու մինչեւ սր քառասուն տրամ ձէթը այսպէսով հատնի. իւրաքանչիւ ութը դգալ ձէթին մէկ դգալ քաղախ աւելցնել պէտք է՝ քիչ մը աղի ու պղպեղի հետ:

ԱԶՍՏԳԵՂՈՎ (Մայսանոս) ՄԱՅԵՕՆԷՋ

Ազատ գեղը մանուկի մը վերածելու չափ ձեծելու, աղ, պղպեղ դնել, խառնել և կամաց կամաց կերցնելով քանի մը դգալ ձէթի և երկու կամ երեք լեմօնի ջուրի հետ խառնելու է:

ԹԱՅԱՆՈՎ ԽԵՅԳԵՏԻՆ (Սթաֆոգ սալաքաւը)

Նախամեծար է ծովի ջուրը, չգտնուելու պարագային աղի ջուրը եփ հանելու և խեցեփոխը կոնակի վրայ ջուրին մէջ դնելու է. քառորդ ժամ յետոյ ջրէն հանելու և տասը վայրկեանի չափ կասկարային վրայ մաղմաղ կրակով թեթեւ մը խորովելու է: Անոր վրայ անցնելու է ազատգեղով մայեօնէզ և կամ ձէթով թացան:

— Առաջ դուն իմ փքեա կը բռնէիր, հիմայ ալ ես կը բռնեմ... Բու փքեղ:

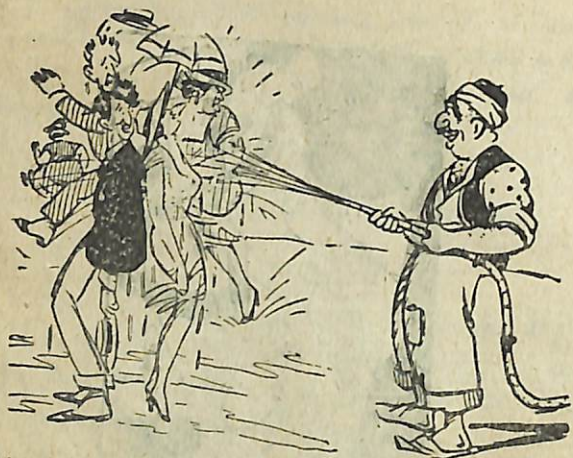
ԴԵՂԱՐԱՆ Հ. ԱԼԼԱՇՎԵՐՏԵԱՆ

Պ Ո Ւ Մ, ԵՆԵՐ Փոսթահանէ հասեալի, Թիւ 4

Ուր կը պատրաստուին մասնաւոր խնամքով դեղագիրներ: Ունի խիստ թարմ Եւրոպական պատրաստ դեղեր՝ ամէն տեսակէ:

Հ. ԱԼԼԱՇՎԵՐՏԵԱՆ Դեղատանը միակ կեդրոնաւորէն է: Բոսնիայի (ուրիշ խաւարը) յասուկ դեղին, որ պատրաստուած է Հ. ԱԼԼԱՇՎԵՐՏԵԱՆ Էժ.ի կողմէ՝ եւ վաւերացուած Սոփոյապահական վարչութեան:

ՄՕՐԻԻ առաջնակարգ միակ իւրը կը գտնուի Հ. ԱԼԼԱՇՎԵՐՏԵԱՆ ԴԵՂԱՐԱՆԸ:

Դերասան Պր. Զօպանեան բեմին վրայէն նշմարե-
լով քե բաւերարանին առաջին կարգին վրայ բանի մը
բարի ծաղիկներ ու ծաղկունիներ իրենց տաք վերա-
բերումը ծայրայեղութեան տարած են, անմիջապէս
բուխներուն ետեւէն հրդէհի ջրանին ջրով լի խողո-
վակը ձեռք առնելով՝ կ'ողողէ ու կ'ոռոգէ այդ... ծա-
ղիկները.

Բեմին վրայէն — ... Կրակը ջուրով կը մարեն,
Պարոններ եւ Տիկիներ:

ՄԵՏԱՔՍԱՎԱՃԱՌ

✦ ՕՆՆԻԿ ԴԱԻԻԹԵԱՆ ✦

Պօլիո, Եննի-ձամի, Հասէֆի Համամ փողոց, Թ. 14

ՃՈՆ ՄԹԵՐԲ՝ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿԷ ՄԵՏԱՔՍՆԵՐՈՒ

Ազնիւ տեսակ, Զափաւոր գին

ՆՈՒԻՐԱՐԱՇԽՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԿՈՒՏԻՆ ԿԱՂԱՆԴՉԷ ՔԸ (*)

մենայն Հայոց ալեգարդ Հայրապետին. — Անբե-
կանելի խորազան մը, անուղղայ հայ կրօնի պաշ-
տօնեայնորդ կարգի բերելու համար:

Խաղայեան Տէր Սահակ Կաթողիկոսին. — Իր ներ-
քեւը եփենոսէ թանկագին գահ մը՝ որ գամուած
Ըլայ գտնուած տեղւոյն վրայ:

Երուսաղէմի Դուրեան Պատրիարքին. — Վակօն մը
սպունգ, հայ սովիթական ուղղադրութիւնը վերէն
բար սրբելու համար:

Պոլսոյ Պատր. Տեղապան Արսլանեան Սրբազա-
նին. — Զօրաւոր սրունգներ, Ազգ. Հիւանդանո-
ցին անձամբ նպաստ հաւաքելու համար. և մէկ բօնօ
ցին անձամբ նպաստ հաւաքելու համար. և մէկ բօնօ
ազնիւ տեսակէ թուղթ՝ աջ ու ձախ օրհնութեան կոն-
դակներ գրելու համար:

Պատր. Փոխանորդ Սրբազանին. — Ամուսնալու-
ծող երկսեռ ազգայիններու... օրհնեալ լեզուն:

Երոպայի հովիւ Պալագեան Եպիսկոպոսին. —
Քանի մը պալեայ սեւ վեղար՝ արտասահմանի հայ
գրական ղէմքերը մէկ կողմէն վեղարաւորելու համար:

մերիկայի հովիւ Տիւրք Սրբազան Եպիսկոպոսին. —
Ի ծագաց մինչեւ ի ծագս երկրի ցրուուած հայու-

(*) Կը խնդրուի մեր քիչը շատի տեղ ընդունիլ:

Թիւնը նոր Աշխարհ մուտքը արտօնող նոր ֆօքալի մը հրամանը՝ Ամերիկեան Ծերակոյտէն վաւերացուած :

Յովհաննէս Եպիսկոպոս Արեւունքի. — ... Տապանաբարը պատրաստել տուող բարերար ձեռք մը :

Յունաստանի հովիւ Երուանդ Եպիսկոպոսին. — Սէլանիկի հայ գաւութին... ջերմ համակրանքը :

Ասեփաննոս Եպիսկ Յովակիմեանին. — «Գրքներգ»-ի փայտէ շինուած հովուական ցուպ մը՝ Պուլկարահայ կրօնապետ ? Տ. Սազիս Աւագ Քահանայ Ղարիպեանէ :

Վառնաի Տէր Սարգիս Ա. Քահանայ Ղարիպեանի. — Ծաղկեայ փիլոն մը և լանջախաչ մը :

Եզնիկ Վարդապետ Պապաեանի. — Բերանին հաստատուն փականք մը... բերանէն աղտոտ բառեր չխախտնելու համար :

Նարոյեան Եպիսկոպոսին. — Պօլսահայ հարուստ ննջեցեալներու դամբանախօսի մենաշնորհը :

Դարեգին Եպիսկ. Խաչատուրեանի. — Տրապիզոնի եպիսկոպոսութիւնը հաստատող դրական ապացոյց մը :

Սարգիս Եպիսկոպոս Տէր Սարգիսեանին. — Հովուական ցուպ մը և եպիսկոպոսական աթոռ մը՝ արտասանմանի մէջ :

Արսաւագ Վարդապետ Սիւրմեանին. — Տասը հազար ընթերցող իր տպագրած հազար յրինակ Տաքել կրօնա-բարոյական տարեցոյցին համար :

Արսէն Վարդապետ Վեհունքիին. — Քարոզչական հաստատուն աթոռ մը :

Տէր Տրդատ Քահանայ Պօյանեանին. — Վեղար մը և գաւազան մը, Փոխանորդ Սրբազանին սրբազան փոխանորդը կոչուելու համար :

Տէր Զարմայր Ա. Քահանայ Կեղիւրեանի. — Կրօնական գործոց քննչութեան ամսաթուղակը ճշդող յանձնառազիր մը՝ Տեղապահ Սրբազանէն :

Տէր Հմայեակ Քահանայ Էնֆաքեանի. — Կրօնական Ժողովի... ատենապետութիւնը :

Տէր Աբրահամ Քահանայ Էպեեանի. — Գնալը Կղզիի... գալմագամութիւնը :

Տէր Թօմաս Քահանայ Շիկաների. — Շիկամօրուս մրցակիցներ :

Զարխուկեան ճորճայ Քահանային. — Նորընծայ ծուխեր ու ծխուհիներ :

Դուզկունցի Տէր Յակոբ Քահանային. — Իր Պարթեւ հասակին համապատասխան երիցունի մը... գիւղին սրճարաններէն ու եսնաֆի խանութներէն ոտքը կտրելու համար :

Տէր Ոսկի Քահանայ Պիպիեանի. — Շիրքէթի չոգեանաւային տոմսակի բաւօ մը՝ Տեղապահ Սրբազանէն, հովուելու համար Վօսփօրի գիւղերը :

Բերաի Տէր Սահակ Քահանային. — Նոր կաֆ մը :

Դոււմ-Դաբուի Տէր Դալուս Քահանային. — ... Աշխարհական տարազ մը :

Դոււմ-Դաբուի Տէր Պարգեւ Քահանային. — Եկեղեցւոյ գորգերուն և անոթներուն պահպանութեան համար... սուլիչ մը և ատրճանակ մը :

Մոսիչեան Էֆ.ի — Սիլինտր գլխարկ մը՝ Տեղապահ Սրբազանէն :

Ազգ. Հիւանդանոցի արեմապետ Սիւրմեան Էֆ. Տիօնեանի. — Օրհնութեան կոնդակ մը և Մեծն Գրիեանի. — Օրհնութեան կոնդակ մը և Մեծն Գրի-գոր Լուսաւորիչի ասպետութեան չքանչանք՝ Ամենայն Հայոց Հայրապետէն — ձկնորսի կնիքով նայն Հայոց Հայրապետէն — ձկնորսի կնիքով վարելուն ի վարձ :

Մ. Պոյանեան Էֆ.ի. — Հայ Կրօն. Գործոց Ազգ. Սահմանադրութեան կանոնադիր մը... իբր ուղեցոյց, ճշգրտ. համար համարադրութի և համարադրութի սահմանը:

Յ. Հնվիւեան Էֆ.ի. — Պանքէրի գրասենեակ մը, Հիւանդանոցի արտաքին գրան կից:

Կ. Այնեան Էֆ.ի. — Փաստարանութեան գրասենեակ մը, Ազգ. հիւանդանոցի չրջափակին մէջ:

Գառնիկ Ասիլ Էֆ.ի. — Անգրչիրիմեան օրհնութեան կոնդակ մը, հոգելոյս Օրմանեան Սրբազանէ:

Ազնիւ Էֆ. Տէր Ահաւոնեանի. — Վերադարձը Հայոց Պատրիարքանի փայլուն օրերուն:

Պատր. դիւանապետ Մ Զուխանեան Էֆ.ի. — Ընդդէմ արկածներու ապահովագրական բոլիս մը:

Ուսումն. Խորհրդոյ Բարձրագ. Պր. Թ. Ազատեանի. — ...: «Զեռք գալար» վերադարձութիւնով ոսկեղօծ

դնահատական մը՝ Ազգ. Հիւանդանոցի Պատ. Հոգարարութեան, իր մշտնջենական տարեցուցադրութեան համար:

Անտական Խորհրդոյ Բարձրագ. Պր. Նրամ Սրապեանի. — Պատրիարքատան առաջին թարգմանի լեցուն ամսական մը:

Պ. Աբիկ Մուպանեանեանի. — Երկու հատ խոշոր ձմերուկ, մէկ անութի տակ յեղմեցնելու համար:

Պր. Վահան Թօթիկեանի. — Գնալրի եկեղեցւոյն Աւագ քահանայութիւնը:

Պ. Ս. Զեմլեկեանի. (Ժիրայր-Հայր-Վարդան). — Գլխուն վրայ շանթարգել մը... իր վրայ տեղացող կայծակները վանելու համար:

Պր. Ա. Գալբագեանի. — Գրական համայնագէտի վկայական մը:

Պր. Պարոյր Քեչեանի. — Կալուածոցին... օձիքը:

Պր. Նեմցի. — Ամենքին վրայ լեմօն — թէ լեմօն — քամոյ և ամենքը ամէնէն զանազանող ուղղագրագէտի վկայական մը... Խորհրդային Հայաստանի հպատակ Պր. Արեղ-ցըրեղեանէ:

Թեոդիկի. — Եպիսկոպոսական չաթալ-թագ մը:

Յ. Ասպետի (Զիմքե Սարաֆ). — Ա. Զօպանեանի տառօն... Պատուոյ Ասպետութեան մեծ ժապաւէնը, Ֆրանսական կառավարութեան. Ֆրանսացի նշանաւոր վիպասանները Հայ ազգին ծանօթացնելուն համար:

Մ. Կապրաւի. — Կամուրջ մը... լրագրութեան դէպի Բասթանիութիւն երկնցող:

«Նոր Լուր»ի Լեւոնիկի. — Պաշ մը քէշանի թէմպէքի և շիշ մը Շիրակի օղի:

«Ժամանակ»ի Լեւոնիկի. — (Աւագեան) Ոսկեգոյն մազերուն վայրոյ պոմպէ գլխարկ մը:

Պր. Եր. Թօլաեանի (Կալուօ). — Տուփ մը սեւ մազի ներկ:

Պր. Սահակ Մխիթարեանի. — Իր նորահաստաթերթին քանի մը հազար հաստատուն բաժանորդներ:

Պր. Գրիգոր Մխիթարեանի (ծաղրանկարիչ) — Տակա մը Շիրակի օղի:

Պր. Աւոն Քեչեանի. — Զեռքին տէգ մը և վահան մը՝ իր երէց եղբորը ասպարէզ կարգալու համար:

Պր. Սմբատ Դաւթեանի. — Անթառամելի երիտասարդութիւն մը:

Պալլադի գերեզմանաւանդանաժողովի. — Իրենց քունը վրդովող անհամար ուրուականներու ազգած վախը փարատող նուսխա մը:

Սիկիւսարի գերեզմանաւանդանաժողովի. — Անգրչիրիմեան ոտանաւոր ուղերձ մը՝ բանաստեղծ Պետրոս Դուրեանէ:

Պր. Երմոզ Գուլումեանի. — Լանջախաչ մը՝ իր գերեզմանական բարուռք գործունէաթեան համար:

Մայր Եկեղեցւոյ Դպրաց Դասին. — Զիշերու հանգարտութիւն մը:

Պոլսոյ Ազգ. վարժարաններու հիմնադիր-սնորհեցեալներ. — Վարժարանին ելեւմուտը հաւասարակշռող մտգական գաւազան մը:

Ազգ. Հիւանդանոցի սնորհն Պր. Նաւասարդեանի. — Երկար համբերութիւն:

Տիկին Հայկանու Մառի. — Նէօպէլի մրցանակը, հայ կիներ անկումէ փրկելուն համար — Հայ Կիցի միջոցաւ:

Տիկին Նեվրիկ Սեպուհեանի. — Անայիսի յաջորդութեան պատիւը:

Հօրօին. — Լեզուական բանակորւի նոր առիթներ... Մխիթարեան հայրերէն:

Պր. Ս. Մելիքեանի. — Պատրիարքատան բարենորոգչի պատուակալ տիտղոսը:

Պր. Սիմօն Գայսերեանի. — Պօլսոյ ապահովագրութեան բրֆօր:

Պր. Հայկ Անտոնեանի. — Ամիրաի վկայական մը:

Պր. Լեւոն Թօփալեանի. — Հինգ միլիօն տօլար գրամազլուխով մանիթաթուրայի վաճառատուն մը Պուէնոս-Այրէսի մէջ:

Պր. Մկրտիչ Ֆրէնկեանի. — Բոյոր Եւրոպական դրծարաններու թուրքիոյ գործակալութիւնը:

Պր. Լեւոն Սեմերեանի (ձեմարանի բարերար). — Բարութեան ու բարերարութեան բարձրագոյն նիշը՝ Սկիւտարի նոր թաղեցիներէն:

Պ. Կօպեռնիկ Խաչատուրեանի — Վերադարձը

ընդհ. պատերազմի օրերուն՝ առանց սակայն ընդհ. պատերազմի վերադարձին:

Պր. Յարութիւն Անեմեանի. — Դեղթափ մը իր եռանդին՝ արդեամբ օգտակար ըլլալու իր ազգին անկեալներուն:

Պ. Արամ Գարակեօգեանի. — Սեղանի հրաւեր մը Գալթեան Որբանոցի մայրապետէն՝ իր սփիչներով սեղանակիցները պատուելու համար:

Գալթեան Որբանոցի մայրապետի. — Իր որբուն հիններուն մէյմէկ արժանաւոր փեսացու:

Տօր. Օ. Կօրեկեանի. — Պօլ արեւչատութիւն՝ իր անոքներուն ու անտուններուն դրականապէս արեւչատութիւն պարգեւելուն համար:

Ս. Կուրսիկեան Է.Բ.Ի. — Էֆէնտիութենէ բարձր տիտղոս մը:

Պետրոս Կարապետեան Է.Բ.Ի — «Լիազաթ»ի պատուանշան մը. թուրքեհայ եղբայրակցութեան ջանասիրութեան համար:

«Արեւ» Հրատարակչական Ընկերութեան. — . . . Հնչիւն յանձնարարութիւններ և իր հրատարակութիւններուն մուտքը Հայաստանի մէջ:

Պր. Վաղիկակ Բիւրաի. — Խղճամիտ գործակալ-գրավաճառներ:

Գրավաճառ Պր. Պիմեն Զարգարեանի. — Ինկած հարուստներու դրադարանը:

Գրավաճառ Պր. Սարգիս Յակոբեանի. — Դասական գրքերու տեւական «սեզօն»ը, բոլորէտարուան ընթացքին:

Գրավաճառ Պր. Ս. Գաբամանեանի. — «Գրպանի Տարեցոյց»էն գրպանի յաջողութիւն մը, ծախքը հանելէն վերջ քաշով ծախած գրքերէն:

Պր. Միխայիլ Տեր-Սահակեանի. — Ժամանակին երկար ժամանակ:

Տպարանատէր Ասատուրեան Եղբարց — Խելքը նուազ, իսկ փարան շատ հեղինակներ:

Տպարանատէր Յ. Ազնաւորի. — Ամէն ազգի խայտաբղէտ յաճախորդներ ամէն օրուան համար, իսկ... տարին հեղ մը էնքսէրճեան Քնյ.ին մօրուքը:

Աւսաւես Ասատուրեանի. — Մէկ երկոտասանեակ հայորդի, կէսը արու և կէսը էգ ըլլալու պայմանաւ:

Պր. Նազարէք Այնեանի. — Արդիական դրութեամբ կատարելագործուած ելեկտրական տպարան մը:

Պր. Դ. Հովիւեանի. — Բովանդակ աշխարհի աղիքներու մենաշնորհը:

Տօք. Լ. Մալխասի. — Իր կտրատած թեւերուն ու սրունքներուն հաշուեցոյցը:

Տօք. Ե. Շահպաղի — Տօքթ. Միսաքեանի կիսանդրին:

Տօք. Զ. Միսաքեանի. — Տօքթ. Ե. Շահպաղի մեծագիր լուսանկարը:

Տօք. Զ. Փետիմալեանի. — Օթօի և հանրակառքի արկածեալներու բանակ մը... երազին մէջ:

Տօք. Էնֆիլեանի. — Իր վրայ խօսեցնող առիթ մը թերթերուն մէջ:

Տօք. Մասաքեանի. — Իր բժշկական վկայականին կցելի ազնուականութեան վկայական մը:

Տօք. Մանուկեանի. — Ապիկար չէօֆէօրներ:

Տօք. Ռ. Չափարեանի. — Տօքթ. Պապիկեանի յաջորդութեան մեծ պատիւը:

Տօք. Թ. Եղգպաւեանի. — Ֆերիտիէի գեղուհիներուն... քսակը:

Տօք. Թ. Պալըգեանի. — Ապանօղի հուրիններուն... ոսկհնչիւն ժպիտը:

Տօք. Ս. Զրագեանի. — Փարան շատ... մտքով հիւանդներ:

Տօք. Արթ. Մեգպուրեանի. — Բուսաբանական բառարան մը:

Տօք. Պեմօնի. — Բշկական քրօնիկագրի մասնագիտութեան վկայական մը:

Տօք. Գ. Խոռխոռունիի. — Քէօքճիի խանութ մը:

Տօք. Ա. Խանեանի. — ... կոտրած հիւանդներ:

Տօք. Վ. Շիրինեանի. — Գնալըի... քաղաքապետարանին բժշկապետութիւնը:

Տօք. Գ. Շանազարեանի. — Պօլ օրհնութիւն ու մաղթանք՝ իր Ռօտոսթոցի հիւանդներէն:

Տօք. Տիմանեանի. — Մահացու չըլլալու պայմանաւ կոնիւի համաճարակ մը:

Տօք. Խախումեանի. — Պարարտ քսակով հիւանդներ:

Տօք. Յ. Տիւրաւրեանի. — Մանկանց հիւանդանոցի Ա. բժշկապետութիւնը:

Տօք. Գ. Ոսկանեանի. — Ս. Յակոբայ հիւանդներուն ջերմ երախտիքը:

Տանքիսք Տօք. Տ. Մարգպանեանի. — ... Ակնցի Ամիրաի վկայականը:

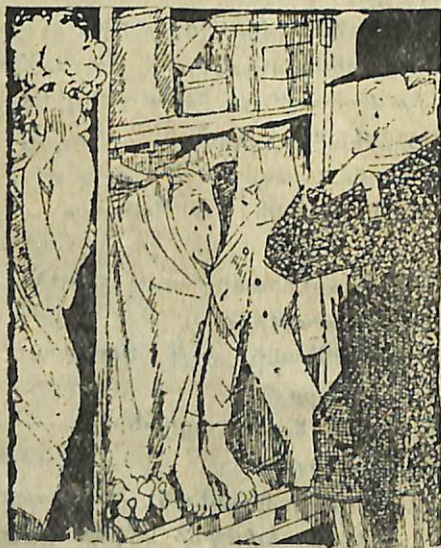
Տանքիսք Տօք. Տ. Եղիկեանի. — Խարբերդի լեռներուն մէջ... իրեն սեփական ոսկիի հանք մը՝ ոսկի ակօաներու պատրաստութեան կարենալ հասցնելու համար:

Տանքիսք Տօք. Խ. Ժամկոչեանի. — ... Բառորդ դար գէպի ետ վերագարձ մը՝ իր կեանքի ուղիէն:

Պր. Թորգոմ Պոյանեանի. — Բաթակոնիոյ Հանրապետութեան վարչապետութիւնը :

Պր. Յ. Հազարապետեանի. — Նոյն հանրապետութեան պատերազմական գործավարութիւնը :

Իսկ Տարեգրքիս հեղինակին. — Տարեգրքիս 94րդ էջին պարունակութեան համապատասխան ընկերուհի մը... Նիւթը առատ իսկ տարիքը նուազ ըլլալու պայմանաւ :

ԱՄՈՒՍԻՆԸ. — Հանդերձարանին մէջ զոյգ մը ոսկեր. . . հապա այս ոսկերուհի տէր ո՞ւր է Տիկին.

ՏԻԿԻՆԸ. — Դուրս ելած միջոցիս ներս մտած եւ կամ ներս մտած ասեմս դուրս ելած ըլլալու է :

ԳՈՒՇԱԿՈՒԹԻՒՆ 1926 ՏԱՐԻՒՆ

(ՆԵՐՇՆՃՈՒԱԾ՝ ԲԱՐԻՆ ԱՍՏՈՒԾՄԷ)

Ներկայ տարին պիտի ունենայ առատութիւն՝ արմատիքի և ամէն կարգի պտուղներու, ինչպէս նաև երամի և ձկանց :

Զմեռուան սկիզբը պիտի ըլլայ խիստ, բքաբեր և առատ ձիւնով. ձմեռը յանկարծական ըլլալուն համար գաշտերու մէջ պիտի կոտորէ մեծ թիւով ոչխարի հօտեր : Զմեռուան երկրորդ շրջանը պիտի անցնի բարեխառն բայց բուռն հովերով, իսկ երրորդ շրջանը պիտի անցնի խոնաւ և խոնավ նոսր, որով առողջ մարդոցմէ շատեր պիտի հիւանդանան իսկ արդէն հիւանդ եղողներ պիտի չուեն զէպի անդիլի աշխարհ :

Գարունը մերթ հարաւային հովով ու անձրեւով ԳԻՆՈՎԸ. — Արդեօք ե՞ս եմ և մերթ ալ իր սովորական օարժուր քէ... ներքեւ է, բարեխառնութիւնով ու հանդարտութիւնով պիտի անցնի. իսկ ամառը պիտի

շարունակէ գարնան դաղջ ու գմայլելի օրեր պար-
գեւելու մեզ: Ձմրան մէջ տեղացող ձիւնի առատու-
թեան պատճառով ամրան մէջ ջրի նուազութիւն չպիտի
ըլլայ. տեղի չունենար նաեւ կարկտահարութիւն. իսկ

— Գլխարկը քի-
բիս օսւի կ'ընէ...
Քրքն ալ մարմինիս.

որոտում և տեղատարափ անձ-
րեւներ յաճախողէպ պիտի ըլլան
ամրան մէջ. հարկ է արմտիքը
կանուխ հնձել ու կալ ընել՝ կան-
խահաս անձրեւներէն փրկելու
համար.

Աշունը պիտի սկսի ու վերջա-
նայ յարատեւ անձրեւներով: Ձի-
թապտուղը, բանջարեղէնը, ինչ-
պէս նաեւ միսն ու ձուկը ա-
ռատ պիտի ըլլան աշնան ընթաց-
քին:

Տեղի պիտի ունենայ տարւոյս
ընթացքին մեծ պատերազմ մը՝ որ
պատճառ պիտի ըլլայ արիւնհե-
ղութեանց և մարդկային թշուա-
ռութեանց, պիտի կործանին առեւ-

տրական մեծ հաստատութիւններ ու պիտի փճանան
միլիոնաւոր հարստութիւններ. բարեբաղդաբար կարճ
պիտի տեւէ պատերազմը:

Մահ տեղի պիտի ունենայ մեծամեծներու և գի-
տուններու մէջ:

Պիտի ծագին խռովութիւններ Եւրոպական ու
Ասիական հողի վրայ, պիտի պատահին բնակչու-
թեանց տեղափոխութիւններ ծովու ու ցամաքի
ճամբով:

Տարուան ընթացքին պիտի մեռնին երկու թա-
գակիրներ. պիտի խորտակուին նաեւ երկու գահեր՝
որոնց պիտի յաջորդէ հանրապետական վարչաձեւը:

Երկու նոր գիւտեր երեւան պիտի գան, մին
Ամերիկայի և մին Եւրոպայի մէջ. առաջինը մար-
դոց կեանքերը երկարելու կը նպաստէ, իսկ երկրորդը
որ պատերազմական է՝ հաղարա որ կեանքեր կը հնձէ
մէկ ակնթարթի մէջ:

1926ը Թուրքիոյ մէջ պիտի շարունակէ հսկայ քայ-
լերով իր յեղաշրջական ընթացքը՝ արդիական գետնի
վրայ՝ Եւրոպայի մատ խածնել տալու աստիճան:

Պիսէն Զարդարեան Գրատուն

Կ. Պոլիս, Չաքմաքճըլար, Թիւ 73

Զեր գրեական պիտոյքները հայթայթելու կարող
միակ Գրատունն է ԶԱՐԴԱՐԵԱՆԸ:

5000 տեսակ Հայերէն գրքերու իր նոր գրացանկը
ձրի կը ղրկէ աշխարհի ամէն կողմը եղած պարզ խընդ-
րանքի մը վրայ:

Տարեցոյցներու և Օրացոյցներու ամէն տեսակը
միշտ պատրաստ ունի:

Այս տարուան իր կարեւոր հրատարակութիւն-
ներն են.

Աղօթագիրք Տ. Հիսարիւնի Հօր, գրաբառ և աշ-
խարհարառ, գին լաթակազմ 250 ղրշ., փառակազմ
500 ղրշ.: Ընդարձակ Բառարան Հայերէն Ֆրանսերէն
Միհրան Յովհաննէսեան 1072 էջ, լաթ. գին 400 ղրշ.:
Մանուկներու համար Փոքիկ ժամագործը թրգմ.

Գ. Ա. Մալաթեանի գին 15 ղրուշ:

ՍԻՄՕՆԷ ԵՒ ՄԱՌԻ

ՎԷՊ ՄԸ ՈՐ Կ'ԱՐԺԷ ԿԱՐԴԱԼ

Սիրելի ընթերցող,

Ահա գեղեցիկ վեպ մը, որ համաշխարհային հռչակ հանած է արիւնքէ ի վեր, եւ հեղինակութիւնն է Ֆրանսացի ժողովրդական վիպագիր Քապիէ-սը Մօնթէքէնի: Ամեն հաւակի յարմարող այս վեպը միլիոններով սպագրուած ու ընթերցող հասարակութեան կողմէ լափուած է, չափազանց հետաքրքրական ըլլալուն համար: Անշուշտ, հայ ընթերցողներն ալ մեծ հանդիման պիտի կարդան այս յուզիչ վեպը, որ դեռ նոր հրապարակ ելած է մաքուր քաղաքականութեամբ եւ խնամեալ հրատարակութեամբ, «ԱՐԵՒ» Հրատարակչականին կողմէ: Անոնք որ «Սիմօնէ եւ Մառի»ն չեն կարդացած, քո՛ղ չըսեն քե՛ վեպ կարդացած են:

Ուստի պարտք կը համարինք յանձնարարել «Սիմօնէ եւ Մառի»ի ընթերցումը, հանելի ժամեր անցնելու համար:

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՄԵԾ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ ԿՈՊԵՌՆԻԿ ԽԱՅՆՏՈՒՐԵԱՆ

Հիմնուած 1900ից

ՍԹԱՄՊՈԼ, Պահչե-Գաբու, Մէյվէխօս Խան

Հեռագրական Հասցի՝ *COPERNIK*

Հեռաձայն, Սթամպոլ, 319, ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՅԱՆՁՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ներածում, Ներկայացուցչութիւն, Արտածում
եւ Ապահովագրութիւն

ԾՈՎԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Առաքում, Մասնահանութիւն, Փոխադրութիւն
Հեռաձայն, մասնաւոր Պիւն-Օ՝ Սթամպ. 182-3

ԹՐԱՆՁԻԹԻ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԱՅՎԱՆՍԷՐԱՅ

Հեռաձայն, Սթամպոլ 698

Փրիստորութիւն Քամիօնով՝ Պօլսոյ ամէն կողմը

Հեռաձայն ԿԱՌԱՃԻ՝ Սթամպոլ 697

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՎԱՃԱՌՄԱՆ ՄԱՍՆ ԱՃԻԻՂ

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԶԱԿԱՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ ԵՒ ՊԻՏՈՅՔՆԵՐ

Կը զտնուին նաեւ հոյս մերեք՝ Եւրոպական գլխարկներու,
Անգղիական եւ Իսպանական ընկեր տեսակներէ:

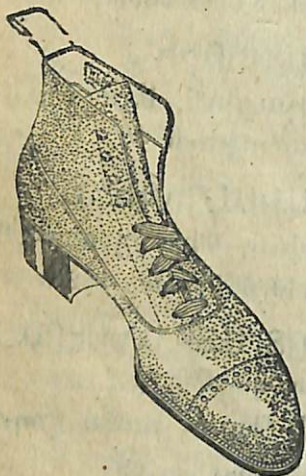
Պահչե-Գաբու, Մէյվէխօս Խան, (Հերկո.Բ.ի կայանին հով)

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԱՄԷՆ ՏԵՈԱԿ ԿՕՇԻԿՆԵՐՈՒ
ՏԻԿԻՆ Մ. Դ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ ԵՒ Ն. ՓԵՐՎԱԶԵԱՆ

Ղալաթիա, Էօմեր-Ապիս խան, վարի յարի, Թ. 13

Ունի այլազան տեսակներ եւրոպական, Ամերիկեան և տեղական ամենաընտիր՝ ճաշակաւոր և տոկուն կօշիկներու :

Ունի նաեւ ճոխ միջերթ
Անգլիական և Ռուսական
լատիկ կալօշներու :

Նրբութիւնը անվիճելի,
տոկութիւնը երաշխաւոր-
ուած և գիննրը բացարձա-
կապէս անմրցելի են :

Կ'ընդունուին չափու
վրայ կօշիկի ապսպրանք-
ներ, ու կը յանձնուին ի
հարկին 24 ժամուան ըն-
թացքին :

ԱՐԱԳ ԳՈՐԾ. ՏՈԿՈՒՆ ԳՈՐԾ,

ՄԱՔՈՒՐ ԳՈՐԾ ՈՒ ՄԱՆԱԻԱՆԻ ԽԻՍՏ ԱԺԱՆ

ԾԱՆՈԹ. — Ամեն աճումք որ գործ ունեցած են առեւ-
տրական այս ճան հետ. այնուհետեւ պէտք չեն տեսած
ուրիշ տեղ դիմելու :

Նշանաբան. — Քիչ չափով շատ ծախել, շատ բա-
րեկամ ունենալու համար :

Առանձնալ ձեզապատկերին

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԹՕՀԱՅԻԷԻ

❖ Զ. ՊԵԿԻԿԵԱՆ

ԵՒ Մ. ՊՕՆՃՈՒՔՅԵԱՆ ❖

Սքամալոյ, Եկնի ձամի նասսուի, Հին Փօսթախանէի ետեւը,
Արեւ Օղլու խանի տակ, Թիւ 4

Ճոխ տեսակ՝ Շապիկի, Գրավաթի,
Հոտեղէններու, Հոտաւէտ Օճառներու,
Կոճակներու, եւլն. եւլն.

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ

ՎԱՃԱՌՈՒՄ

ԳԻՆԵՐԸ ԳԻՐԱՄԱՏՉԵԼԻ

ԾԱՆՈԹ. — Մեծաքանակ գնողներու բացառիկ զեղչ :

Յանձնարարուելիւնի փոխքով եւ ճշդութեամբ
կը կատարուին :

ՈՒԶՈՒԱԾ ԶԱՓՈՎ ՇԱՊԻԿԻ ԱՊՍՊՐԱՆՔՆԵՐ ԿՄՏԱՅՈՒՆ

ՏՔԹ. Թ. ՊԱԼԸԳՃԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ԵՒ ՄՈՐԹԱՅԻՆ

ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

ԳԻՏԱԿԱՆ ԱՄԵՆԱՎԵՐՋԻՆ ԴՐՈՒԹԵԱՄԲ

ԱՐԱԳ ԵՒ ԽՂՃԱՄԻՏ

ԲՈՒԺՈՒՄ

ՀԱՍՅԷ. — ԲԵՐԱ, ՄԷԲԵԼԱՅ ՓՈՊՈՑ. (ԹՕ-
գաթեանէ վար, Թարլապաւի աղկիւնը), Թ. 29:

ԵՆԵՒ ՀԱՄԻԻ ԿՈՄԱՐԻՆ ՏԱԿԷՆ ԱՆՅՆՈՂՆԵՐՈՒՆ...

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ???

✠ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ✠

ԿՕՇԻԿՆԵՐՈՒ ԵՒ ԹՕԽԱՅԻԷԻ

ԱՐԱՄ ՊՕՂՈՍԵԱՆ

ՍԹԱՄՊՈՒ. ԵՆԵՒ ՀԱՄԻԻ ԿՈՄԱՐԻՆ ՏԱԿ, Թ. 51

(Ժամացոյցին կարգը)

Եւրոպական եւ տեղական Արանց, Կանանց եւ Տղայոց
անհէն տեսակ կոշիկներ կը ծախուին խիստ գոհացուցիչ գիներով:

Չափու վրայ կոշիկի ապարանքներ կը ընդունուին,
խոստացում օրին հասցնելու պայմանով:

Կը գտնուին Անգղիական եւ Ռուսական շաւիկ կարճ-
ներու ճոխ մթերք մը՝ սւկոն եւ ազնիւ տեսակ:

Կը գտնուին քօնափէի պղպաճի ապարանքներ՝ շաւիկ,
ձեռնոց, պայուսակ, զուգայ, քաշիկակ: անուշամոտ-
քիւններ եղն. եղն. եղն.:

ԳԻՆԵՐԸ ԱՆՄՐՅԵԼԻ

ՓԱՓԿԱՃԱՇԱԿՆԵՐՈՒՆ ԱԶԲԸ ԼՈՅՍ

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՀԱՇԱՐԱՆ

✦ ՄԵԼՔՈՆ ԺԱՄԿՈՉԵԱՆ ✦

Պոլիս, Պահչե-Գաբու, Թաւ խան, վարի յարկ,
Թիւ 18-19

Իր բազմամեայ փորձառութիւնով արհեստին նըր-
բութիւններն իւրացուցած՝ կը պատրաստէ խիստ հա-
մեղ կերակուրներ և անուշեղէններ, ամենէն բժա-
խնդիր փափկաճաշակներն անգամ գոհացնելու պայ-
մանով:

Արտակարգ Մաքրութիւն

Անքերի Սպասարկութիւն

Չափաւոր Գին

ՀԱՄՈՋՈՒԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

ԿԸ ԲԱԻԷ ԱՆԳԱՄ ՄԸ ԱՅՅԵԼԵԼ

ԲՈՎԱՆԳԱԿՈՒԹԻՒՆ ՏԱՐԵԳՐԻՍ

1. ՅԱՌԱՋԱՐԱՆԻ ՏԵՂ. . . ԴԼԻՇԷ ԽՕՍՔԵՐ
2. ԱՆԿՈՒՏԻՒՆ. . . ՀԱՅՐ ՄԵՐԸ
3. ԺԱՄԱՍԱՅՈՒԹԻՒՆ. . . Ի ԳԷՄ՝ ԱՄԵՆԱՍՈՒՐԲ ՄԱՄՕՆԱՅԻՆ
4. ԱՆԿՈՒՏԻՒՆ ԽՐԱՏՆԵՐԸ՝ ՅԱՆԴԱԻՈՐ
5. ՏԱՄՆԱՐԱՆԵԱՅ ՊԱՏՈՒԷՐՆԵՐԻ ԳՈՐԾԻ ՄԱՐԴՈՅ
6. ԶԼԻՆԻՐ. . .
7. ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՄԸ. — Սուլթան Մահմուտ Էւ Ալեքիներ
8. ԶԴԱՅԱՅՈՒՆՅ ԳԻՒՏ ՄԸ, — Մանչ կամ աղջիկ ունենալու պարագան լուծուած
9. ԾԵՐԵՐԸ ԿՆԵՐԼՏԱՍԱՐԴԱՆԱՆ. — Սրահեր մանուկու. . .
10. ՀԵՏԱՔՐՔՐԱՇԱՐԺ ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ. — Հանգեալ բեղմնաւորումը
11. ԶՕՆ՝ ԲՈՂՈՐ ՀԱՅ ԱՂՋԻԿՆԵՐՈՒՆ
12. ԲԱՂԴԱՀՄԱՅՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԳՈՒՇԱԿՈՒԹԵԱՆ ԱՐՈՒԵԱՏԸ
13. ՍԻՐԱՀԱՐԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԸ
14. ԱՄԻՐԱԻՆ ԿՆԻԿԸ
15. ԳՐՈՒԱԳ ՄԸ՝ ԵՐԿԱՆԵԱՆ ԱՄԻՐԱՅԻ ԿԵԱՆՔԷՆ
16. «ԷՅԷՆՏԻՆ ԵՒ ՄԻԻՄԻՆ» (այժմեակաց).
17. ՄԱՀՍԱԶԴԻ ՏԻԱՐ ՅԷՍՓԻԻՍԿԻԼԵԱՆԻ. . .
18. ՓԱԹՈՅԻՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹԻՒԸ
19. ԱՆՎԱԻԵՐ ԱԻԵՏԱՐԱՆ. . .
20. ՄԱՄԻԿԻՍ ԿԱՐԿՏԱՆԻ ԾՐԱԲԷՆ ԶԱՆԱԶԱՆ ԿՏՈՐՆԵՐ
21. ՍՏԱՆԻՆ ՊԱՐԳԵԻԸ
22. ԿԵՍԱՐԱՅԻ ԽԵԼՕՔ ԳԱԻԹԸ
23. ՀԱՅ ՏԻԿՆՈՋ ԽՈՀԱՆՈՅԸ
24. ՆՈՒԻՐԱՐԱՇԵՈՒԹԻՒՆ. . .
25. ԳՈՒՇԱԿՈՒԹԻՒՆ 1926 ՏԱՐԻՆ

ԴԻՆ 50 ՂՐՈՒՇ

Կեդրոնականի՝ ԱՐԵՒ Հասարակական
Թիւ 73, Սրահայ, Պապ Սի Եասեւի Թիւ 83
Hrsmaynlanli Zangh B. P. 558 Stamboul
ԱՐԱՀԱՄԵԱՆ, ԿՕՇԿԱՐԵԱՆ

0021734

2 0 13

4956

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0021734

